

ΙΟΥΝΙΟΣ 1873. = ΤΕΥΧΟΣ ΜΣΤ.

Ἡ ὑπαρξις τοῦ πανσόφου Δημοιοροῦ τοῦ σύμ-
παντος ἀποδεικνυμένη ἐκ τῶν ἔργων
τῆς κτίσεως.

« Ὁ γὰρ Θεὸς αὐτοῖς ἐφανέρωσεν τὰ γὰρ ἄρατα αὐτοῦ ἀπὸ
κτίσεως κόσμου τοῖς ποιήμασι νοούμενα καθοράται, ἢ τε αἰδῖος αὐ-
τοῦ δυνάμις καὶ θεϊότης ». (Ρωμ. α. 20).

Καί τοι ὁ συγγραφεὺς τῆς Πεντατεύχου οὐδ' ἄπαξ ἐπεχείρησε
νὰ ἀποδείξῃ τὴν τοῦ Θεοῦ ὑπαρξιν, ἅτε θεωρῶν αὐτὴν καθ' ὅλου
ὡς μὴ ὑποκειμένην εἰς ἀρνησιν, ὁμῶς δὲν εἶνε ἀναρμόδιον, πρὸς
περισσότερον στερέωσιν τῆς πίστεως ἡμῶν, τῆς δημιουργίας
συνοπτικῶς πῶς νὰ θεωρήσωμεν τὰ ἔργα (καθ' ὅσον ταῦτα
παριστάνονται ἡμῖν ὑπὸ τῆς Μωσαϊκῆς ἐξιστορήσεως), ἵνα δεί-
ξωμεν τὴν ὑπαρξιν, τὴν σοφίαν, τὴν μεγαλειότητα καὶ τὴν
ἀγαθότητα τοῦ παντοδυνάμου Ποιητοῦ αὐτῶν.

Στρέψωμεν λοιπὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν ἄνω ἐπὶ τοῦ στερεώ-
ματος, ἔνθα τὸ πλοῦσιον χειροποίητον ἔργον τοῦ Θεοῦ παρίσταται
ἐν τῇ ὄψει ἡμῶν, καὶ ἐρωτήσωμεν ἑαυτούς: Ποία δυνάμις ἔκτισεν
ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς ἡμῶν ταύτην τὴν ἀχανῆ καὶ μεγαλοπρεπῆ
ἀψίδα καὶ ἐξέτεινε τοὺς οὐρανοὺς ὡς παραπέτασμα; Τίς ἐκό-
σμησε τούτους τοὺς οὐρανοὺς μὲ τοιαύτην ποικιλίαν λαμπρῶν ἀν-
τικειμένων, πολλῶν ἑκατομμυρίων παντοειδῶν ἀστέρων, πολλῶν
ἡλίων, σεληνῶν, πολλῶν ἡλιακῶν συστημάτων σχετικῶς πρὸς
(MENTOSES Τομ. Δ'. Τεύχος ΜΣΤ')

τὰ ὅποια αὐτὴ ἡ γῆ, ἣν ἡμεῖς κατοικοῦμεν, εἶνε μόνον ὡς μία
στιγμὴ, πάντων τακτικῶν ἐν ταῖς κινήσεσιν αὐτῶν καὶ πλεόντων
ἐν τῷ ρευστῷ αὐτῶν αἰθέρι; Τίς ἐξωγράφισε τὰ νέφη μετὰ τοι-
αύτης ποικιλίας χρωμάτων καὶ ἐν τοιαύτῃ διαφορᾷ σκιῶν καὶ
σχημάτων, πρὸς τὴν ὁποίαν ἡ καλλιῆ γραφίς οὐδεὶς καλλιτέχνης
δύναται νὰ συναγωνισθῇ; Τίς ἐμόρφωσε τὸν ἥλιον ἐν τοιοῦτῳ
ὠρισμένῳ ὄγκῳ καὶ ἔθεσεν αὐτὸν εἰς μίαν τοιαύτην πέπευσαν
ἀπόστασιν, ὥστε νὰ μὴ ἐνοχλῆ, ἀλλὰ νὰ ἰσορροπῆ καὶ εὐεραίνῃ
ἡμᾶς καὶ τρέφῃ τὸ ἔδαφος τῆς γῆς μετὰ τῆς ἀγαθῆς του θερμό-
τητος; Ἄν οὗτος ἦτο μεγαλειότερος, θὰ κατέκαιε τὴν γῆν· ἂν
μικρότερος, θὰ κατέψυχεν αὐτὴν· ἂν ἦτο πλησιέστερος ἡμῖν, θὰ
ἐκαίμεθα κατατηρόως· ἂν ἀπώτερον ἡμῶν, δὲν θὰ ἠδυνάμεθα
νὰ ζήσωμεν ἑλλείψει τῆς θερμότητός του. Τίς ὅθεν ἐποίησε τὴν τό-
σον πρόσφορον καὶ χρῆσιμον ταύτην σκηνὴν (Ψαλμ: ιθ' 4, 5), ἐκ
τῆς ὁποίας οὗτος ἐξέρχεται ὡς θυμῶς ἐκ τοῦ θαλάμου αὐτοῦ· καὶ
ἀλλάσσεται ὡς ὁ ἀνδρῆος εἰς τὸ νὰ τρέξῃ τὸ στάδιον; Διότι αἰῶ-
νες πολλοὶ παρήλθον, καὶ οὐδέποτε ἔλειψεν ἀνατέλλων κατὰ
τὸν ὠρισμένον αὐτῷ καιρὸν οὐδὲ καὶ ἄπαξ ἔσραχεν εἰς τὸ ἀπο-
στέλλειν τὴν ἡῶ, ὅπως προαναγγεῖλῃ τὴν προσέγγισίν του. Ἄλ-
λ' εἰς τίνος τὴν φωνὴν ὑπακούων ἀνατέλλει; καὶ διὰ τῆς χειρὸς
τίνος διευθύνεται ἐν τῇ ἡμερησίᾳ καὶ ἐτησίᾳ (ὁμιλοῦμεν κατὰ
τὴν φαινομένην κίνησιν τοῦ ἡλίου) κινήσει του, ὅπως δώσῃ ἡμῖν
τὰς ἀγαθοποιούς ἐναλλαγὰς τῆς ἡμέρας καὶ νυκτός καὶ τὰς κα-
νονικὰς διαλλαγὰς τῶν διαφόρων ὥρων; Τίς διέταξεν αὐτὸν νὰ

ἐξακολουθῆ πάντοτε τὴν ὁδοπορίαν του ἐν τῷ αὐτῷ εὐθεί βήματι ἡ χωρίς οὐδ' ἄπαξ νὰ ἐκκλίνη, ὡς εἶνε ἡμῖν γνωστόν; Τίς προσδιώρισε τὴν στιγμήν τῆς ἐπιστροφῆς του καὶ διέταξεν αὐτὸν νὰ μὴ προβαίη πέραν ὁρισμένου σημείου, ἐνῶ οὐδὲν ὑπάρχει τὸ κωλύον τὴν προχώρησίν του; Τίς τῷ διεχάραξε τὰ ἴχνη τῆς ὁδοῦ, δι' ἧς κανονικῶς προξενεῖ τὰς ὥρας τοῦ ἔτους; Τίς διέταξε τὴν σελήνην ν' ἀναπληρόνῃ τακτικῶς τὴν ὑπουργίαν τοῦ ἡλίου καὶ ἐμφανίζηται κατὰ ὁρισμένον καιρὸν ἵνα φωταγωγῆ τὸν ἀέρα καὶ παρέχῃ τὸ ἐπιτετραμμένον φῶς, δταν ὁ ἀδελφὸς αὐτῆς πορεύεται, ὅπως μετενέγκῃ τὴν ἡμέραν εἰς τὸ ἕτερον ἡμισφαίριον; Τίς προσδιώρισε αὐτὴν, ἵνα κανονίζῃ τὰς παλιροίας τῆς θαλάσσης, δι' ὧν τὸ ὕδωρ διατελεῖ διαρκῶς κινούμενον, καὶ οὕτω διασώζεται ἀπὸ τὴν σῆψιν καὶ συμβιβάζεται πρὸς τὰς πολυεδαφίαις χρεῖας τοῦ ἀνθρώπου, ἐξαίρετως δὲ τῆς ἀλιείας καὶ τῆς ναυτικῆς; Τίς ἐν ἐνὶ λόγῳ παρήγγειλε τὸ ἐπιλοιοπὸν τῶν πλανητῶν καὶ πάσης τῆς ἀκριβομένης στρατείας τῶν οὐρανίων σωμάτων ν' ἀποτελῶσι τὰς περιόδους καὶ τὰς κινήσεις των μετὰ τσαυτῆς βεβαιότητος καὶ ἀκριβείας, ὥστε οὐδ' ἄπαξ νὰ σφάλωσιν, ἐν διαστήματι 6,000 καὶ ἐπέκεινα ἐτῶν, κατὰ ἐν ἑκατοστὸν μέρος τοῦ λεπτοῦ, ἀλλ' ἐρχονται διαρκῶς ἐν τῇ αὐτῇ ἐποχῇ; Τοῦτο εἶνε τόσο σαφὲς καὶ ἀναμφισβήτητος ἀπόδειξις ἐνός θεοῦ ἀρχιτέκτονος, καὶ τοῦ σκοποῦ καὶ τῆς σοφίας, δι' ὧν κυβερνᾷ καὶ διευθύνει τὸ σύμπαν, ὥστε ἡνάρχῃ τὸν Ῥωμαῖον φιλόσοφον Τούλλιον Κικέρωνα (περὶ φύσεως τῶν Θεῶν) νὰ συμπεράνῃ εὐλόγως «ὅτι, ἐστὶς δὴποτε φαντάζεται ὅτι ἡ ἐξαισία διατάξις, ἡ ἀπίστευτος σταθερότης τῶν οὐρανίων σωμάτων καὶ τῶν κινήσεων αὐτῶν (ἀπὸ τῶν ὁποίων ἐξαρτᾶται ἡ διατήρησις καὶ εὐτυχία πάντων τῶν πραγμάτων) δὲν κυβερνᾶται ὑπὸ τινος νοήμονος ὄντος, αὐτὸς οὗτος εἶνε ἐστερημένος νοήσεως· διότι δταν ἴδωμεν τεχνητὴν τινα μηχανήν, σφαιρῶν, σκιαιθρον π. χ. εὐθὺς ἐκ πρώτης ὄψεως θὰ ἀνομολογήσωμεν ὅτι εἶνε τὸ ἔργον τέχνης καὶ νοήσεως· οὕτω καὶ ἔταν ἀνεπίγνωτον τοὺς οὐρανούς κινουμένους καὶ περιστρεφόμενους κύκλῳ μετ' ἀπιστεύτου ταχύτητος καὶ λίαν σταθερῶς τελειόνοντας τὰς ἐνιαυσίους αὐτῶν ἐναλλαγὰς, εἶνε δυνατόν νὰ ἀμφιβλάωμεν ὅτι οὗτοι εἶνε τὰ ἔργα οὐ μόνον ἀπλῶς λογισμοῦ, ἀλλ' ἀληθινῶς ἐξῆχου καὶ θεοῦ λογισμοῦ; »

Καὶ ἐὰν ὁ Τούλλιος ἐκ τῆς ἀτελεστάτης γνώσεως τῆς ἀστρονομίας, τὴν ὁποίαν ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν ἔζη τῷ παρεῖχεν, ἦτο τόσο πεπεισμένος, ὅτι τὰ οὐράνια σώματα ἐσχηματίσθησαν καὶ κινουῦνται ὑπὸ τινος σοφῆς καὶ νοήμονος δικαιοσύνης, ὥστε νὰ διακηρύξῃ ὅτι, κατὰ τὴν γνώμην του, ὁποιοσδήποτε διαδεδομένη τὸ ἐναντίον εἶνε ἐστερημένος νοήσεως, τί θὰ ἔλεγεν ἂν ἐλάμβανε γνώσιν τῶν νεωτέρων ἀνακαλύψεων τῆς ἀστρονομίας, τοῦ ἀπεῖρου μεγέθους τῶν κόσμων, ἔσαν τὰ συστήματα πίπτουσι ὑπὸ τὴν παρατήρησιν ἡμῶν τῆς ἐξαίρετου κανονικότητος τῶν κινήσεων πάντων τῶν πλανητῶν, τῶν ἀνευ οἰαζδήποτε παρεκτροπῆς ἢ συγχύσεως τῆς ἀνεκφράστου ἀκριβείας, καθ' ἣν ὠρίσθη ἡ ἀρχὴ τῆς ταχύτητος τῆς ἐτησίαις κινήσεως τῆς γῆς τῆς θαυμασίας ἀναλογίας τῆς ἡμερησίας κινήσεως αὐτῆς περὶ τὸν ἴδιόν της ἄξονα πρὸς διακρίσιν τοῦ φωτὸς καὶ τοῦ σκότους τῆς ἀκριβοῦς ἀρμονίας τῆς πυκνότητος τῶν πλανητῶν πρὸς τὰς ἀποστάσεις αὐτῶν ἀπὸ τοῦ

ἡλίου τῆς ἀξιοθαυμάστου τάξεως, ἀριθμοῦ καὶ χρησιμότητος τῶν διαφορῶν δορυφόρων, τῶν κινουμένων περὶ ἑνὸς ἐκάστου ἐξ ἐκείνων τῶν πλανητῶν, ὅσοι ἠξιώθησαν τοιούτων συνοδοιπόρων τῆς κινήσεως καὶ συστάσεως τῶν κομητῶν, οἵτινες νῦν ἐξηκριδύθησαν τόσο κανονικοὶ καὶ περιοδικοί, ὅσον τὰλλα πλανητικὰ σώματα, καὶ τελευταῖον ἐκείνης τῆς προνοητικῆς προφυλάξεως τῶν διαφορῶν συστημάτων καὶ τῶν διαφορῶν πλανητῶν καὶ κομητῶν, τῶν ἀνηκόντων τῷ αὐτῷ συστήματι ἵνα μὴ προσκρούσωσι πρὸς ἀλλήλους: τί, λέγω, θὰ ἐσκέπτετο ὁ Τούλλιος, ἐκεῖνος ὁ μέγας διδάσκαλος τοῦ λογικοῦ, καὶ θὰ ἔλεγεν, ἂν ταῦτα καὶ ἄλλαι νεωστὶ ἀνακαλυφθεῖσαι ἀποδείξει τῆς ἀνεκφράστου ἀκριβείας καὶ σοφίας τῶν ἔργων τοῦ Θεοῦ παρετηροῦντο καὶ ἐξετάζοντο ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ; Βεβαίως ἢ αἰεὶ, ἦτις ἐτι καὶ τότε ἦτον ἀνίκανος ν' ἀνθίσταται εἰς τὰ ἐπιχειρήματα τὰ ἐξαγόμενα ἐκ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, πρέπει τῶρα διὰ τὴν ἐπιπρόσθετον δύναμιν τῶν ἐσφάτων τούτων παρατηρήσεων νὰ αἰσγύνηται νὰ δεικνύῃ τὴν κεραλήν τῆς, πρέπει νὰ βιασθῇ νὰ παραδεχθῇ ὅτι αἰώνιον τι καὶ παντοδύναμον δν, ὁ Θεὸς μόνος, ἔχει δώσει εἰς ταῦτα τὰ οὐράνια σώματα τὴν κατάλληλον αὐτοῖς θερμοκρασίαν, τὴν ἀκριβείαν τῆς ἀποστάσεως καὶ κανονικότητος τῆς κινήσεως, ἢ, νὰ εἴπῃ μετὰ τὸν Προφήτην, « ὅστις ἐποίησε τὴν γῆν ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ, ἐστερέωσε τὴν οἰκουμένην ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ καὶ ἐξέτεινε τοὺς οὐρανοὺς ἐν τῇ συνέσει αὐτοῦ. » (Ἱερεμ. ν. 15).

Ἐὰν ἀπὸ τοῦ στερεώματος καταβιδάσωμεν τοὺς ὀφθαλμούς ἐν τῇ σφαίρᾳ ἐν ἣ ζῶμεν, ὁποῖον ἀριθμῶν ἀπόδειξις τῆς θείας σοφίας ἀπαντῶμεν εἰς ταύτην τὴν μεσολαβοῦσαν ἐξάπλωσιν τοῦ ἀέρος, ἦτις ἐπενοήθη τοσοῦτον θαυμασίως, ὥστε συγχρόνως νὰ ὑποστηρίξῃ καὶ βοηθῇ τὰ σύννεφα διὰ τὴν βροχὴν καὶ νὰ παρέχῃ τοὺς ἀνέμους διὰ τὴν υγείαν καὶ τὸ ἐμπόριον, νὰ ἦνε ἀρμόδιος διὰ τὴν ἀναπνοὴν τῶν ζῶων ἕνεκα τῆς ἐλαστικότητός του, διὰ τὴν παραγωγὴν ἡγῶν ἕνεκα τῆς κινήσεώς του, καὶ διὰ τὴν μετακόμισιν φωτὸς ἕνεκα τῆς διαφανείας του. Ἄλλὰ τίνος ἦτον αὕτη ἡ δύναμις ἢ ποιήσασα ἐν τόσο λεπτῶν καὶ ρευστῶν στοιχείων, τὴν ἀσφαλῆ ἀποθήκην τῆς βροντῆς καὶ ἀστραπῆς, τῶν ἀνέμων καὶ τῶν τρικυμιῶν; Διὰ τῆς διαταγῆς τίνος καὶ ἐκ τῶν θησαυρῶν τίνος ἀποστέλλονται τὰ περιλαμπῆ ἐκεῖνα μετέωρα ἵνα καθαρῶσι τὸν ἀέρα, ὅστις ἄλλως θὰ ἔμενε ἀκίνητος, καὶ καταναλίσκωσι τοὺς ἀτμούς, οἵτινες ἄλλως θὰ ἠνώχλων καὶ ἐκακοποιούσιν ἡμᾶς; Καὶ διὰ τίνος ἐπιτηδείας χειρὸς ἐποιήθη τὸ ὕδωρ ὅπερ ἔλκεται ἐκ τῆς θαλάσσης, ἐξ ἀλμυριζόμενον διὰ τίνος φυσικῆς διύλισεως καὶ ἀποτιθέμενον εἰς τὰ σύννεφα, ὡσανεὶ εἰς φιάλας, ἵνα στέλληται «ἐπὶ τῶν περὶ τῶν τῶν ἀνέμων» εἰς διάφορους χώρους, ἐξίσου διασκορπιζόμενον καὶ διανεμόμενον ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς γῆς τοιοῦτοτρόπως ὥστε νὰ καταπίπτῃ κατὰ μέτρως βροχᾶς;

Τίνος ἦτον αὕτη ἡ δύναμις καὶ σοφία ἢ κρεμάσασα τὴν γῆν ἐπὶ το μηδὲν (Ἰωβ. κς'. 7) καὶ ἡ δοῦσα αὐτῇ σφαιρικὸν σχῆμα, τὸ προσφορώτατον ἐξ ἔσων ἦτο δυνατόν νὰ ἐπινοηθῆσιν διὰ τὴν σύστασιν καὶ στερεότητά τῶν μερῶν τῆς καὶ τὴν ταχύτητα τῆς κινήσεως αὐτῆς; «Ἡ ζυγίσασα τὰ ὄρη διὰ στατήρας καὶ τοὺς

λόφους διὰ πλαστίγγος;» (Ἠσαίας μ'. 12) καὶ ἡ διατάξασα αὐτὰ ἐν ταῖς μάλλον ἀρμοδίαις θέσεσιν αὐτῶν διὰ κερποφορίαν καὶ υγείαν; ἢ ποικίλασα τὰ κλίματα τῆς γῆς κατὰ τοιαύτην σύμφωρον καὶ τερπνὴν ποικιλίαν, ὥστε ἐν τῇ ἀπωτάτῃ ἀποστάσει ἕκαστος νὰ ἔχῃ τὰς καταλλήλους ὥρας, τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα, τὸν χειμῶνα καὶ τὸ θέρος του; ἢ ἐνδύσασα τὸ πρόσωπον τῆς γῆς διὰ φυτῶν καὶ ἀνθῶν, τόσο ἐξαίρετως καθωραϊσμένων μετὰ ποικίλων καὶ ἀμιμήτων ὠραιοτήτων, ὥστε οὐδὲ Σολομῶν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβόλετο ὡς ἐν τούτων (Ματθ. ε'. 29); ἢ βλαύσασα τὸ φυτὸν ἐν τῷ σπόρῳ (ὡς τὸ νεογνὸν ἐν τῇ μήτρᾳ τῶν ζῶων) ἐν τοιαύτῃ καλλιπρεπεῖ περιπλοκῇ, οἷα παρέχει παρευθὺς εὐάρεστον καὶ θαυμάσιον θέαμα; ἢ χρωματίσασα καὶ ἀρωματίσασα τὰ ἄνθη, ἢ δοῦσα αὐτοῖς τὰς ἡδέας εὐωδίας, τὰς ὁποίας διαχέουσιν ἐν τῷ ἀέρι πρὸς τέρψιν ἡμῶν, καὶ βιάσασα διὰ τοῦ αὐτοῦ ὕδατος αὐτὰ μετὰ διαφορῶν χρωμάτων, τὰ ὁποῖα ὁ ἄνθρωπος οὔτε νὰ μιμηθῇ καθ' ὀλοκληρίαν οὔτε νὰ ἐννοήσῃ δύναται; ἢ πληρώσασα τὴν γῆν διὰ μιᾶς τοιαύτης ἀπεῖρου ποικιλίας παντοειδῶν κτισμάτων τόσο ὁμοίων καὶ ἐνταῦτῳ τόσο ἀνομοίων πρὸς ἄλληλα; Ἐκ τούτων ἄλλα μὲν περιπατοῦσιν, ἄλλα δὲ ἔρπουσιν, ἕτερα μὲν ἴσανται καὶ ἕτερα πλέουσιν· ἀλλ' ἕκαστον ἔχει μέλη καὶ ὄργανα ἀρμόδια εἰς τὰς ἰδιαιτέρας αὐτοῦ κινήσεις. Ἐνὶ λόγῳ, τὸ θυμοειδὲς τοῦ ἵππου, τὰ περὰ τοῦ ταῦ, τὸ μέγεθος τῆς καμήλου καὶ ἡ σμικρότης τοῦ ἐντόμου εἰσὶν ἴσα ἀποδείξεις μιᾶς ἀπεῖρου σοφίας καὶ δυνάμεως. Πόθεν παρεσκεύασεν ἡ φύσις τοσαύτας αἰσθησεις, ὅσας ὀρώμεν εἰς ἕνα κῶνωπα; (λέγει ὁ Πλάτων ἐν τῇ φυσικῇ του ἱστορίᾳ, ἐξετάξων τὸ σῶμα τούτου τοῦ ἐντόμου) πόθεν συνέστησε τὰ ὄργανα τῆς ὄρασεως, τῆς γεύσεως καὶ ὀσφρήσεως αὐτοῦ; πόθεν παρήγαγεν ἐκείνην τὴν ὀργίλην καὶ ὀξεῖαν φωνήν; καὶ με ποῖαν ἀγγίνοιον συνῆψε τὰ πτερά του, ἐμήκυνε κατὰ μέτωπον τὰ σκέλη του καὶ προπαρεσκεύασεν ἐκεῖνο τὸ λιμώττον κοίλωμα, ὡς γαστέρα, τόσο ἀπληστον αἵματος ἰδίως ἀνθρωπίνου; Με ποῖαν εὐφυῖαν προσδιώρισε καὶ ὥξυνε τὸ κεντρίον του, ἵνα νύσση τὸ δέρμα; καὶ τοῖ δὲ ἡ λεπτότης του εἶνε τόσο μεγάλη, ὥστε νὰ καθίστᾷ αὐτὸ ἀόρατον, ἔκαμεν ὁμοῦ αὐτὸ τοιοῦτον ὥστε νὰ χρησιμεύῃ διττῶς· διότι, ὅπως διαπερᾷ τὸ δέρμα, ἔγεινεν ἐξῆ ἐν τῷ ἄκρῳ καὶ αἶμα κοίλον ὅπως ἐκχυζᾷ τὸ αἶμα; Καὶ ἐὰν ὁ Πλάτων ἔκαμε τοσαύτας ἐρωτήσεις περὶ τοῦ σώματος ἐνός κῶνωπος (ὅστις, κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ὁμολογίαν, δὲν εἶνε ἐκ τῶν ἐλαχίστων ἐντόμων) καὶ τί ἠθέληεν εἰπεῖ, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ἂν ἔβλεπε τὰ σώματα ἐκείνων τῶν ζῴων, τὰ ὁποῖα εἶνε μόνον ὄρατὰ διὰ τῶν μικροσκοπίων, ἀνὰ 10 ἢ 20 ἢ καὶ 30 χιλιάδας ἐν μιᾷ ρανιδί ὕδατος ἐκ πεπέρως, ὁμοῖα κόκκῳ κέγγρου; Καὶ τί πρέπει νὰ σκεφθῶμεν περὶ τῶν μυῶνων καὶ τῶν ἄλλων μερῶν τοῦ σώματος αὐτῶν τῶν πλασμάτων, ἀφοῦ ταῦτα εἶνε τοσοῦτον μικρὰ; Εἶνε βέβαιον, ὅτι ὁ μηχανισμὸς, δι' οὗ ἡ φύσις ἐκτελεῖ τὴν μυῶν κίνησιν, εἶνε ὑπερβολικῶς λεπτὸς καὶ περίεργος, καὶ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν πάσης μωδῶς κινήσεως, τοῦλάχιστον ἐν τοῖς μίλλιοις ζώοις, ἐπασχολοῦνται διακεκριμένα μέρη ὄχι ὀλιγώτερα πολλῶν ἑκατομμυρίων, καὶ ταῦτα ὄρατὰ μόνον διὰ τοῦ μικροσκοπίου. Καὶ μάλιστα, ὅσον μικρότερον εἶνε τὸ πλάσμα, τόσο μᾶλλον θαυμαστὸν τὸ φιλοτέχνημα. Ὅταν ἐν τινὶ λ. χ. μικρῷ ἀκά-

ρει βλέπωμεν (τῇ βοήθειᾳ τῶν μικροσκοπίων) μέλη ἐντελῶς καὶ καλῶς διωργανισμένα, οἷον κεφαλὴν, σῶμα, σκέλη καὶ πόδας, πάντα ταῦτα διακεκριμένα καὶ τόσο καλῶς ἐξισπασμένα ὡς πρὸς τὸ μέγεθος αὐτῶν, ἔσον τὰ τῶν μεγίστων ἐλεφάντων, καὶ σκεφθῶμεν ὡσαύτως, ὅτι ἐν πικρῇ μέρῃ τούτου τοῦ ζῴωντος ἀτόμου ὑπάρχουσι μυῶνες, νεῦρα, φλέβες, ἀρτηρίαι καὶ αἷμα καὶ ὅτι ἐν ἐκείνῳ τῷ αἵματι ὑπάρχουσι κλαδῶδη μόρια καὶ γυμοί, καὶ ἐν ἐκείνοις τοῖς γυμοῖς τινὲς ρανίδες, αἵτινες συντίθενται ἐξ ἄλλων λεπτῶν μερῶν· δταν, λέγω, σκεφθῶμεν ἅπαν τούτο, εἶνε δυνατόν νὰ μὴ θαυμάσωμεν καὶ μὴ καταπληθθῶμεν ὑπὸ τῆς ἐξαισίας ταύτης σοφίας, καὶ νὰ μὴ ἀνακράξωμεν μετὰ τοῦ ἀγίου ἀποστόλου Παύλου «ὡ βᾶθος πλοῦτου καὶ σοφίας καὶ γνώσεως Θεοῦ· ὡς ἀνεξερεύνητα τὰ κρίματα αὐτοῦ καὶ ἀνεξιχνίαστοι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ (Ῥωμ. ι. 33).

Ἄλλ' ὑπάρχει ἕτερον τι ἐν τοῖς ζώοις τοῖς τε χερσαίοις καὶ θαλασσίαις οὐχ ἦτον θαυμαστὸν τῆς κατασκευῆς αὐτῶν· εἶνε δὲ τούτο τὸ φυσικὸν αὐτῶν ἐνστικτον. Συμμορφούμενος τῷ κοινῷ τρόπῳ τῆς ὁμιλίας ὀνομάζω αὐτὸ οὕτως· ἀλλ' ἀληθῶς τούτο εἶνε ἡ τῆς Θεῆς Προνοίας διεύθυνσις αὐτῶν διὰ τίνος πανσόφου καὶ παντοδύναμου νοός. Διότι τίς ἄλλος ἐνέπνευσεν εἰς τὰ πτηνὰ τὴν τέχνην τοῦ κατασκευάζειν τὰς φωλεὰς των, εἴτε σκληρὰς εἴτε ἀπαλὰς ἀναλόγως τῆς κράσεως τῶν νεοσσῶν αὐτῶν; Τίς ἄλλος ἐποίησεν αὐτὰ νὰ διατρίβωσι τόσο διαρκῶς ἐν ταῖς φωλεαῖς των ἐπὶ τῇ ἐπωάσει τῶν νεοσσῶν των, ὥστε εἶχον ἀκριβῆ γνώσιν τῆς ἐκτῶν θερμότητος καὶ τῆς ἀρμοδιότητος καὶ ἰκανότητος αὐτῆς πρὸς τὴν ζωοποίησιν; Τίς ἄλλος κινεῖ τὴν χελιδόνα ἐπὶ τῇ προσεγγίσει τοῦ χειμῶνος ν' ἀποδημῇ εἰς τι μᾶλλον συγκερασμένον κλίμα ὡσεὶ ἐνέει τὰ οὐράνια σημεῖα, τὴν ἐπιροὴν τῶν ἀστέρων καὶ τὴν ἀλλαγὴν τῶν ὥρων; Τίς ἄλλος κάμνει τὸν ἀττακέα ἰχθυὸν (σαλομὸν) ἀνὰ πᾶν ἔτος ν' ἀνέρχεται ἀπὸ τῆς θαλάσσης, 400—500 μίλια τὸν ποταμὸν, μόνον ἵνα ρίψῃ τὰ ὠὰ του καὶ ἀσφαλίσῃ αὐτὰ ἐν τῇ ἄμμῳ τῶν ὄχθων, ἔνθα διαμένει, ἕως αὐτὰ ἐπωασθῶσι, καὶ τότε πάλιν ἐπιστρέφει εἰς τὴν θάλασσαν; Πῶς ταῦτα τὰ πλάσματα, ἀφοῦ περιήλθον ἐπὶ πολλὸν καιρὸν τὸν ἐκτεταμένον ὠκεανόν, ἠδύναντο πάλιν ν' ἀνεύρωσι καὶ εἰσέλθωσιν εἰς τὸ στόμιον τοῦ ἰδίου ποταμοῦ, φαίνεται λίαν παράξενον, καὶ ἄλλως δὲν ἐξηγεῖται εἰμὴ ἐὰν παραδεχθῶμεν ὅτι τὸ ὄρησθαι αὐτὰ πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος ἀσφαλῶς πρέπει ν' ἀποδοθῇ εἴτε εἰς τινα ἐντύπωσιν δεδομένην κατὰ τὸν καιρὸν τῆς δημιουργίας αὐτῶν, εἴτε εἰς τινα ἄμεσον καὶ συνεχῆ διεύθυνσιν ὑπερέτας τίνος αἰτίας. Ἐνὶ λόγῳ εἶνε δυνατόν νὰ ἴδωμεν τὸν ἴσθον τῆς ἀράχνης καὶ τοὺς ἱστῶς τοῦ μεταξοσκώληκος, τὰ κίτταρα τῶν μελισσῶν, ἢ τοῦ μύρμηκος τοὺς σιτοβολῶνας, χωρὶς νὰ παραδοθῶμεν εἰς μίαν ἑνθερμον σκέψιν, ἣτις θὰ ἀναγκάσῃ ἡμᾶς ν' ἀναγνωρίσωμεν ἐκείνην τὴν ἄπειρον σοφίαν τοῦ Δημιουργοῦ αὐτῶν, ὅστις εἴτε αὐτὸς ὁ ἴδιος διευθύνει τὰ ἀλάθηστα βήματά των ἢ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐν πνεῦμα (ἐὰν δυνάμεθα νὰ ὀνομάσωμεν αὐτὸ οὕτως) ἀρμόδιον νὰ ἦνε ἐν ἐμβληματι καὶ νὰ δεικνύῃ τὸ παράδειγμα τῆς τέχνης, τῆς ἐπιτηδείότητος, καὶ τῆς οἰκονομίας;

Ἐὰν ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἀπὸ τῶν ζῶων, αἵτινα ζῶσιν ἐν αὐτῆς,

ρήφωμεν τούς ὀφθαλμούς ἡμῶν ἐπὶ τὴν θάλασσαν, ταχέως κατανοούμεν ὅτι αὕτη εἶνε ρευστὴν καὶ διαφανῆς σῶμα καὶ ὅτι, ἐν ἤρκαυτο πλέον ἢ ἦτο, δὲν θὰ ἦτο τόσον κατάλληλος διὰ τὴν γρῆσιν τοῦ ἀνθρώπου. Ἀλλὰ τίς τῇ ἐδῶκεν αὐτὴν τὴν ἀκριβῆ διαμόρφωσιν τῶν μερῶν καὶ ἀνάλογον βαθμὸν τῆς κινήσεως, ὅπως ποιήσῃ αὐτὴν τόσον τε ρευστὴν καὶ ἐνταῦτ' ὅσον δυνατὴν, ὥστε νὰ βασιλεύῃ καὶ φέρῃ ἐπ' αὐτῆς τὰ βαρύτερα φορτία; Τίς ἐδί-δαξε τούς ποταμούς νὰ ρέωσι κατὰ περιστρεφόμενα ρεύματα διὰ μέσου ἐκτεταμένων χωρῶν, ὅπως ποτίζωσιν αὐτάς ἀφθονώτερον, νὰ ἐκβάλλωσι δὲ ἔπειτα εἰς τὸν ὕδακον, ὅπως ἀποτελέσωσιν αὐτὸν τὸ κοινὸν κέντρον τοῦ ἑμπορίου, καὶ ἔπειτα διὰ μυστικῶν καὶ ἀοράτων αὐλάκων νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν ἀρχικὴν τῶν πηγῶν διὰ ἀενάου τινὸς κυκλοφορίας; Τίς ἐροῦσιν καὶ ἐπλήρωσε τούτους τούς ποταμούς ἐκ παντοειδῶν ἰχθύων, ὅστινες δλιθαίνουσι καὶ παίζουσι ἐν τοῖς διαυγέσι ρεύμασι καὶ τρέχουσιν ἀπερισκέπτως εἰς τὸ δίκτυον τοῦ ἀλιεύου ἢ ἐρχονται λαίμαργως εἰς τὴν ὀρμὴν τοῦ ἀγκιστρευτοῦ, ἵνα συλληφθῶσι διὰ τὴν γρῆσιν καὶ τὸ φαγητὸν τοῦ ἀνθρώπου; Ἡ μεγάλη καὶ εὐρύχωρος θάλασσα εἶνε λίαν φοβερὸν καὶ ἐκπληκτικὸν ἔργον τοῦ Θεοῦ, ἢ δὲ πλημμυρίδων καὶ ἢ ἀμπωτιῶν τῶν ὑδάτων τῆς δὲν εἶνε ἐκ τῶν εὐκολωτέρων φαινομένων ἐν τῇ φύσει. Πᾶν ὅτι γινώσκωμεν μετὰ βεβαιότητος εἶνε τοῦτο, ὅτι ἡ παλιρροία ὀδηγεῖ καὶ ἐπαναφέρει ἡμᾶς εἰς τινὰ μέρη καθ' ὠρισμένην ὥραν; ἀλλὰ τί-νος εἶνε ἡ χεῖρ ἐκείνη, ἣτις κἀμνε αὐτὴν νὰ σταθῇ, καὶ εἶτα νὰ ἀρχίσῃ πάλιν μετὰ τοιαύτης κωνοκότητος; Μία δὲ περισσοτέρα ἢ δλιγώτερα κίνησις ἐν τούτῳ τῷ ρευστῷ ὄγκῳ ἤθελε συνταραξεί: πᾶσαν τὴν φύσιν, καὶ ἢ μικροτέρα παρεκτροπὴ τῆς παλιρροίας ἤθελε καταστρέψῃ: δόλιχον βασιλεία τις λοιπὸν ἦτον τό-σον σοφὸς ὥστε νὰ λάθῃ τοιαῦτα ἀκριβῆ μέτρα ἐπὶ ἀπεράντων σωμάτων, καὶ τίς τόσον ἰσχυρὸς, ὥστε νὰ διευθύνῃ τὴν ὀρμὴν ἐκεί-νου τοῦ υπερηρένου στοιχείου ἐν συνείσει; Καὶ τίς αὐτός, «ὅστις ἔθεσε τὴν ἄμμοον ὄριον τῆς θαλάσσης κατὰ πρόσταγμα αἰώνιον, καὶ δὲν θέλει ὑπερβῆ αὐτὸ» (Ἱερμ. ε. 22) καὶ ἔθεσε τὸν Λευ-ἰθάκον (ἀναμέσον ἄλλων ζώων παντὸς εἴδους) διὰ νὰ παίζῃ ἐν αὐτῇ (ψαλμ. ρδ'. 26); ἐκ τῶν μυκτήρων αὐτοῦ ἐξέρχεται καπνός, ἢ πνοὴ αὐτοῦ ἀνάπτει ἀνθρακας οὕτως, ὥστε κἀμνε τὴν αἴθυσ-σον ὡς λέθητα νὰ κοχλάξῃ καὶ καθιστᾷ τὴν θάλασσαν ὡς σκεῦος μωρεψῶ» (Ἰωβ. μα'. 20, 21, 31);

Ἐὰν τώρα ἀπ' αὐτοῦ τοῦ κόσμου στρέψωμεν τούς ὀφθαλμούς ἡμῶν ἰδιαιτέρως ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον, τὸν κύριον τοῦτον κάτοικον, τὸν ὅποιον ὁ Θεὸς ἔθηκεν ἐπὶ τῆς γῆς, οὐδεμία βεβαιὴ ἀντίλη-ψις δύναται νὰ ἦνε τόσον ταπεινὴ καὶ ἐντελής, οὐδεμία καρδία τόσον ἡλίθιος καὶ ἀναίσθητος, ὥστε νὰ μὴ ἴδῃ καὶ κατανοήσῃ καθαρῶς ὅτι οὐδὲν ἄλλο εἰμὴ ἄπειρος σοφία ἢ δύνατο ἐν τούτῳ θαυμαστῷ τρόπῳ νὰ σχηματίσῃ τὸ σῶμά του καὶ ἐμπνεύσῃ ἐν αὐτῷ ὅτι ἐξόχων δυνάμεων, δι' οὗ «συνετίξει ἡμᾶς ὑπὲρ τὰ κτήνη τῆς γῆς, καὶ σοφίξει ἡμᾶς ὑπὲρ τὰ πνευματῶν τοῦ οὐρανοῦ.» (Ἰωβ. λβ'. 11).

Ἐπιθέσωμεν ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ ἴδωμεν βῶλον ἐξ ἀργίλου ἐγχερόμενον ἀμέσως ἐκ τοῦ ἐδάφους εἰς ἐντελὴ μορφήν ἀνθρώπου πλήρους ὠραιότητος καὶ συμμετρίας καὶ περροικισμένου δι' ὀ-

λων τῶν μερῶν καὶ τῶν ἐναρμόμων, τὰς ὁποίας κατανοούμεν εἰς ἡμᾶς αὐτούς, καὶ πιθανῶς κατὰ πολὺν ὑπερέχοντος ἡμῶν καὶ ὠραι-οτέρου ὅτι μετὰ τὴν μόρφωσίν του ἐβλέπομεν πάραυτα αὐτὸν ἐκτελοῦντα ὅλας τὰς λειτουργίας τῆς ψυχῆς, τῶν αἰσθήσεων καὶ τοῦ λογικοῦ· κινούμενον τόσον κομψῶς, ὀμιλοῦντα τόσον γλαυ-ρῶς καὶ συλλογιζόμενον τόσον ἀκριβῶς καὶ ποιῶντα πᾶν πρᾶγμα τόσον δεξιῶς, ὅσον ὁ μάλλον εὐπαίδευτος ἐκ τῶν ζῶντων ἀνθρω-πος. Ἀπαρράλλατος τοῦτ' αὐτὸ συνέθη, καὶ ἐν ὁμοίᾳ στιγμῇ χρό-νου, κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ μόρφωσιν τοῦ προπάτορος ἡμῶν. Ἀλλ' ὅπως ἐντυπώσωμεν ἰσχυρότερον ἐν τῇ νῦν ἰδέειν ταύ-την, ὑποθέσωμεν ὅτι τοῦτο τὸ σχῆμα ἐγείρεται βαθμηδὸν καὶ τε-λειοποιεῖται κατὰ τὰ διάφορα μέρη του διαδοχικῶς· καὶ ὅτι, ἀφοῦ τὸ δλον ἀποτελεσθῇ, αἱ φλέβες καὶ αἱ ἀρτηρίαι διανοίγονται, τὰ νεῦρα καὶ οἱ τένοντες στρώνονται, αἱ ἀρθρώσεις συναρμόζονται, καὶ τὸ ὕγρον (μεταβλητὸν εἰς αἷμα καὶ χυμούς) ἐναποτίθεται εἰς τὰ γαστριδια μέρη τῆς καρδίας, ὁ δὲ Θεὸς ἐμφυσᾷ ἐν αὐτῷ ζωικὴν τινα ἀρχὴν διὰ ταύτης τὸ ἐν τῇ καρδίᾳ ὕγρον ἀρχεται κατα-βαίνειν καὶ διαπερῶν τὰς φλέβας καὶ οὐρανίον τι ἐρύθημα ἀρχε-ται ἀναβαίνειν ἐπὶ τὴν ἑκφρασιν τοῦ προσώπου τοιοῦτον, ὅσον εἶνε ἱκανὸν νὰ καταφρονῇ τὴν βοήθειαν τῆς τέχνης, καὶ ἀνώτερον τῆς δυνάμεως τῆς μιμήσεως. Ἡ εἰκὼν αὕτη κινεῖται, περιπατεῖ· κί-νεῖται δὲ μετὰ τοιοῦτου μεγαλείου, ὅσον εἶνε ἱκανὸν νὰ κηρύττῃ αὐτὸν κύριον τῆς δημιουργίας, καὶ ὀμιλεῖ μετὰ τοιοῦτου τόνου καὶ ὕψους αἰσθημάτων, ὅσον ἱκανὸν νὰ κάμῃ πᾶν ὠτίον προσεκτικόν· καὶ ἐτι πλέον ὁ μέγας αὐτοῦ δημιουργὸς συγκαταβαίνει: νὰ συνο-μιλῇ μετ' αὐτῆς. Ἐάν, λέγω, ἦτο δυνατόν νὰ ἴδωμεν δλον τοῦτο διενεργούμενον ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν, ὅλ' ἐκυριεύομεθα ὑπὸ μεγάλου θαυμασμοῦ καὶ μεγάλης ἐκπληξέως· καὶ ὅμως τοῦτο εἶνε τὸ ἀκριβὲς ἐμβόλημα τοῦ σχηματισμοῦ παντὸς ἀνθρώπου· καὶ τοῦτο ἢ μελέτη ἔκαμε τὸν Δαβὶδ νὰ κυριευθῇ ὑπὸ ταύτης τῆς ἐκπληκτικῆς εὐγνωμοσύνης καὶ εἶπη, «Κύριε, θέλω σὲ ὑμνεῖ, δι-ὅτι φοβερῶς καὶ θαυμασίως ἐπλάσθην· θαυμάσια εἶνε τὰ ἔργα σου· καὶ ἢ ψυχῆ μου κάλλιστα γνωρίζει τοῦτο. Τὸ ἀδιαμόρφωτον τοῦ σώματός μου εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου· καὶ ἐν τῷ βιβλίῳ σου πάντα ταῦτα ἦσαν γεγραμμένα, ὡς καὶ αἱ ἡμέραι καθ' ἃς ἐσχηματί-ζοντο, καὶ ἐνῶ οὐδὲν ἐκ τούτων ὑπῆρχε.» (ψαλμ. ρλθ'. 16).

Τῶνόντι, τόσον περίεργος εἶνε ἢ πλοκὴ τοῦ ἀνθρωπίνου σώμα-τος καὶ ἐν παντὶ μέρει τόσον ἔξοχος καὶ θαυμασία, ὥστε καὶ αὐ-τὸς ὁ Galen (ὅς τις ἄλλως πολὺ ἀπεῖχε τοῦ πιστεῦναι εἰς ἕνα Θεόν,) ἀφοῦ ἐπιμελῶς ἐξήγησε τὴν κατασκευὴν αὐτοῦ καὶ ἐθεώρησε τὴν εὐαρμοστικὴν καὶ χρησιμότητά παντὸς μέρους, τὰς πολλὰς καὶ διαφόρους προθέσεις ἐκάστης φλεβῆς, ὁστοῦ καὶ μυῶνος, καὶ τὴν ὠραίαν σύνθεσιν τοῦ δλου, κυριευθεὶς ὑπὸ ὀδυνηρᾶς εὐλαθείας, ἔγραψεν ἕνα ὕμνον εἰς ἔπαινον τοῦ πανσόφου δημιουργοῦ του. Ὁ Γαληνός, ἐν τῷ βιβλίῳ του περὶ σχηματισμοῦ τοῦ ἐμβρύου, σημειώνει ὅτι ὑπάρχουσιν ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ σώματι 600 περίπου μυῶνες, εἰς ἕκαστον τῶν ὁποίων παρατηροῦνται δέκα τοῦλάχιστον σκοποὶ ἢ ἀναγκαῖαι κατηγορίαι· οὕτως ὥστε μόνον περὶ τῶν μυῶ-νων πρέπει νὰ ἐνασχοληθῶσιν οἱ δλιγώτεροι τῶν 6,000 διάφοροι προθέσεις. Τὰ ὅσα ἀριθμοῦνται εἰς 284, καὶ οἱ διακεκριμένοι σκο-ποὶ ἐκάστου τούτων εἶνε περὶ τοῦς 40, τὸ δλον περὶ τοῦς 11,360.

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΤΟΥ ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

Ἀναγνωσθῆσα ἐν τῇ ἐμπορικῇ Λέσχῃ Μιτυλήνης

ὑ π ὁ

Γ. Α. ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ.

(Συνέχεια ἀπὸ σελ. 264).

τὸ αὐτὸ δ' ἀκολουθεῖ κατ' ἀνάλογον εἰς τὰ λοιπὰ μέρη, οἷον τὸ δέρμα, τοὺς συνδέσμους τῶν ὀστέων, τὰ ἀγγεῖα, τοὺς χυμούς· ἀλλ' εἰδικώτερον εἰς τὰ διάφορα ἀγγεῖα τοῦ σώματος, τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν ποικιλίαν τῶν σκοπῶν πλείστον ὑπερέχουσι τὰ ὁμογενῆ μέρη.

Καὶ ἐὰν ἢ θεῖα σοφία διαφαίνεται ἐν τῇ κατασκευῇ τοῦ σώ-ματος, πόσῳ μάλλον ἄπειρος αὕτη καταρτίζεται ἐν τῇ κτίσει τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου, ἣτις εἶνε μὲν αὐλος οὐσία ἀλλ' ἠνω-μένη μετὰ τοῦ σώματος διὰ τινος ἀοράτου μὲν συνδέσμου, ἀλλὰ τόσον ἰσχυροῦ, ὅσον χρειάζεται νὰ κάμῃ αὐτὰ ἀμοιβαίως ἐνε-ργῶντα καὶ συμπαθῶντα πρὸς ἀλλήλα ἐν πάσαις αὐτῶν ταῖς ἡδοναῖς καὶ πόνοις! οὐσία προικισθεῖσα μὲ ἐκείνας τὰς θαυμασίας δυνάμεις τῆς σκέψεως, τῆς νοήσεως, τῆς κρίσεως, τοῦ λογικοῦ, τῆς ἐκλογῆς, τῆς ἐνεργείας καὶ (ὅπερ εἶνε τὸ τέλος καὶ τὸ με-γαλεῖον πάντων) μὲ τὴν δύναμιν τοῦ γινώσκοντος, τοῦ ὑπακούοντος, τοῦ μιμνήσθαι καὶ ἐπαίνειν τὸν δημιουργὸν τῆς· καὶ τοι ἀληθῶς μήτε αὐτῇ, μήτε οἰαδήποτε ἀνωτέρα τάξει κτισμάτων, ἀγγέλων καὶ ἀρχαγγέλων, μήτε ἢ ὅλη «στρατιὰ τοῦ οὐρανοῦ» δύναται ἐπαξίως καὶ ἀρκούντως νὰ κάμῃ αὐτὸ, «διότι τίς δύναται νὰ κη-ρύξῃ τὰ κραταῖα ἔργα τοῦ Κυρίου, νὰ κάμῃ ἀκουστὰς πάσας τὰς αἰνήσεις αὐτοῦ (ψαλμ. ρε'. 2);

Ὅθεν, εἰς οἰαδήποτε διεύθυνσιν στρέψωμεν τούς ὀφθαλμούς ἡμῶν, ἐὰν ἀτενίσωμεν πρὸς τ' ἄνω ἢ κάτω, ἐκτὸς ἡμῶν, ἐπὶ τῶν ἐμφύχων ἢ ἀψύχων μερῶν τῆς δημιουργίας, θὰ εὐρωμεν ἐπαρ-κούντα λόγον ὅπως μετὰ τοῦ ψαλμωδοῦ εἶπωμεν ὅπου μεγάλῃ εἶνε τὰ ἔργα σου, Κύριε! τὰ πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας· ἢ γῆ εἶνε πλήρης τῶν ποιημάτων σου» (ψαλμ. ρδ'. 24). Ἄς ὑμολογῶσι τὸν Κύριον διὰ τὰ ἔλεη αὐτοῦ καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τὰ πρὸς τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων· καὶ ἃς θυσιάζωσι θυσίας αἰνέσεως καὶ ἃς κηρύττωσι τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν ἀγαλλίασει.» (ψαλμ. ρε'. 21, 22).

Ἐλλην ἀναγνώστα! Ὁ πᾶνσοφος καὶ παντοδύναμος οὗτος ἀρ-χιτέκτων τῆς κτίσεως εἶνε ὁ Κύριος καὶ ὁ Θεὸς σου, ὅστις, ἀφοῦ σὲ ἀνέδειξε πνεῦμα δαίμονιον πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν θεῶν του βουλῶν, σὲ ἀφῆκε μὲν νὰ πέσῃς ἐκ τῆς ὑψίστης ταύτης βαθμίδος καὶ περιδεθῆς μὲ τὰς ὀδυνηρὰς ἀλύσεις πολλῶν αἰώνων δου-λείας ἀλλὰ δὲν σὲ ἀφῆκε νὰ ἐξελειφθῆς ἐκ τοῦ πίνακος τῶν ἐθνῶν· ναι, σὲ διετήρησε καὶ ἔσωσεν ἐκ τῆς ἀνηκούστου ἀνάγκης δου-λείας, καὶ διὰ πολλῶν θαυμαστῶν ἔργων σου διεφύλαξε ζωηρὸν τὸν ἐθνισμόν, τὴν γλώσσαν καὶ τὴν πίστιν μὲ τὸν σκοπὸν νὰ ῥί-νησῃ τὸ κατὰλληλον ὄργανόν του πρὸς διεξοδὸν τοῦ φωτισμοῦ ἐν τῇ ἀνατολῇ, ὅπως ἄλλοτε οἱ προπάτορές σου ἐγένοντο τοιαῦτα ὄργανα. Ἰδοὺ διατί δὲν σὲ ἀρῆκε νὰ χεθῆς, ὡς ἐχάθησαν τὰλλα ἔθνη τῆς ἀρχαιότητος ἐκτὸς τοῦ Ἰουδαϊκοῦ διατηρουμένου καὶ τούτου πρὸς ὁμοίον τινα σκοπὸν· ἀλλ', ὅπως τῷ χρησιμώτερος εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοιοῦτου σκοποῦ, φερίεις σὺ νὰ φωτισθῆς πρῶτον δεόντως ἐν τῇ σοφίᾳ καὶ τῷ φόβῳ του καὶ ἐκπολιτισθῆς ἐν τῷ ἀληθινῷ πολιτισμῷ τῆς χριστιανικῆς· ἢθικῆς. Ἐὰν γίνῃς τοιοῦτον ὄργανον, τότε μόνον θὰ ἦσαι τὸ νέον κοπτερον ἄστρον καὶ ὄζω-γόνος σπέρμα τοῦ ἀληθινοῦ φωτισμοῦ καὶ πολιτισμοῦ. Αὐξάνων τὴν πίστιν ἐν τῇ καρδίᾳ καὶ τὸν φωτισμὸν ἐν τῷ νῷ σου, καταγι-νου ὅπως κατασταθῆς πρόσφορον ὄργανον ἐν ταῖς χερσὶ τοῦ Κυρίου.

Ο. Κ.

Τὸ μὲν λοιπὸν ἐρωτῶν, τὸ δὲ ἀποκρινόμενος ὁ Σωκράτης συ-ζητεῖ μετὰ τοῦ Κριτοβούλου τὰ κατὰ τὴν οἰκονομίαν, θέτει ἐπιτη-δεῖως τὰς ἀρχὰς τῆς ἐπιστήμης καὶ ἀποδεικνύει ὅτι ἀγαθὸ οἰ-κονομίου ἔργον εἶνε τὸ διοικεῖν καλῶς οὐχὶ μόνον τὸν ἑαυτοῦ οἶκον, ἀλλὰ καὶ τὸν οἶκον ἄλλου, ὡς ὁ οἰκοδόμος οἰκοδομεῖ οὐχὶ μόνον πρὸς χρῆσιν ἑαυτοῦ, ἀλλὰ καὶ πρὸς χρῆσιν ἐτέρου οἴκου. Ἐπειδὴ δὲ ὑπὸ τὸ περιληπτικὸν ὄνομα οἶκος περιλαμβάνεται οὐχὶ μόνον ἢ οἴκῳ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, ἀλλὰ καὶ ὅσα τις κέκτηται ἐκτὸς καὶ μακρὰν αὐτῆς, ἄρα τῆς οἰκονομίας ἔργον εἶνε ἢ διαχείρισις καὶ αὐξήσις πάντων τῶν κτημάτων, ὅσα παρέχουσιν ὠφέλειαν εἰς τὸν ἄνθρωπον διότι ἄλλως, ἐπειδὴ οἱ ἄνθρωποι κέκτηνται καὶ ἐχθροῦς, γελῶσιν θὰ ἦτο ὁ οἰκονόμος αὐξάνων τοὺς ἐχθροὺς καὶ νὰ μισθοδοτῆται. Οὕτω λοιπὸν τὰ κτήματα διαφρονται εἰς δύο τάξεις, τὰ παράγοντα ὠφέλειαν, ἅτινα ἰδίως λέγονται χρή-ματα, καὶ τὰ φέροντα ζημίαν. Τοιαῦτα δὲ θυματῶν ν' ἀποβῶσι πάντα, ὅταν τις δὲν ἠξέσῃ νὰ τὰ μεταχειρισθῇ. Καὶ ἵππος π. χ. ἀποτραχηλιζῶν τὸν ἄπειρον ἀναβάτην δὲν δύναται νὰ ὀνομασθῇ χρήμα· καὶ γῆ ἀντὶ τροφῆς παρασκευάζουσα πείναν, καὶ πρόβατα φέροντα ζημίαν εἰς τὸν μὴ ἐπιστάμενον νὰ τρέφῃ αὐτὰ δὲν εἶνε χρήματα. Καὶ αὐτὸ δὲ τὸ ἀργύριον κατὰ συνέπειαν, ἐὰν τις κακῶς μεταχειρίζεται αὐτὸ, δὲν εἶνε χρήματα. Πηλίχην ζημίαν καὶ πη-λίχην διαφθορὰν δὲν φέρε καὶ εἰς τὸ σῶμα καὶ εἰς τὴν ψυχὴν καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀνθρώπου, ὅταν δι' αὐτοῦ π. χ. ἀγοράσῃ παλ-λακίδα; Ὡστε ὁ ἀγαθὸς οἰκονόμος φερίει: οὕτω πως νὰ διέπῃ τὰ κτήματα καὶ αἰτούς ἀκόμη τοὺς ἐχθροὺς του, ὥστε νὰ ὠφε-λήται ἐξ αὐτῶν. Ἀλλὰ καὶ πάλιν οὐδὲν φελος τῆς οἰκονομίας ἐὰν δὲν ὑπ' ἀρχῇ συνηνωμένη μετὰ τῆς ἀρετῆς· διότι πολλοὶ καὶ ἐπιστημῶν καὶ τεχνῶν εἰδήμονες καὶ μέσα ἄφθονα ἔχοντες, δε-σποζόμενοι ὅμως ὑπὸ πονηρῶν δεσποινῶν, οἷαι εἶνε ἢ ἀργία καὶ αἰ-κυβεία καὶ λιχνεία καὶ λαχνεία καὶ οἰνοφυγία καὶ μωραὶ τι-νες καὶ δαπανηραὶ φιλοτιμίαι, ὡς καὶ ὁ νεώτερος ἐπάρατος συρ-μός, καταστρέφονται ἀρδῶν ὑπ' αὐτῶν καὶ κακοὶ κακῶς γηρά-σκουσιν.

Ὁ Κριτοβούλος ἐγγιχθεὶς ἐκ τῶν παρατηρήσεων τούτων τοῦ σοφοῦ τὸν παρακαλεῖ μετὰ τινος εἰρωνείας νὰ τὸν συμβουλευσῇ εἴτι καλὸν γινώσκει πρὸς αὐξήσιν τῆς περιουσίας του, ἐκτὸς ἐὰν τὸν θεωρῇ ἱκανῶς πλούσιον καὶ μηδὲλως ἔχοντα ἀνάγκην χρῆ-μάτων. Ἀπαγε, τῷ λέγει: εἰρωνικώτερον ὁ Σωκράτης, ὄχι μόνον,

δὲν σὲ θεωρῶ πλούσιον, ἀλλὰ πενέστερον ἐμαυτοῦ καὶ πολλοῦ οἴκου ἀξίον. Καὶ ἐγέλασεν ἀπὸ καρδίας ὁ Κριτόβουλος εἰς τὴν ἀπάντησιν τοῦ σοφοῦ καὶ μετὰ ἀπορίας τὸν ἠρώτησεν ὡς πόση νὰ ἦτο ἡ περιουσία αὐτοῦ, πόση δὲ νὰ ὑπελάμβανε τὴν ἰσχύην του. Ἄν ἐπιτύχω, λέγει, καλὸν ἀγοραστήν, εὐκόλως εὐρίσκω δι' ἔλα μου τὰ κτήματα ὅ μνάς, τὰ ἰδικὰ σου ἔμως γινώσκω καλῶς ὅτι εἶνε ἐκπενταπλάσια. Καὶ μὴ σοι φανή πράδοξον ὅτι, τοιαύτης οὔσης τῆς περιουσίας ἐκατέρων ἡμῶν, κηρύττω ἐμαυτὸν πλουσιώτερον.

Φρονῶ μάλιστα ὅτι, καὶ τριπλάσια ἂν εἶχες, πάλιν δὲν θὰ σοὶ ἐξήρουν. Διότι πρῶτον μὲν ἡ κοινωνικὴ θέσις σου καὶ ἡ ὑπόληψις ἦν χαίρεις παρὰ τοῖς πολλοῖς σὲ ὑποχρεοῦσι καὶ θυσίας πολλὰς καὶ μεγάλας νὰ τελῆς εἰς τοὺς θεοὺς, καὶ ξένους πολλοὺς νὰ ὑποδέχῃσαι, καὶ δαίτια νὰ προσφέρῃς εἰς τοὺς συμπολίτας, ὅπως κερδίξῃς τὴν εὐνοίαν καὶ τὰς ψήφους των, καὶ εἰς ἄλλας δαπανηρὰς λειτουργίας τῆς πόλεως νὰ ὑποβάλλῃσαι. Ἐπειτα σὲ βλέπω ὅτι ὡς δῆθεν πλούσιος ἀδιαφορεῖς περὶ τῆς αὐξήσεως τῆς περιουσίας σου, ἀνασχολεῖσαι δὲ εἰς πράγματα παιδαριώδη. Ἔχω δίκαιον λοιπὸν νὰ σὲ οἰκτιρῶ καὶ νὰ ἐκπράξω τοὺς φόβους μου μὴ περιέληθς εἰς ἐσχότην ἐνδεῖαν καὶ πύθης ἀνήκεστόν τι κακόν. Μὴ βλέπῃς ἐμέ, Κριτόβουλε· ἐγὼ καὶ ἂν λάθω ποτὲ ἀνάγκην τινός, ἔχω τόσους φίλους, ὅσοι μικρὰ τινα πορίσαντές μοι δύνανται νὰ πλημμυρήσωσι τὴν οἰκίαν μου παντὸς ἀγαθοῦ, ἐν ᾧ οἱ ἰδικοί σου φίλοι καὶ τοὶ ἔχοντες πολλῶν πλείονα τὰ ἀρκούντα παρὰ σέ, παρατηροῦσιν ὅμως πῶς νὰ ὠφελῶμαι μᾶλλον παρὰ σοῦ. Εἰς τοὺς ἀκαταμάχτους τούτους λόγους τί ἠδύνατο ν' ἀντιτάξῃ ὁ Κριτόβουλος; Συνησθάνθη καὶ αὐτὸς ὄλην τὴν βαρύτητα τῶν καὶ ἀναμφιλόγως τοὺς παρεδέχθη. Διὸ καὶ ἐκλιπαρεῖ τὸν Σωκράτην νὰ τοῦ γείνη προστατῆς καὶ νὰ τὸν διδάξῃ τὴν πλουτοποιὸν ἐπιστήμην.

Ὁ Σωκράτης ἀποποιεῖται μὲν τοῦτο καὶ ἀπορεῖ μάλιστα πῶς αὐτὸς μὴδὲ τὸ ἑκατοσημῆρον τῆς περιουσίας ἔχων τοῦ Κριτοβούλου, μὴδὲ ἵππους, μὴδὲ γῆν, μὴδὲ πρόβατα ποτε κεκτημένος, εἰς ᾧ ὦν καὶ δι' ᾧ ὦν παρὰ γαίτη ὁ πλοῦτος, παρακαλεῖται ἤδη νὰ διδάξῃ ἄλλον περὶ καλλιέργειας καὶ πολλαπλασιασμοῦ αὐτοῦ. Ὑπόσχεται δὲ νὰ ὑποδείξῃ εἰς αὐτὸν τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα εἰδημόνας, καθ' ὅσον ἔχει ἐξετάσει ἤδη καὶ σπουδάσει ποιοὶ τῶν πολιτῶν εἶνε ἐπιστημονέστατοι περὶ ἑκάστου. Ἀκούσασμεν δὲ διὰ τίνων λογικῶν ἐπιχειρημάτων πεῖθει τὸν Κριτόβουλον εἰς τοῦτο, καὶ θαυμάσωμεν τὸν πρακτικὸν νοῦν τοῦ Σωκράτους.

Κριτόβουλε τῷ λέγει, εἰ ἔχων ἀνάγκην πρὸς τὴν ὑδατος ἤρχειο ζητῶν παρ' ἐμοῦ, ἐγὼ δὲ μὴ ἔχων σὲ ὠδήγουν πρὸς ἄλλους παρ' ᾧ ὦν ἠδύνατο νὰ λάθῃς, ἤθελες μὲ μεμνηθὴ διὰ τοῦτο; Καὶ εἰ ἐπιθυμοῦντι σοι νὰ διδασθῆς μουσικὴν παρ' ἐμοῦ, ἐγὼ σοὶ συνίσταν ἄλλους δεινοτέρους μου πρὸς ταύτην τὴν τέχνην, θὰ εἶχες διὰ τοῦτο παραπόνον τι ἐναντίον μου; Οὐχί, βεβαίως. Πῶς λοιπὸν νὰ μὴ ἀποταθῶμεν καὶ κατὰ ταύτην τὴν περίπτωσιν εἰς ἱκανωτέρους καὶ εἰδημονεστέρους ἑμαῦ; Ἐγὼ ἐκ τῶν καθημερινῶν μου παρατηρήσεων καὶ μελετῶν μετὰ θαυμάσιου πολυλοῦ ἀνεκάλυψα ὅτι ἄνθρωποι τὰ αὐτὰ ἔργα ἐπιτηδεύοντες καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν μέσων ὀρμώμενοι διέεργον παράπολον κατὰ τὴν οἰκίαν εὐημερίαν· οἱ μὲν ἦσαν ὑπερβολῆ ἐνδεεῖς, οἱ δὲ ὑπερ-

βολῆ πλούσιοι· τὸ πρῶτον μοι ἐφάνη ἄξιον πολλῆς προσοχῆς καὶ σκέψεως. Εὐρίσκον λοιπὸν ἀνασκοπῶν τοῦτο ὅτι ἔλα ταῦτα γίνονται ἐν τῷ βίῳ κατὰ φύσιν καὶ πολλὰ κατὰ κλήρωσιν. Ἐβλεπον ὅτι οἱ τυγχίως καὶ ἀπροβουλεύτως καὶ ἀμελῶς πράττοντες τὸ ἔργον αὐτῶν ἐξημιούνο, οἱ δὲ μετὰ συντόνου σκέψεως καὶ ἐπιμελείας ἀναλαμβάνοντες τὸ ἔργον ὅτι καὶ εὐκολώτερον καὶ ταχύτερον καὶ ἐπιχερότερον ἀπεργάζοντο αὐτοῦ. Ἴδον λοιπὸν ἄνθρωποι, παρ' ᾧ ὦν μανθάνω νὰ γείνης συνευδοκούντος καὶ τοῦ Θεοῦ, δεινὸς χρηματιστής. Παρατηρητέον δὲ, κύριοι, ἐνταῦθα ὅτι αὐτὸς ὁ ἐπὶ ἀσεβείᾳ κατηγορηθεὶς Σωκράτης πνευματῶ καὶ πάντοτε ἐνεπνεέτο ἀπὸ βιβύτατον πρὸς τοὺς θεοὺς σέβας καὶ ἀρχαίαντον ἔτρεπε πεποιθῆσθαι εἰς τὴν θεῖαν ἀντίληψιν, ἀκελεύων πειρᾶσθαι σὺν τοῖς θεοῖς ἀρχεσθαι παντὸς ἔργου, ὡς τῶν θεῶν κυρίων δυνάτων οὐδὲν ἦν τῶν εἰρηνικῶν ἢ τῶν πολεμικῶν ἔργων.

Ὁ Κριτόβουλος δειλιόσας κάπως περὶ τοῦ μέλλοντός του, εἶπε ἀνοπομωνώτερος παρακαλεῖ τὸν Σωκράτην νὰ τῷ δείξῃ σαφῶς ὅσα ἐνώπιον τῶν παρόντων φίλων ὑπεσχέθη. Ἄπαρτιμει λοιπὸν ὁ ἔμπειρος παρατηρητῆς τῶν πραγμάτων διαφόρων τάξεων καὶ ἐπιτηδεύματων ἀνθρώπων, οἵτινες καλῶς μὲν ἀκούοντες καὶ ἐφαρμόζοντες οἰκονομικοὺς τινὰς κανόνας εὐδοκίμοισι καὶ εὐημεροῦσι, κακῶς δὲ ἀποτυγχάνουσι καὶ δυσπραγοῦσι. Ὡς σπουδαίτερα καὶ ἀξιοθέατα οἰκονομικὰ ἔργα συνιστᾷ τὴν ἀποφυγὴν τῶν περιττῶν καὶ ἀχρήστων ὄ. τὴν τάξιν, περὶ τῆς δλόκληρα κερᾶλαια ἀπιερόναι ἐν τῇ ἐπομένῃ παρακαλεῖται, γ' τὴν φιλανθρωπίαν καὶ εὐμένειαν πρὸς τοὺς δούλους, οἵτινες ὡς γνωστὸν, ἐθεωροῦντο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ὡς κτήματα ἀναπόσπαστα τοῦ οἴκου. ὄ. τὴν ἔγκαιρον ἐργασίαν, ἔ. τὴν σπουδὴν καὶ ἐπιμελείαν περὶ τὸ ἔργον, καὶ ἑ. τὴν ἀγαθὴν γυναικα.

Ὁ Κριτόβουλος ἀκούων τὸν Σωκράτην ὡς στοιχεῖον οἰκονομίας ἀναφέροντα τὴν γυναικα καὶ λέγοντα ὅτι ἔχει νὰ τῷ δείξῃ πολλὰς μὲν γυναικας συνελοῦσας εἰς αὐξήσιν τοῦ οἴκου, πολλὰς δὲ εἰς φθορὰν, ἐρωτᾷ ἂν διὰ τὸ τελευταῖον πταίει ὁ ἀνὴρ ἢ ἡ γυνή. Δυνατόν, λέγει, καὶ ἡ γυνή νὰ πταίῃ, ὅταν διδασκομένη ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς τὰ καθήκοντά τῆς ἐπιμένη εἰς τὴν κακὴν διαχείρισιν τοῦ οἴκου, ἀλλ' εἰς ἅπαντος ἀξιοκατάκριτος εἶνε ὁ ἀνὴρ ὅστις οὐδὲν φροντίζει νὰ διδάξῃ αὐτὴν τὰ καλὰ καὶ ἀγαθὰ ἐνῶν παρελθεῖν αὐτὴν πολὺ νέαν τὴν ἡλικίαν καὶ ἀπειρον, τῇ ἐμπιστεύεται δὲ καὶ τὰ σπουδαίτερα τῶν πραγμάτων. Γυνή λοιπὸν τοιαύτη ἀμαρτάνουσα περὶ τὴν οἰκίαν ὑπηρεσίαν δὲν θὰ ἦτο τόσον πράδοξον, ὅσον γυνὴ γινώσκουσα ὅσα πρέπει νὰ λέγῃ καὶ νὰ πράττῃ. Καὶ πῶς μὲν παιδεύεται τὴν γυναικα συνιστᾷ εἰς αὐτὸν τὴν Ἀσπασίαν, δυναμένην νὰ διδάξῃ τοῦτο ἐπιστημονέστερον, προσθέτει δὲ μόνον τὰ ὠραία ταῦτα καὶ ἀξιοσημείωτα λόγια ὅτι γυνὴ ἀγαθὴ τοῦ οἴκου σύντροπος εἶνε μέγας ἐπίκουρος τοῦ ἀνδρὸς εἰς τὴν εὐημερίαν· πάνυ ἀντίρροπον τῷ ἀνδρὶ εἰς τὸ ἀγαθόν διότι ἢ μὲν κτήσις γίνεται διὰ τῶν προσποθειῶν τοῦ ἀνδρὸς, ἢ δὲ χρησις διὰ τῶν οἰκονομῶν τῆς γυναικὸς τῶν ὁποίων καλῶς μὲν γινόμενων αὐξοῦνται οἱ οἴκοι, κακῶς δὲ πραττομένων ἐλαττοῦνται.

Καὶ ἂν, κύριοι, ἡ ἀρχαία Ἑλληνική, τῆς ὁποίας καὶ ἡ κοινωνικὴ θέσις καὶ ἡ ἀγωγή ἦτο πάντῃ διάφορος τῆς σημερινῆς, τῆς ὁποίας

ἀρετὴ ἐλογίζετο τὸ νὰ μὲν περιωρισμένη ἐντὸς τῆς γυναικωνίτιδος, νὰ ὀμιλῇ πολὺ ὀλίγα καὶ ν' ἀκούῃ πολὺ ὀλιγώτερα, ἐθεωρεῖτο ὡς λίαν συντελεστικὴ εἰς τὴν προαγωγὴν τοῦ οἴκου, πόσω μᾶλλον ἢ νεωτέρα, ἥτις διὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τοῦ πολιτισμοῦ ἐχειραφετήθη οὕτως εἶπεῖν καὶ ἀπληγάς τῆς ταπεινωτικῆς θέσεως αὐτῆς ἐν τῇ κοινωνίᾳ, ἥτις μετέχει πάντων σχεδὸν τῶν ἀγαθῶν καὶ δικαιωμάτων τοῦ ἀνδρὸς, ἥτις διὰ τῆς ἀνδρικής ἐκπαιδεύσεως δύναται ν' ἀποκτήσῃ πολλὰς καὶ ποικίλας γνώσεις, τοιαύτη, λέγω, γυνή, οἰκοδόμοισι γινόμενη καὶ ἀκούουσα συνετῶς τὴν οἰκίαν οἰκονομίαν, πόσω μᾶλλον δὲν δύναται νὰ συνετέλῃ εἰς αὐξήσιν καὶ ἀκμὴν τοῦ οἴκου;

Ζήτημα ἤδη ἀναφέρεται μετὰ τοῦ Κριτοβούλου καὶ Σωκράτους ποῖα ἢ καλλίστη τῶν τεχνῶν, ἢ μᾶλλον προσοδοφόρος καὶ εἰς ἀνδρα ἐλευθεροῦ καὶ εὐγενῆ ἀρμοδιωτέρα. Ὁ Σωκράτης συμμεριζόμενος τὴν παρ' Ἑλληνισιν ἐπικρατοῦσαν ἰδέαν, ὅτι αἱ βίβλαυσι τέχναι εἶνε ἀνάριστοι εἰς ἐλευθερον, πρῶτον μὲν διότι ἀναγκάζουσι τοὺς ἐπιτηθεύοντας αὐτὰς εἰς ζωὴν στάσιμον καὶ ἐσκιατραφημένην ἐκνευρίζουσι τὰ σώματα, τῶν δὲ σωματῶν θηλυνομένων καὶ αἱ ψυχὰι πολλὴ ἀρρωστότεροι γίνονται, ἔπειτα διότι οἱ τοιοῦτοι καὶ τοὺς φίλους εἶνε ἀνίκανοι νὰ ὠφελήσωσι καὶ τὴν πατρίδα νὰ προστατεύσωσι, προτιμᾷ ὑπὲρ πάσης τὴν γεωργικὴν τέχνην καὶ μετὰ ζήλου συνιστᾷ, φέρων ὡς παράδειγμα τοὺς βασιλεῖς τῶν Περσῶν καὶ τὸν νεώτερον Κύρον. Τούτων οἱ μὲν πρῶτοι διαφερόντως ἐφρόντιζον περὶ τῆς γεωργίας καὶ πρὸς ἐμφύχουσαν αὐτῆς αὐτοπροσώπως ἐπεσκεπτόντο τὸ κράτος ἢ ἀντιπροσώπως πιστοὺς ἐπεμπον εἰς τὰ ἀπώτερα μέρη ἐπ' αὐτῷ τῷ σκοπῷ καὶ μὲ βραβεῖα καὶ ἀξιώματα ἐτίμων πρῶτον μὲν τοὺς παρέχοντας τὴν χώραν στρατιωτικὴν, ἰσχυράν καὶ εὐροῦρητον, δεύτερον δὲ τοὺς καθιστῶντας αὐτὴν πολυανθρωποτέραν καὶ μᾶλλον γόνιμον καὶ παραγωγόν. Οὐδὲν ὄφελος, ἔλεγε, τῆς γεωργίας, ἂν μὴ ὑπάρχωσιν οἱ προστατεύοντες τὴν χώραν κατὰ τῶν ἐθρῶν πῶς δὲ θὰ ἔξων καὶ οἱ φρουροῦντες αὐτὴν, ἀνδρείοτατοι ὄντες, ἂν δὲν ὑπῆρχον οἱ θρῆψοντες αὐτοὺς καὶ ἐργασόμενοι τὴν γῆν; Γνωστὸν δὲ ἄλλοθεν πῶς ὁ Ἀρταξέρξης ἀντήμειψε τὸν χωρικόν, ὅστις τῷ προσήνεγκεν ὑπερμέγθεος ρώδιον. Μὴ τὸν Μίθραν, εἶπεν, ὁ ἄνθρωπος οὗτος διὰ ταύτης τῆς ἐπιμελείας καὶ πόλιν ἐκ μικροῦ δύναται νὰ κινή μὲγθλην· καὶ διώρισεν αὐτὸν ἀρχοντα πόλεως. Ἀξιοθέατο! δὲ ἦσαν καὶ αἱ πόλεις ἐν αἷς κατόκουν οἱ Πέρσαι βασιλεῖς διὰ τε τὰς δευδροφυτείας καὶ τοὺς εὐθαλεῖς καὶ καταρτύτους κήπους τοὺς περιουκλούοντας αὐτάς. Ὁ δὲ Κύρος δὲν ἀπηξίου ὁ ἴδιος νὰ ἀνασχολῆται εἰς τὴν καλλιέργειαν τοῦ παραδείσου του καὶ μετὰ τινος ὑπερφηφανείας διηγήθη εἰς τὸν Σπαρτιάτην Λύσανδρον, πῶς αὐτὸς εἶχε διατάξει καὶ καταμετρήσει καὶ ἰδίας χερσὶ φυτεύσει πολλὰ τῶν δένδρων αὐτοῦ. Βλέπων δὲ τὸν Σπαρτιάτην θαυμάζοντα, σοὶ ὁμνῶ, εἶπεν, ὦ Λύσανδρε ὅτι οὐδέποτε ἄγχι τοῦδε δὲν ἐδεῖπνησα πρὶν ἰδρῶσω ἢ εἰς πολεμικὰς ἀσκήσεις ἢ εἰς γεωργικὰς ἐργασίας καταγινόμενος.

Ἐξάριον δὲ ἀκολούθως τὰ ἀγαθὰ τῆς γεωργίας ἀποφαίνεται αὐτὴν ὡς τὰ μάλιστα συντελεστικὴν εἰς τὴν εὐζωίαν τῶν ἀνθρώπων αὐτῆ, λέγει, εἶνε ἡ πορίζουσα τῷ ἀνθρώπῳ πάντα τὰ πρὸς

τροφὴν καὶ πρὸς ἠδονάθειαν καὶ ἀπόλαυσιν αὐτῆ χρογγεῖ τὰ μέσα τοῦ τιμᾶν τὸ θεῖον μεγαλοπρεπῶς, ἐπειδὴ καὶ ἡ ποιμενικὴ εἶνε συνημμένη τῇ γεωργίᾳ· αὐτῆ, συνεθίζουσα τὸν ἄνθρωπον εἰς τοὺς κόπους καὶ τὴν καρτερίαν ἀνδρίζει αὐτὸν καὶ καθιστᾷ ἱκανὸν πρὸς ἀμυναν ἑαυτοῦ καὶ τῶν ἄλλων· τῷ ἐμπνέει δὲ καὶ αἰσθηματὰ δικαιοσύνης καὶ φιλανθρωπίας, διότι ἀκαταπαύτως ἔχει πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του τὴν πλουτοδοτέραν γῆν, ἥτις τοὺς μὲν ἀρίστα θεραπεύοντας αὐτὴν δαψιλῶς ἀναμείβει, τοὺς δὲ ἀμελῶς καὶ κακῶς ζημιῶ. Οὐχ ἦν τὸν ἢ γεωργία καὶ εὐσεβεστέρους ποιεῖ τοὺς ἀνθρώπους· διότι, μὴ δυνάμενοι οὕτοι διὰ τῆς τέχνης μόνῃς νὰ προνοήσωσι πάντα καὶ νὰ προλάβωσιν ἐκτάκτους τινὰς τῆς φύσεως ἐπιπείρας, οἷον χαλάζας καὶ πάχνας, ἀνομβρίαν καὶ πολυομβρίαν καὶ ἐρυσίβας καὶ ἐπιδημίας θανατηφόρους εἰς τὰ κτήνη, ὑφύοσι τὸν νοῦν πρὸς τὸν ὑπέριστατον δημιουργόν τὸν διέποντα τὴν φύσιν καὶ ἐξευμενίζουσι αὐτὸν διὰ δεήσεων καὶ θυσιῶν πρὸς ἀποσώσιν τῶν τοιούτων κακῶν, ἐφ' ᾧ καὶ εἰς τεκμηρίον εὐγνωμοσύνης προσφέρουσι αὐτῷ ἐκάστοτε τὰς ἀπαρχὰς τῶν καρπῶν.

Συμπεράσμα τοῦ λόγου γενικόν, ὅτι ἡ Οἰκονομία εἶνε ἐπιστήμη τοῦ διευθύνειν καὶ αὐξεῖν τὸν οἶκον καὶ μεταποιεῖν εἰς χρήματα, ἥτοι χρήσιμα καὶ πλουτοφόρα, τὰ μετ' αὐτοῦ συνδεδεμένα κτήματα· ὅτι, ἐπειδὴ πάσας τὰς τέχνας εὐκόλον δὲν εἶνε νὰ μάθῃ τις, αἱ δὲ καλούμεναι βαναυσικαί, ὡς διαφθεύρουσι τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ ἐργάτου καὶ καθιστῶνται αὐτὸν ἀχρηστον καὶ πρὸς τὴν πατρίδα καὶ πρὸς τοὺς φίλους, θεωροῦνται ἀπόβλητοι, ἀνομολογεῖται ἢ γεωργία ὡς ἀρίστη ἐπιτηδεύσεις καὶ ἀρμοδιωτάτη εἰς ἐλευθερον ἀνδρα· διότι αὐτὴ πορίζουσα ἐν πρώτοις τὰ ἐπιτηδεῖα παρέχει ἐνταῦθα ἠδονικὴν ἐνασχόλησιν διὰ τῶν ποικίλων τέρψεων τῆς ἐξοχῆς, συντελεῖ εἰς τὴν αὐξήσιν τῆς περιουσίας, προικίζει τὸν ἐπιτηθεύοντα ἢ ἐπιμελούμενον αὐτῆς μὲ ἀνδρίαν σωματικὴν καὶ ψυχικὴν, προσόντα οὐσιώδη καὶ ἀπαραίτητα εἰς ἐκπλήρωσιν τῶν πρὸς τὴν πατρίδα χρεῶν. Τὸ δὲ κυριώτατον πάντων, ἢ γεωργία τρέφουσα καὶ γονιμοποιούσα τὰς δύο αὐτῆς θυγατέρας, τὴν τεχνουργίαν καὶ ἐμπορίαν, ἀπεργάζεται μετ' αὐτῶν τὴν καθολικὴν εὐημερίαν τῶν κοινωνιῶν.

Ἄλλὰ πῶς διοικητέον τὸν οἶκον; πῶς ἐπιτηδεύετον τὴν γεωργίαν; τοῦτο θὰ διδάξῃ ἡμῖν ὁ Σωκράτης διὰ τοῦ καλοῦ καγαθοῦ Ἰσχομάχου, καὶ τοῦτο ἔσται τὸ ἀντικείμενον δευτέρας τινος συνδιαλέξεως ἡμῶν ἢ καὶ τρίτης.

Ο ΜΑΥΡΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

(ἐκ τοῦ Γαλλ. Ὑπὸ Μ. Γ. Παλλαμάχη.—Συνέχ. ἀπὸ σελ. 246).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Ἐνθα φαίνεται ὅτι, ὅπως ἀποσπάσῃ τις μυστικόν τι, ὀφείλει νὰ ἐρωτᾷ ἐπιτηθεῖως.

Ὁ Φάβιος ἐντούτοις (διότι οὕτω θὰ τὸν ὀνομάζωμεν εἰς τὸ ἐξῆς) ἐξηκολούθει τὴν πορείαν του. Νῦν ἐβάδιζε σκεπτικώτερος καὶ μᾶλλον ἀτηρημένος ἢ πρὸ τῆς μετὰ τοῦ γλύπτου συναντή-

σεώς του. Είς τινα καμπήν τῆς ἔδου ἔστρεψε τὴν κεφαλὴν, εὐ-
 ρεθεὶς δὲ ἀπέναντι βρομίσιου κειμένου ἀριστερόθεν τῆς κυ-
 ρίας ὁδοῦ, ἐστάθη. Εἰς τὴν ἄκραν τοῦ βρομίσιου τούτου εἰς τὸ
 βάθος ἐφαίνετο ἡ εἰσοδος μικρᾶς αὐλῆς καὶ ἐπισθεν αὐτῆς ὠρα-
 ἰζομένη ὑπὸ συκῆς καὶ τινων ροδοαρῶν ἐθεᾶτο οἴκία τις, μι-
 νυρὰ μὲν, ἀλλὰ τερψίκαρδος καὶ καθαρὰ, ἐνθα δύο ὠραῖοι παῖδες
 ἐπαίζον ἐπὶ τοῦ κατωφλίου. Ὁ Φάβιος ἔτεινε τὰς χεῖρας του καὶ
 δημηθύνετο πρὸς αὐτούς, ἀλλ' οὕτω ἰδόντες αὐτὸν ἐφοβήθησαν
 καὶ εἰσῆλθον. Ὁ Φάβιος ἐθεώρησεν ἔτι ὀλίγας στιγμὰς τὴν οἰ-
 κίαν ταύτην καὶ ἀπεμακρύνθη.

Πράγμα παράδοξον! Ἐν δάκρυον ἔβρεξε τοὺς ὀφθαλμούς του.
 Καὶ ὅμως τὸ ἀρρηνωπὸν αὐτοῦ πρόσωπον διέμεινεν ἀπαθὲς καὶ
 αὐτὸ τὸ διαφυγὸν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του δάκρυον, ὡς αἱ πίπτου-
 σαι ἐκ τῶν βράχων σταγόνες καὶ ρέουσαι ἐπὶ τῶν ἐκ γρανίτου
 πλευρῶν των, ἐκυλίετο σιγηλὸν ἐπὶ τῆς πελιθνῆς καὶ ἰσχυρῆς αὐ-
 τοῦ παρειᾶς.

Ἄλλως τε ὅποια σκέψις, ὅποιος συλλογισμὸς ἤδυνήθη νὰ συγ-
 κινήσῃ μέχρι βαθμοῦ τσοῦτου τὸν κατὰ τὸ φαινόμενον τσοῦ-
 τον σκοτεινὸν τούτον ἄνθρωπον;

Ἡ οἰκία ἐκείνη ἦτον ἡ οἰκία ἐνὸς προγεγραμμένου ἀλλ' ὁ
 ἄγνωστος δὲν ὤφειλε νὰ γνωρίζῃ αὐτήν· οἱ παῖδες ἐκεῖνοι ἦσαν
 εὐδαίμονος γεωργοῦ, νέου ἰδιοκτητῆτος τῆς οἰκίας ταύτης, ἀλλ' οὐ-
 τοι οὐχ ἦττον τῷ ἦσαν ἄγνωστοι.

Οὐδὲν ἄλλο συμβεβηκὸς διέκοψε τὴν ὀδοπορίαν του. Αἱ ἔδοι
 εἶχον κατασταθῆ ἔργμοι ἐνῶ διέμενε παρὰ τῷ Ἰακίνθῳ· οἱ νέοι
 εἶχον εἰσελθεῖ εἰς τὰς οἰκίας των καὶ οὐδεὶς ἐπρόσθεεν εἰς τὸν
 διαβαίνοντα προσκυνητήν.

Οὕτω διῆλθεν ὅλον τὸ χωρίον ἀπαρτήρητος, διέβη ἀγρούς
 τινὰς ἀραβοσίτου, ἐκείθεν δὲ εἰς τινα βήματα ἐστάθη ἐνώπιον με-
 μονωμένης τινὸς οἰκίας, ἀριστερόθεν τῆς ὁδοῦ.

Αὕτη ἦτον ἡ τῆς Θηρεσίας, τῆς ὅποιας ἔκρουσε ζωηρῶς τὴν
 θύραν.

«Εἰσελθε» ἔκραξε φωνὴ τις καὶ ὠθήσας τὴν θύραν, εἰ-
 ῆλθεν.

Ἡ Θηρεσία ἦτο μόνη, ἀλλ' ἠξέυρομεν ἔτι ἦτο γενναία πρὸς τού-
 τοις ἦτο πλήρης μεσημέρια καὶ οὐδὲν ἠδύνατο νὰ τὴν ἀνησυ-
 χήσῃ, ἡ δὲ ἐνδυμασία τοῦ ξένου προσεῖλκε τὴν εὐμείναιαν οὐ-
 δαμῶς λοιπὸν ἐφοβήθη, ἀλλ' εἶπεν ἀπλῶς.

— Καλὲ ἄνθρωπε, κατὰ τί δύναμαι νὰ σοὶ γίνω ὠφέλιμος;
 — Κυρία, εἶπεν ὁ ξένος, ἐπίτρεψόν μοι ν' ἀναπαυθῶ ὀλίγας
 στιγμὰς ὑπὸ τὴν στέγην σου, καὶ εὐαρεστήθητι χάριν εὐσπλαγ-
 χίας νὰ μοὶ δώσῃς ὀλίγην τροφήν.

— Ὁ προσκυνητὴς ἔρχεται ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ, εἶπεν αὐτῇ,
 θέλω δὲ πράξει τούτο ἀσμένως.

Ὁ ξένος, ὅστις ἐφαίνετο περιμῆνον ταύτην τὴν ἀπάντησιν, ἐκά-
 θισε πρὸ τῆς τραπέζης, ἐφ' ἧς ἡ Θηρεσία ἀμέσως ἐπέθεσε πι-
 νάκια φαγητοῦ.

Ἄμα ἐλθόντος ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς Θηρεσίας οἱ τρόποι τοῦ ἀγνώ-
 στοῦ παντάπασι μετεβλήθησαν. Πρὸ μικροῦ ὦν παρὰ τῷ γλύπτη,
 εἶχε διατάσει νὰ εἰσελθῇ, ἔρρεμβε τοὺς ὀφθαλμούς του ἀπροσέ-
 πτως, ἔως οὗ καλλιτεχνικὸν τι ἔργον εἴλκυσε τὴν προσοχήν

του· ἐκεῖ κατ' ἀρχὰς ἠρνήθη τὴν τροφήν καὶ περιεῖλεσε τὸν κόπον.
 Παρὰ τῇ Θηρεσίᾳ ἐξ ἐναντίας ὅμως ἐζήτηε νὰ εἰσελθῇ, νὰ καθίῃ,
 ν' ἀναπαυθῇ· καὶ τοὶ δὲ ὀμιλῶν, ἀκροαζόμενος τῶν ῥώγων, ἔρριπτε
 πανταχόσε βλέμματα λαθραῖα καὶ περιέργα, ὡς εἰ τὸ πνεῦμα του
 κατεῖχετο ὑπὸ τινος μόνον εἰς αὐτὸν ὄρατοῦ ἀντικειμένου, καὶ ὡσεὶ
 ἤθελε νὰ εἰσδύσῃ εἰς μυστήριον τι.

Ἄλλ' ἡ Θηρεσία, οὐδεμίαν αἰτίαν ἔχουσα ἀνησυχίας, δὲν ἐπρό-
 σθεεν εἰς τὰ περιέργα ταῦτα βλέμματα τοῦ ξένου τῆς.

— Ἀάβε, τῷ λέγει, ἰδοὺ ὅτι ἐζήτησας ἔχεις ἀνάγκην αὐτοῦ,
 διότι φαίνεται νὰ ἔρχεται μακρόθεν.

— Ναί, καλὴ μου κυρία, ἰδοὺ τέσσαρας ὀλοκλήρους ἡμέρας
 περιπατῶ.

— Τέσσαρας ἡμέρας! μήπως ἔρχεται ἐκ Ρώμης;

— Τὸ ἐμαντεύσατε. Ὑπῆγα νὰ προσκυνήσω τὰ λείψανα τῶν
 ἁγίων ἀποστόλων καὶ νὰ λάβω τὰς εὐχὰς τοῦ ἁγίου Πατρὸς. Ὡ!
 ὅποια συρροὴ κόσμου κατὰ τὰς τελευταίας ἑορτὰς τοῦ Πάσχα! Οἱ
 Ρωμαῖοι ἔχοντο ἐντὸς τοῦ πλήθους. Ὅποιοι δὲ ἄνδρες εὐρί-
 σκοντο ἐκεῖ! Εἶδον πολλοὺς περιφρήτους καλλιτέχνους, καρδινα-
 λίους, πρίγγιπας, σοφοὺς, ποιητάς.

— Ὅσον ὠραῖα θὰ ἦσαν ὀλα αὐτὰ!

— Ναί, ἀλλὰ τὸ ὠραιότερον πάντων ἦτον ἡ πίστις καὶ ὁ ζῆ-
 λος ἀπάντων, οἱ ὕμνοι ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, αἱ πομπαὶ καὶ αἱ λι-
 τανεῖαι εἰς τὰς ἀνοστολιστούς ὁδοὺς καὶ ἡ ἐπὶ τῆς πλατείας
 εὐλογία.

— Ὡ! πόσον εὐτυχεῖς εἶνε οἱ δυνάμενοι νὰ παρευρεθῶσιν εἰς
 τοιαύτας τελετὰς!

— Ἀλλὰ δὲν εἶνε πολὺ δύσκολον νὰ υπάγῃ τις συνητηθῆν
 μετὰ πολλῶν γυναικῶν ἐκ Βιτιέρης, Βολωνίας καὶ αὐτῆς τῆς
 Σιέννης καὶ μετ' ἄλλων ἐλλοθουσῶν ἐκ τοῦ βασιλείου τῆς Νεαπό-
 λεως καὶ ἐκ τῶν Ἀδρούζων. Δὲν ἀπεράσιος ποτὲ νὰ υπάγῃς μετὰ
 τοῦ συζύγου σου;

— Εἶμαι χήρα.

— Συγχώρησον τὴν ἀγνοίαν μου, λέγει ὁ ξένος, ὅστις ἔμεινε
 σιωπηλὸς ἐπὶ μίαν στιγμὴν.

— Ἔχεις υἱούς; ἐπανέλαθεν.

— Ὅχι· μόνον δύο θυγατέρας, ἐξ ὧν μάλιστα ἡ μία εἶνε
 τέκνον τοῦ ἀγαθοῦ Θεοῦ, τὸ ὅποιον εὖρον ἐγκαταλειμμένον καὶ
 τὸ υἱοθέτησα.

— Τούτο εἶνε ἔργον τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης, ἢν πᾶν-
 τοτε ὁ Θεὸς εὐλογεῖ. Νομίζω δὲ ὅτι ἀρκούντως ἤδη ἐπὶ τούτῳ
 ἀντημετήθης.

— Ναί, πρὸ πέντε ἐτῶν, ἀρότου εἶνε πλησίον μου, τὸ τέκνον
 αὐτὸ πάντοτε μοὶ ἐπροξένησε χαρὰν.

— Πέντε ἐτῆ! ἐπανελάβε ταπεινὴ τῇ φωνῇ ὁ Φάβιος· ἀλλὰ,
 εἶπε μεγαλοφώνως, δὲν φοβεῖσαι μόνη, ἐνῶ ἡ οἰκία εἶνε ἀπομα-
 κρυσμένη τῶν ἄλλων καὶ ἐν τοιαύτῃ ἐποχῇ;

— Τί ἔμπορεῖ τις νὰ μᾶς κλέψῃ; βλέπεις ὅποια εἶνε τὰ
 πλοῦτη μας. Προσέτι δὲ ἡ προστασία τοῦ Θεοῦ δὲν ἐπαγρυπνεῖ
 πάντοτε καὶ ἐπὶ τῶν μικρῶν καὶ ἐν γένει ἐπὶ πάντων, ἔσοι ἔχουσι
 πίστιν εἰς αὐτόν;

— Ὁ πατήρ τῆς Νίνας δὲν τὴν ἐζήτησε ποτὲ;

— Καὶ ἄρα γε ἔχει ἔτι πατέρα; Τέκνον κλαπὸν ὑπὸ τῶν
 ἀθηργάνων εἶτα δὲ ἐγκαταλειφθὲν ὑπ' αὐτῶν τίς δύναται νὰ μᾶθη
 ποθεν ἔρχεται; Ἀλλὰ πῶς γνωρίζεις τὸ ὄνομα αὐτῆς;

— Τὸ εἶπες πρὸ ὀλίγου... Ἀλλὰ πρόσθε: ὅτι σὲ ἐγκατα-
 λείψῃ ἀναμειβόμενος μετ' ὀλίγου, διὰ νὰ ὑπανδρευθῇ.

— Νὰ ὑπανδρευθῇ! εἶπεν ἡ Θηρεσία γελωσά, ἀλλὰ τὸ πω-
 χὸν μόλις εἶνε δώδεκα ἐτῶν.

— Ἄ! δὲν τὸ ἤξευρον δώδεκα ἐτῶν περιέργον ἴσως εἶνε
 ἐκείνη, τὴν ὅποιαν ἀπήνηται πρὸ ὀλίγου μὲ ἐσθῆτα κερασσόχρουν
 καὶ μελαινὰν κόμην ἐρριμμένην ὅπισθεν εἰς δύο πλοκάμους;

— Ὅχι, ἡ Ἰωάννα εἶνε ξυνοθή· θὰ ἀπήνηται ἴσως ἄλλο τι
 παιδίον τῆς γειτονίας, ἴσως τὴν μικρὰν Χίτην.

— Πιθανόν, ἀπεκρίθη ὁ Φάβιος, ὅστις ἔστρεψε τὴν κεφαλὴν,
 ὡς εἰ εἶχεν ἀκούσει κρότον τινά.

Συγχρόνως ἡ θύρα ἠνοιχθῆ, ἀκτῆς θερμοῦ φωτὸς εἰσώρηκεν
 ἐν τῷ δωματίῳ, ἡ δὲ Ραφαήλλα εἰσῆλθε κρατοῦσα ἀνοδοδέσμη.

— Ἰδοὺ ἡ θυγατὴρ μου, εἶπεν ἀρελῶς ἡ Θηρεσία.

Ἡ Ραφαήλλα εἰσῆρχετο μειδιῶσα· ἀλλ' ἰδοῦσα τὸν ξένον ἐγε-
 θέντα, αὐτὴ ἐστάθη ἀκίνητος, ἄφωνος καὶ πεφοβισμένη.

Ὁ Φάβιος τὴν θεώρειε σιωπῶν, ἡ δὲ Θηρεσία ἐναδύρομένη ἐπὶ
 τῇ θυγατρὶ αὐτῆς, ἐφαίνετο χαίρουσα διὰ τὴν ἐκπλήξιν τοῦ ξένου.

Πρῶτῃ δὲ ἡ νεανὶς λύσασα τὴν σιωπὴν.

— Ἐπηνήλθεν ἡ Ἰωάννα; ἠρώτησε μετὰ φωνῆς, τὴν ὅποιαν
 ἐπειράτο νὰ καταστήσῃ ἤρεμον.

— Ὅχι, ἠξέυρεις ὅτι ἐξῆλθε νὰ συνᾶξῃ ἄνθη πρὸς κατασκευὴν
 τῆς ἀνοδοδέσμης τοῦ Μαίτου.

— Πρὸς ποῖον μέρος διεθύνθη, ἠξέυρεις, μήτηρ;

— Ἐνόμιζον δι τὴν μετὰ σοῦ· ἀλλὰ μὴ στενοχωρηθῆτι· δὲν
 θὰ βραδύνη νὰ ἐπιστρέψῃ.

— Καὶ ὁ Ἰακίνθος δὲν ἦλθεν ἀκόμη;

— ἠξέυρεις ὅτι μᾶς ὑπεσχέθηθι ὅτι ἔλθη τὴν μεσημέριαν,
 τῶρα δὲ μόλις εἶνε δέκα ὥραι π. μ.

— Ἔχετε δίκαιον; σήμερον αἱ ὥραι μοὶ φαίνονται πολὺ μεγάλαι.

— Ραφαήλλα, εἶπε τότε ὁ ξένος, σήμερον εἶνε ἡ πρώτη τοῦ
 μηνὸς τῆς Παρθένου ἡμέρα· ἐπίτρεψον εἰς προσκυνητὴν διαδα-
 τικόν, μέλλοντα μετὰ μικρὸν ν' ἀναχωρήσῃ ἐντεύθεν, νὰ σοὶ προσ-
 φέρῃ καὶ αὐτὸς τὸν στέφανον τοῦ Μαίτου.

Καὶ ἠμεινοῦσας τὸν μικρὸν δερμάτινον σάκκον, ὃν ἔφερεν,
 ἐξήγαγεν ἐξ αὐτοῦ περιδέραιόν τι, οὗτινος οἱ κόκκοι ἐκ κατερι-
 γασμένου ζύλου ἀπεχωρίζοντο διὰ μικρῶν χαλκίνων μεταλλείων,
 ἐπάργυρος δὲ σταυρὸς ἐκρέματο ἐκ τοῦ μέσου τοῦ περιδεραίου.

— Ἐπίτρεψον, περκαλῶ, εἶπεν οὗτος ἀποτεινόμενος πρὸς
 τὴν Θηρεσίαν, τῇ θυγατρὶ ὡμῶν νὰ δεχθῇ τὸ μικρὸν αὐτὸ δῶρον
 πρὸς ἐνθύμησιν, ὅπερ κομισθὲν ἐκ Ρώμης θὰ ὀμιλήῃ ὡμῖν ἐνίστα
 περὶ τῆς εὐγνωμοσύνης θυσοχρῶς ἀνδρός, εἰς ὃν ἐπετρέψατε ν' ἀ-
 ναπαυθῇ ὑπὸ τὴν στέγην τῆς οἰκίας ὡμῶν, καὶ ὁ ὅποιος σὰς εὐ-
 χαριστεῖ διὰ τὴν φιλοξενίαν σας.

Σιωπῶσης τῆς Ραφαήλλας, ἡ μήτηρ τῆς τῇ ἔνευσε νὰ δεχθῇ
 αὐτό. Αὕτη ἔλαβε λοιπὸν τὸ περιδέραιον.

— Ἰγιαίνουτε, εἶπεν ὁ προσκυνητὴς, ἔστω δὲ πάντοτε ἡσυχῶς
 ἡ ζωὴ ὡμῶν. Ταῦτα εἰπὼν, ἐξῆλθε.

(ΜΕΝΤΩΡΟΣ Τομ. Δ'. Τεῦχος ΜΣΤ')

— Μήτηρ, ποῖος εἶνε ἄραγε ὁ ἄνθρωπος οὗτος; εἶπεν ἡ Ρα-
 φαήλλα, ἄμα ὡς εἶδε τὴν θύραν κλεισμένην.

— Ἄγνωτον προσκυνητῆς, ἐρχόμενος ἐκ Ρώμης, ἐνθα εἶδε πολλὰ
 ἀξιολόγα πράγματα!

— Ἀλλὰ παρετήρησες πόσον τὸ βλέμμα του ἦτον ἀλλόκοτον;
 Μήπως ἤρπασεν ἀπ' ἐδῶ τίποτε; Δὲν σοὶ ἀνεφέρε τι ὑποπτεν;
 Πολὺ ἐπεθύμουν νὰ ἦτο ἐδῶ ὁ Ἰακίνθος καὶ νὰ ἐπέστρεφεν ἡ
 Νίνα.

Κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν, καθ' ἣν οὕτως ὠμίλει ἡ Ραφαήλλα,
 ἂν τις παρηκολούθει τὸν ξένον, θὰ ἤκουεν αὐτὸν λέγοντα χαμη-
 λοφώνως:

«Εἶνε πέντε ἐτῆ ἀθίγγανοι κόμη ξυνοθή; ὀφείλω νὰ ἀκολου-
 θήσω τὰ ἔγχη τῆς, ἀλλὰ ποῦ νὰ εὕρω τῶρα αὐτήν;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

Τίνι τρόπῳ ἰχνογράφημα τι δυνατὸν νὰ ἐκπλήξῃ
 τινὰ καλλιτέχνην.

Μείνας μόνος ὁ Ἰακίνθος ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ αὐτοῦ, ἐστάθη
 ἐνώπιον τοῦ εἰκονίζοντος τὴν Ραφαήλλαν καὶ Νίναν ἀναγλύφου,
 ὡς εἶδομεν. Ἐκ τῶν δύο ἐκεῖνων ἐρασιμῶν κεραλῶν ἐξήρχετο
 μακρητικὴ δύναμις, ἧτις τὸν εἴλκυε ἀκατασχέτως. Θεωρῆσας ἔ-
 π' ὀλίγον τὸ ἔργον του, ἔστρεψε τοὺς ὀφθαλμούς ἐπὶ τῶν ἰχνογρα-
 φημάτων, τῶν καλυπτόντων τὴν πλησίον τράπεζαν, καὶ τὰ ὅποια
 ὁ προσκυνητῆς εἶχε φυλλολογήσει.

«Παράδοξος ἄνθρωπος οὗτος ὁ Φάβιος, ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν ὁ
 γλύπτης· μοὶ εἶπε τὸ ὄνομά του, τὸ ὄνομα ὁμοῦ τοῦτο οὐδεμίαν
 ἐν ἐμοὶ ἐγείρει ἀνάμνησιν· θὰ ἐστοιχημάτιζον ἐν τούτοις, ὅτι εἶνε
 καλλιτέχνης, ἴσως δὲ γλύπτης. Ἐγνώρισε τὸν Ἰωάννην τῆς Βο-
 λωνίας, ἐνοεῖ καλῶς τὴν τέχνην καὶ ὀμιλεῖ ὡς εἰδήμων περὶ
 αὐτῆς; ἀλλὰ διατὶ ἄραγε δὲν ἠθέλησε νὰ τὸ ὀμολογήσῃ; ἀεὶ-
 κτως μυστήριόν τι κρύπτεται ὑπὸ τὰς παρασιωπήσεις ταύτας».

Οὕτως ὁ Ἰακίνθος ἤκολούθει τὸν ροῦν τῶν σκέψεών του, ὅτε
 αἰρνης ἐξέβαλε φωνὴν ἐκπλήξσεως.

Ἐνῶ ἐτακτοποίηε τὰ χαρτῖα, τὰ ὅποια εἶχε λάβει ἐκ τῆς τρα-
 πέζης, ἔπεσεν εἰς χεῖράς του τὸ τῆς κατὰ τὸν Λουκᾶν Σινιερῆλλην
 τοιχογραφίας σχεδιάσμα, περὶ οὗ ἐν σελ. 246 ὀμιλήσαμεν. Τὸ
 ἐθεώρησεν ἐπὶ μίαν στιγμὴν· ἐπαναθέτων δὲ αὐτὸ πλησίον τῶν
 ἄλλων καὶ σφραγῆς τυχαίως τὸ φύλλον, ἐφ' οὗ τὸ σχεδιάσμα,
 παρετήρησεν εἰς τὰ ὅπισθεν του ἰχνογράφημα, τοῦ ὅποιοι ἡ ὀέα εἶχε
 προκαλέσει τὴν φωνὴν ἐκείνην τοῦ θαυμασμοῦ.

Τὸ ἰχνογράφημα τοῦτο ἦτον ἀπλούστατον· ἀπλᾶ τινες γραμ-
 μαὶ παρίστανον κεφαλὴν τέκνου.

Ἦτο ταχέως καὶ διψιλῶς ἐσχεδιασμένον μὲ μεγάλας γραμ-
 μάς, ἀλλὰ μετ' ἀκριβείας καὶ ὀρθότητος, δηλοῦσης τὴν ὑπὸ ἐμ-
 πείρου τεχνίτου κατασκευὴν αὐτοῦ.

Αἱ ἰδιότητες αὐταὶ ὀλίγον ἴσως αἰσθηταὶ εἰς τὸν ἀμαθῆ καὶ
 ἀπειρον τῆς τέχνης, ἤθελον προσβάλλει τὸν Ἰακίνθον κατὰ πᾶ-

σαν άλλην περίπτωσιν, άλλα τούτο δὲν προκηχόλαι αὐτὸν τότε. Τὸ σχέδιον, ὡς προείπομεν, καρίστανε κεραλήν παιδίον, ἀναπολούσαν τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς Νίνας.

Βεβαίως ἦτον αὕτη μετὰ τῆς κυματούσης κόμης τῆς, τῆς ζωγράφου καὶ ἀνητύχου ἐκράσιώς τῆς, τοῦ χαριέντος μειδιήματος καὶ βλέμματός τῆς· ταῦτα πάντα ὠμοιάζον ἐξισίως πρὸς τὴν ἐσχεδιασμένην ὑπὸ τοῦ Ἰακίνθου εἰς τὸ ἀκτύλωρον κεραλήν.

Ὅμως ὅλον ὄμαυ θεωρούμενον τὸ ἰχνογράφημα αὐτὸ καρίστανε τὴν Νίκαν νεωτέρην καὶ εἰς ἡλικίαν μᾶλλον παιδικήν· δὲν παρίστανε τὴν Νίκαν τοῦ ἔτους 1572, ἀλλὰ τὴν πρὸ πέντε ἐτῶν ὑπὸ τῆς Θηρεσίας εἰσποιηθείσαν, μετ' ὀλιγωτέρας πτωχείας, μετὰ πλείονος δὲ φαιδρότητος.

Ὁ Ἰακίνθος ἴσαστο ἐκατικὸς ἐνώπιον τοῦ ἰχνογραφήματος. Ἦτο βεβαίως ὅτι αὐτὸς δὲν ἦτον ὁ ἰχνογράφος αὐτοῦ· ἀλλως τε ὁ τρόπος καὶ ἡ ἐξερχασία διέφερον τῶν ἰδικῶν του τόσοσ ὡστε δὲν ἠδύνατο ν' ἀπατηθῆ εὐκόλως.

Ἄλλὰ τίνας ἦτο; Πῶς εὐρίσκατο ἐκεῖ; Λάμφις τις διήλθεν αἴφνης διὰ τοῦ πνεύματος τοῦ νέου· ὁ Φάβιος εἶχε θεωρήσει τὰ ἰχνογραφήματα ταῦτα καθ' ὅν χρόνον ὁ γλύπτῆς εἶχεν ἐξέλθει καὶ ἀφῆσει αὐτὸν μόνον δι' ὀλίγας στιγμάς· ἐκράτει μαλίστα ἀνὰ χεῖρας, ὅτε ὁ Ἰακίνθος εἰσηλθε, τὸ φύλλον, ἀπειθεν τοῦ ὁποῖου εὐρίσκατο ἡ εἰκονογραφία αὕτη· ἄρα μόνος ὁ Φάβιος ἠδύνατο νὰ ἦνε ὁ παιστής αὕτης.

Ἄλλὰ τότε λοιπὸν ἐγκώριζεν ὁ Φάβιος τὸ παιδίον; Συμβαίνει ἐνίοτε ὁδοιπόρος τις, βεθυσιμένος εἰς ἰδικτέρας ἀσέψεις, νὰ εἰσέλθῃ ἀπερισκέπτως ἐν σκιερᾷ ὄδῳ, πεπραγμένη ἐκατέρωθεν ὑπὸ πυκνῆς δειδροστοιχίας, δι' ἧς ὁ ὀφθαλμὸς ἀδυνατεῖ νὰ εἰσδύσῃ· ἐμπροσθεν δὲ καὶ ἀπειθεν τοῦ ὁδοιπόρου εἰ εἰληγμοῦ τῆς ἀτραποῦ, περιεκαλεισμένης πέντοθεν ὑπὸ φυλλίνων τοίχων, οὐδὲν εἰς αὐτὸν ἐπιτρέπεται νὰ διακρίνῃ, ἀλλ' ὁ δρόμος ἀνοίγει· καὶ ὅσον ἀκαλοθεῖ αὐτὸν, εἰ κλῶνος τῶν δένδρων ὑψύονται, ἐκτείνονται, πλησιάζουσιν ἀλλήλους· ἵνα συναρθῶσιν ὑπὲρ τὴν κεραλήν τοῦ ὁδοῦ, τέλος κατορθοῦσι τούτο, ἐνοῦνται καὶ ὁ ὁδοιπόρος τότε ὁδεύει ὑπὸ στενὸν θόλον, οὗτος τὰ πυκνὰ φύλλα ἀμυδρὸν μόνον ἀφάνουσι νὰ διέρχεται φῶς. Ὁ ἀνθρωπος ἐξακολουθεῖ τὴν πορείαν του, στενωχωρούμενος καὶ ἀνήσυχος ὑπὸ τῆς διαρκούς ταύτης γλοερᾶς γειτονίας· ἐπιθυμεῖ νὰ ἐξέλθῃ ἵνα ἴδῃ τὸν ἥλιον μὲν ἄνωθεν τῆς κεραλῆς του, τὸν ὀρίζοντα δὲ ἐκτείνόμενον πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του, τὰς δὲ ἀποστάσεις ἐξαπλουμένως πρὸ τῶν ποδῶν αὐτοῦ. Αἴφνης ἡ δειδροστοιχία αὕτη τελειοῦται ἀποτόμως εἰς τινὰ γωνίαν τῆς ἀτραποῦ, ὁ τῶν κλῶνων θόλος παύει, ἐνώπιον δὲ τοῦ ὁδοιπόρου τὸ πᾶν γίνεται καθάρων καὶ σαφές, ὅστις ἀκαλοθεῖν διεκδοχικῶς πᾶσας τὰς πολυπλόκους στρώφας τοῦ ὑπὸ τούσ ὀφθαλμοῦς του εἰσέρχεται, ἐναγκαλίζεται δι' ἐνός μόνου βλέμματός τὸν ἀπεραντὸν καὶ μακρὸν ὀρίζοντα. Ὁ, τι συμβαίνει εἰς τὸν φυσικὸν κόσμον, συμβαίνει καὶ εἰς τὸν ἡθικόν.

Αἱ ἀσέψεις τοῦ Ἰακίνθου προέδινον κεκαλυμμένοι ὑπὸ τοῦ πέπλου τῆς ἀταρείας· μέτην ἤρωςα ἐαυτὸν περὶ τῆς σημασίας τοῦ ἰχνογραφήματος τούτου, περὶ τοῦ μυστηρίου τοῦ ὁποιῶν τοῦ ἔργου τούτου κεκρυμμένου, ἀλλ' αἴφνης αἱ ἀμφοβολαὶ ἐξέλειπον καὶ τὸ ἔνομα τοῦ Φαβίου διὰ μιάς ἐδίδαξεν αὐτὸν πολλὰ πράγματα,

εἰς ἃ κατεγίνετο, ἀλλὰ τὰ ὁποῖα δὲν ἠδύνατο νὰ ἐνοήσῃ. Ἐν τούτοις διὰ τὸν ὁδοιπόρον. τὸν ἐξερχόμενον ἐκ τῶν παχειῶν σκιῶν τῆς ἀτραποῦ, ὁ ἀνακαλυπτόμενος ὀρίζων δὲν εἶνε πάντοτε φαιδρός. Ἐξεν ὁ οὐρανός, τὸν ὅποιον ἡ γλοερὰ στέγη δὲν ἐπέτρειπεν εἰς αὐτὸν ν' ἀνακαλύψῃ, ἦνε θυελλώδης, ἐὰν ἡ ὁδός, τὴν ὁποῖαν δὲν εἶχεν ἰδεῖ, φαίνεται ἐπίπνοος καὶ ἔρημος, συμβαίνει· πολλάκις εἰς τὸν ὁδοιπόρον νὰ ρίψῃ ἔν βλέμμα συμπαθείας ἐπὶ τῆς ἀτραποῦ, ἢν βαδίζων ἐδύνατο τοῦλάχιστον νὰ ἐνειροπολῇ ὁποιῶν αὐτοῦ τὸν ἥλιον καὶ τὰ ἄσθη.

Τούτ' αὐτὸ συνέβη καὶ εἰς τὸν Ἰακίνθον· αἱ ἀμφοβολαὶ τὸν εἶχον καταβάλλει, ἡ ἀνακάλυψις του τὸν ἐξέπληξεν, καὶ διὰ ταχείας τινὸς ἀσέψεως διεῖδε τσαῦτα, ὡστε ὁπισθώρησεν εἰς τὴν θέαν ταύτην.

Ἄν ὁ Φάβιος ἰχνογράφησεν αὐτὴν τὴν κεραλήν, ἐγκώρισε λοιπὸν τὴν μικρὰν Ἰωάννην; Τὴν ἐγκώρισε ἀλλοτε; Διατί τότε νὰ μὴ τὸ εἶπῃ; Ποία αἰτία τὸν ὠθησεν εἰς αὐτὴν τὴν σιωπήν, εἰς αὐτὸ τὸ μυστήριον;

Καὶ ὁ Ἰακίνθος τότε ἐσυλλογίζετο ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον τῷ εἶχεν εἰπεῖ ἡ Ραφαήλλα τὴν παρελθούσαν νύκτα· τὸν κίνδυνον, τὸν ὁποῖον αὕτη ἐνόμιζεν ἐπιχειρούμενον ἐπὶ τινος ἀνεμμησαστο ἐπίσης τῆς μετὰ τοῦ ξένου συνδιαλέξεώς του, τῶν ἐρωτήσεων τούτου, εἰς τὰς ὁποίας δὲν ἐπρόσεξε· τῷ θαυμασμοῦ του ἐνώπιον τοῦ ἀναγλύφου, θαυμασμοῦ διαρκέσαντος τόσοσ πολὺ.

Ὅποια σχέσις ἠδύνατο νὰ ὑπάρχῃ μετὰ τοῦ Φαβίου, ἐνός καλλιτέχνου, καὶ τῆς Νίνας, πτωχοῦ παιδίου, ὁ Ἰακίνθος δὲν τὸ ἐγκώριζεν· ἀλλ' ὁ Φάβιος δὲν ἦτον ἀναμειβόμενος ξένος εἰς αὐτὸ ἢ ἀδιάρητος· ὁποῖοσδήποτε δὲ καὶ ἂν ἦτον ὁ μυστηριώδης οὗτος ἀνὴρ, τὸ πρῶτον πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ὁ νέος ἐγρεώσεται νὰ πρᾶξῃ, ἦτο νὰ σπεύσῃ νὰ διηγηθῇ ὅλα ταῦτα εἰς τὴν Θηρεσίαν καὶ νὰ συνεννοηθῇ μετ' αὐτῆς.

Ἐβράμε λοιπὸν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς χήρας· ὅταν ἔφθασεν, ὁ Φάβιος εἶχεν ἀναχωρήσει πρὸ ἀρκετῆς ὥρας. (ἀκαλοθεῖ).

ΠΕΡΙ ΑΡΕΤΗΣ

(ἐκ τῶν τοῦ Πλουτάρχου Ἠθικῶν.—Συνέχεια ἀπὸ σελ. 249).

Ἄλλὰ καὶ ἐὰν συμβαίνουσι διακοπαί τινες τοῦ φιλοσοφεῖν (ἀρκαὶ μόνον αὐταὶ βεθυμένην νὰ σμικρύνωνται καὶ νὰ μὴ ὦσι μακρὰ καὶ συνεχεῖς), καλὸν καὶ τούτο σημεῖον τοῦ ὅτι ἡ ραθυμία, ἐκθλιβόμενῃ δια τοῦ πόνου καὶ τῆς ἀσκήσεως, θέλει μετ' οὐ πολὺ ἐκλείψει ὅλοτελῶς. Διότι καθὼς ἡ βλάστησις τοῦ καλάμου, ἔχουσα ἀπ' ἀρχῆς κλειστέην καὶ καλλίστην ἑρμήν, φθάνει εἰς ὕψος ὀμαλὸν καὶ συνεχές, ἀλλ' ἔπειτα, ἐξασθενήσασθς τῆς πρὸς τὰ ἄνω ὀρμῆς, συντέμεται οὕτως εἰπεῖν τὸ στέλεχος καὶ ἀναφανένται ἐν αὐτῷ πολλοὶ καὶ πυκνοὶ κόμποι καὶ τυλώματα, οὕτως οἱ ἀπειρούμενοι εἰς τὴν φιλοσοφίαν διὰ μεγάλων ἐκδρομῶν καὶ

μεγάλου κατὰ πρῶτον ζήλου, ἔπειτα δὲ ὑποκίπτοντες εἰς πολλὰ καὶ συνεχῆ προσκορούματα καὶ ἀντιπερισπασμούς, οὐδεμίαν πλέον αἰσθάνονται διαφοράν πρὸς τὰ κρείττω ἀλλ' ἀποκαμίντες ἐγκραταλείπουν τὸ ἔργον αὐτῶν ἀτελές· ἕτεροι δὲ τὸν κνόνον, δικκόποντες τὰς παρεμποδιζούσας αὐτοὺς προφάσεις, ὑπερβαίνουσι διὰ μιάς πᾶν πρόσκομμα καὶ κατορθοῦσι τὸ ποθούμενον δυνάμει τῆς προθυμίας αὐτῶν. Καθὼς λοιπὸν σημεῖον ἀρχομένου ἔρωτος δὲν εἶνε ἡ χαρὰ, ἢν αἰσθανόμεθα ἐπὶ τῇ πικρυσίᾳ τοῦ ἐρωμένου ἀντικειμένου, διότι τούτο κοινῶς συμβαίνει, ἀλλ' ὁ ψυχικὸς ἡμῶν πόνος καὶ ἡ μεγίστη κατὰθλιψις, ὅταν τούτο ἀποσπάται ἀπ' ἡμῶν, τοιοῦτοτρόπως ἄγονται μὲν πολλοὶ ὑπὸ φιλοσοφίας καὶ σφόδρα φιλοτιμῶς φαίνονται ὅτι ἀντιλαμβάνονται τῆς μαθήσεως, ἀλλ' ἐὰν ἀσχολῶνται καὶ ἄλλα πράγματα ἀντιπερισπασῶσιν αὐτοὺς, ἐσθέσθη ἀμέσως τὸ πρὸς αὐτὴν πάθος αὐτῶν καὶ ἀδιαφοροῦσιν. Εἰς δὲν τινὰ ὅμως ὁ ἔρως τῆς μαθήσεως διεπέρασε τὴν καρδίαν, φαίνεται μέτριος καὶ πρᾶος ἐν τῷ φιλοσοφεῖν, ἀπροσώμενος δὲ ἡ διακοπόμενος τῆς μελέτης παροργίζεται καὶ δυσκολεῖται κατὰ τῶν πραγμάτων καὶ τῶν ἀσχολιῶν καὶ, τοῦ πρὸς τὴν φιλοσοφίαν πάθου ὑπεριτχύνοντος, καθίσταται ἐπιληψίμων καὶ αὐτῆς τῆς φιλίας, διότι δὲν πρέπει νὰ εὐφραίνωμεθα εἰς τοὺς φιλοσοφικοὺς λόγους μόνον παρόντας, καθὼς εἰς ὄψρησιν μύρων, ἀπομακρυνόμενοι· δέ, οὐδὲλως πλέον ν' ἀπασχολώμεθα ἢ νὰ φροντίζωμεν περὶ αὐτῶν· ἀλλ' εἰς τὰς ἐξ ἀνάγκης συμβαινούσας ἡμῖν διακοπάς, πᾶσχοτες ὅμοιον πάθος τῇ πείνῃ ἢ τῇ δίψῃ, νὰ ἐχώμεθα ἀληθῶς τῆς προκοπῆς, καὶ ἂν ποτε γάμος τις ἢ πλοῦτος ἢ φιλία ἢ στρατεία, προσπεσοῦσα, ἤθελεν ἐπιφέρει ἡμῖν πρόσκαιρον τινὰ χωρισμὸν, νὰ δυσαναγετώμεν εἰς τσαῦτα προσκόμματα, διὰ νὰ ἐπιληθῶμεν σφοδρότερον τῆς πορείας ἡμῶν· διότι ὅσο πλείοτερας γνώσεις προσελαθόμεν ἐκ τῶν πρῶτων ἡμῶν σπουδῶν, τόσο μᾶλλον θέλει μᾶς ἐνοχλεῖ τὸ ἀπολειπόμενον.

Πρὸς δὲ τούτοις δὴλωμα τῆς ἐπ' ἀρετῇ προκοπῆς εἶναι, ὡς λέγει ὁ Ἡσίοδος, καὶ τὸ ὅταν πλέον ἡ ὁδὸς αὐτῆς δὲν ἦνε ἀνηφορικὴ ἢ ὄρθια, ἀλλ' εὐκόλος καὶ εὐπετής καὶ ὀμαλή, ὅσην ἴσπεδουμένη διὰ τῆς ἀσκήσεως, καὶ ἀναδίδουσα λαμπρότητα καὶ φῶς ἐν τῷ φιλοσοφεῖν, ἀντὶ τῆς ἀμελείας καὶ πλάνης καὶ τῶν μεταμεισιῶν εἰς ἃς προσπίπτουσι κατ' ἀρχὰς οἱ φιλοσοφούντες, ὡς ἀπολείποντες γῆν, ἢν γνωρίζουσι, καὶ οὐδὲλως καθορῶντες τὴν εἰς τὴν πλοῦτον. Διότι τότε μὲν οἱ τοιοῦτοι ἀφάνουσι τὰ κοινὰ καὶ συνήθη, ἀλλὰ πρὶν ἢ γνωρίσωσι καὶ λάβωσι τὰ βελτίονα, ἐν μέσῳ πολλάκις περιφερόμενοι, ὑποτρέπονται τῆς πορείας αὐτῶν καὶ παραιτοῦνται τῆς ἐπιχειρήσεως. Διηγούνται περὶ τοῦ Ρωμαίου Σεξτίου ὅτι ἀφῆκε τὰς ἐν τῇ πόλει τιμὰς καὶ ἀρχὰς διὰ τὴν φιλοσοφίαν, ἀλλὰ τσαῦτας δυσκολίας ἀπήνησεν τὸ πρῶτον εἰς τὰς σπουδὰς αὐτοῦ, ὡστε ὀλίγον ἔλειψε νὰ γείνη αὐτόχειρ.

Παρόμοιον τι ἴσαστοῦσι καὶ περὶ Διογένους τοῦ Σινωπέως, ὅτε ἤρχισεν νὰ φιλοσοφῇ. Ἐτέλουν ἐορτὴν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ διέτριβον τὸν καιρὸν εἰς δεῖπνα καὶ θέατρα καὶ ἄλλας εὐθυμίας. Ὁ Διογένης ἀποσυρθεῖς εἰς γωνίαν τινὰ τῆς ἀγορᾶς διὰ ν' ἀναπαυθῆ ἐνέπιπεν εἰς διαλογισμούς, οἵτινες ἀπέτρειπον αὐτὸν τῆς ἀποφασείας του καὶ σκληρῶς καθήτητο τῆς ψυχῆς αὐτοῦ. ὅτι, δηλαδή, ἄνευ τινὸς ἀνάγκης ἐξελέξατο βίον ἐπίπνον καὶ ἀλόκοτον, καὶ αὐ-

τὸς ἀπ' ἐαυτοῦ ἐστερηθῆ ἀπάντων τῶν ἀγαθῶν. Ἐπειτα δέ, ἰδὼν μὴν τινὰ, ὅστις πλησιάζας κατέτριψε τὰ ψυχία τοῦ ἄρτου του, μετέβαλε παρευθὺς φρόνημα καὶ οἶονεῖ ἐπιπλήττων ἐαυτὸν εἶπεν: Ὁ Διόγενες, οὗτος μὲν ἐκ τῶν λειψάνων τῆς τραπέζης σου εἰσὼχειται καὶ τρέφεται, σὺ δὲ ὁ γεννάδας, διότι δὲν μεθύεις κατακείμενος ἐπὶ ἀπαλῶν καὶ ἀνοθινῶν στρωμάτων, ὀδύρεσαι καὶ θρηνεῖς; — Ὅταν ὅμως οἱ τοιοῦτοι περισπασμοὶ δὲν συμβαίνουσι πολλάκις, ἀλλ' ἡ ὄρθη κρίσις προλαμβάνουσα ταχέως διαστρέφῃ καὶ ἀνακρούῃ αὐτοὺς, διαλύουσα εὐκόλως τὴν ἐξ αὐτῶν ἀηδίαν καὶ ἀθημασίαν, ἐφείλομεν τότε νὰ πιστεύωμεν ὅτι αἱ πρόοδοι ἡμῶν εἰσὶ βεβαίαι καὶ σταθεραὶ.

Ἄλλ' ἐπειδὴ οὐ μόνον ἐκ τῶν τοιοῦτων τὰ κατασεῖοντα ἢ διαστρέφοντα ἐπιπερνοῦσιν ἐπὶ τῆς ψυχικῆς ἀδυναμίας τῶν φιλοσοφούντων, ἀλλὰ καὶ φίλων παρατηρήσεις μετὰ σπουδῆς δῆθεν γινόμεναι καὶ ἐχθρῶν γέλωτες καὶ περιπαίγμοι μεταπειθοῦσι καὶ μαλίστουσι, καὶ τινὰς δ' ὀλοτελῶς ἀπέτρεψαν τῆς φιλοσοφίας, νομίζομεν ὅτι δὲν ἤθελεν εἶσθαι κακὸν τι σημεῖον προκοπῆς ἢ πρὸς ταῦτα ἀδιαφορία ἐκάστου καὶ ἡ ἀταραξία αὐτοῦ ὅταν ἀκοῆ, ὅτι εὐήμεροσὶ τινες εἰς αὐτὰς βασιλείων ἢ λαμβάνουσι πλουσίας φερνάς ἢ προπέμπονται ὑπὸ τοῦ πλήθους εἰς ἀξιώματά τι ἢ ὑπόψη γημα. Ὁ εἰς ταῦτα ἀνέκπληκτος καὶ ἀτάραχος ἀποδείκνυται ἀληθῆς ὁπαδὸς τῆς σοφίας καὶ ἀρετῆς· ἐπειδὴ εἶνε ἀδύνατον νὰ μὴ ἐπιποθῶσι τὰ διεγειρόντα τσαῦτων τὸν θαυμασμὸν τῶν πολλῶν οἱ μὴ περιορίζοντες τὸν θαυμασμὸν αὐτῶν εἰς μόνην τὴν ἀρετὴν. Διότι τὸ νὰ αὐθαδιάζωμεν πρὸς τοὺς ἄλλους, συμβαίνει εἰς ἡμᾶς ἐνίοτε εἴτε δι' ὄργην ἢ δι' ἀφροσύνην· ἀλλὰ τὸ νὰ περιφρονώμεν ὅσα οἱ πλείστοι θαυμάζουσι δὲν προέρχεται εἰμὴ ὑπὸ ἀληθινῶ καὶ βεβαίου φρονήματος. Ὅθεν οἱ ἐνάρετοι, ἀντιπαράβαλλοντες τὴν ἀρετὴν αὐτῶν πρὸς τὸν πλοῦτον τῶν ἄλλων, ἀνακαρίζουσι ἐγκαυχώμενοι ὡσπερ ὁ Σόλων:

« Ἄλλ' ἡμεῖς αὐτοῖς οὐ διαμειψόμεθα
» Τῆς ἀρετῆς τὸν πλοῦτον· ἐπεὶ τὸ μὲν ἔμπεδόν ἐστι·
» Χρήματα δ' ἀνθρώπων ἄλλοτε ἄλλος ἔχει »

ἦτοι: « Ἄλλ' ἡμεῖς δὲν ἀναλλάσσομεν τὴν διὰ παντὸς ἐμμέουσαν ἡμῖν ἀρετὴν μετὰ τὸν ἄστατον πλοῦτον. »

Ὁ Διογένης παρέδωκε τὴν μετὰθασιν αὐτοῦ εἰς Ἀθήνας ἐκ Κορίνθου καὶ πάλιν εἰς Κόρινθον ἐκ Θεβῶν μετὰ τὴν διατριβὴν τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν τὸ μὲν ἔαρ εἰς Σούσα, τὸν δὲ χειμῶνα εἰς Βαβυλῶνα καὶ τὸ θέρος εἰς Μηδίαν. Ὁ Ἀγησίλαος περιφρονῶν τὸν τίτιον, ὃν οἱ Ἕλληνες ἀπέδιδον τῷ αὐτῷ βασιλεῖ, ἔλεγε: Διατί νὰ ἐπονομάζεται Μέγας βασιλεὺς; Κατὰ τί εἶνε μεγαλειότερος ἐμοῦ, ἂν δὲν ἦνε δικαιοτέρος; Ὁ Ἀριστοτέλης γράφων πρὸς τὸν Ἀντίπατρον, εἶπεν ὁ Ἀλέξανδρος μόνος δὲν ὀφείλει νὰ μεγαλοφρονῇ ὅτι ἐξουσιάζει ἐπὶ πολλῶν, ἀλλ' ἐπίσης καὶ πᾶς ἄλλος ὅστις κέκτηται ἀληθεῖς ἰδέας περὶ θεότητος. Ὁ Ζήνων ἐλέπων νὰ θαυμάζωσι τὸν Θεόφραστον διότι εἶχε πολλοὺς μαθητὰς, εἶπε: Τὸ ἀροκατήριον ἐκεῖνου εἶνε πολυπλήθεστον, ἀλλὰ τὸ ἰδικόν μου συμφωνότερον.

Ὅταν λοιπὸν, τοιοῦτοτρόπως ἀντιπαράθετων τὰ τῆς ἀρετῆς ἀγαθὰ πρὸς τὰ ἐκτός, ἀποβῆλθῃ τὸν εὐθὸν καὶ τὴν ζήλοσύναν καὶ εἶτι ἄλλο αἰσθημα, ἔπερ διαταράττει καὶ ταπεινοῖ του

είσερχομένους εις τὸ στάδιον τῆς φιλοσοφίας, καὶ τοῦτο ἀληθῶς ἐστὶ μέγα δῆλωμα τῶν προόδων σου. Καὶ ἡ περὶ τοὺς λόγους μεταβολὴ εἶνε ὡσαύτως τοιοῦτον, διότι οἱ πλείστοι τῶν ἀρχομένων φιλοσοφῆν ἐπιδιώκουσι μᾶλλον τοὺς πρὸς δόξαν καὶ ἐπιδειξίην λόγους· οἱ μὲν, ὑφούμενοι ὑπὸ κούφουτος καὶ κενοδοξίας ὡς τὰ ἐλαφρὰ πτηνά, φέρονται ἐπὶ τὰ λαμπρὰ καὶ ὑψηλὰ ἀντικείμενα τῆς φύσεως· οἱ δὲ, ὡς τὰ σκυλάκια, ὡς λέγει ὁ Πλάτων, χαίροντες εἰς τὸ νὰ δάκνωσι καὶ νὰ σπαράττωσι, προβαίνουν εἰς ἔριδας καὶ ἀπορίας καὶ σοφίσματα· πολλοὶ δὲ, εἰσδύοντες εἰς τὸ σκότος τῆς διαλεκτικῆς (1), καθίστανται πρηνεῖς ὅσοι τῆς σοφιστείας· καὶ ἄλλοι, συλλέγοντες ὡραία ἀποφθέγματα καὶ τὰ μᾶλλον προσβάλλοντα τὰς αἰσθητικὰς ἱστορικὰς τεμάχια, περιφέρονται διηγούμενοι αὐτὰ καί, καθὼς ὁ Ἀνάχαρσις ἔλεγε περὶ τῶν Ἑλλήνων ὅτι εἰς οὐδὲν ἄλλο βλέπει αὐτοὺς νὰ μεταχειρίζονται τὰ νομίσματα εἰμὴ μόνον εἰς τὸ ἀριθμεῖν, παρρηθμοῦντες καὶ οὗτοι καὶ παραμετροῦντες τοὺς λόγους πρὸς ἐπίδειξιν, οὐδεμίαν ἄλλην ὠφελειαν λαμβάνουσιν ἐξ αὐτῶν. Ὁ κωμικὸς ποιητὴς Ἀντιφάνης ἔλεγε παιζῶν, ὅτι εἰς πόλιν τινα οἱ λόγοι ἅμα ἐκφρῶνόμενοι ἐπήγγυοντο ὑπὸ τοῦ ψύχους τοῦ χειμῶνος, οἱ δὲ ἀκροῦμενοι δὲν ἠδύναντο νὰ τοὺς ἀκούσωσιν εἰμὴ τὸ θέρος, ὅτε ὁ καύσων ἀνέλευεν αὐτοὺς· ἐφαρμόζων δὲ τοῦτο εἰς τὴν σχολὴν τοῦ Πλάτωνος ἔλεγε, ὅτι οἱ νομοὶ μαθηταὶ αὐτοῦ μόλις ἠσθάνοντο τοὺς λόγους τοῦ διδασκάλου των, ὅποτε καταλαμβάναν αὐτοὺς ἡ γερωνική ηλικία. Οὕτω λοιπὸν καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς φιλοσοφίας οἱ τοιοῦτοι τοῦτο πάσχουσιν, οὐδὲν αἰσθάνονται· τὰ παραγγέλματα αὐτῆς, πρὶν ἢ ἡ κρίσις τοῦ νοῦ αὐτῶν, λαβούσα τὴν προσήκουσαν ὠριμότητα καὶ σταθερότητα, ἐμπνέουσα αὐτοῖς αἰσθητικὰ διεγερτικὰ τῶν καλῶν καὶ γενναίων ἠθῶν, τῶν ὁρίων τὰ ἴχνη καὶ αἱ ἀρχαὶ ἐγκαινιῶν ἐντὸς ἡμῶν αὐτῶν. Ὁ Σαρκοκλῆς ἔλεγε, ὅτι πρῶτον μὲν ἐζήτησε νὰ μιμηθῆ τὸ δακῶδες τῶν ποιημάτων τοῦ Αἰσχύλου, ἔπειτα τὸ πικρὸν καὶ τεχνικὸν τῆς κατασκευῆς αὐτῶν, ἀλλ' ἐπὶ τέλους προσέλαθεν ἴδιον τινα τρόπον τοῦ γράφειν, προσφορῶτερον πρὸς διάπλασιν τῶν καλῶν ἠθῶν καὶ διὰ τοῦτο καὶ βέλτιστον. Τοιοῦτοτρόπως καὶ οἱ φιλοσοφοῦντες, ὅταν παραιτούμενοι τῶν ἐπιδεικτικῶν καὶ ἐπιτετηθευμένων λόγων συγγράφωσι λόγους κατευνέοντας τὰ πάθη καὶ μορφόνοντας τὰ ἦθη, ἀρχίζουσι τότε νὰ προκόπτωσι τὴν ἀληθῆ καὶ αὐτοῦ προκοπῆν.

Ἀναγινώσκων λοιπὸν συγγράμματα φιλοσόφων καὶ ἀκούων λόγους αὐτῶν, πρόσθε αἱ λέξεις μᾶλλον ἢ τὰ πράγματα ἐφελκύνουσι τὴν προσοχὴν σου, ἡ μήπως ἐνασχολῆσαι μᾶλλον εἰς ὅ,τι ἔχουσι περιττὸν καὶ ἐπιδεικτικὸν παρὰ εἰς τὸ χρήσιμον καὶ οὐσιώδες καὶ ὠφέλιμον αὐτῶν. Εἰς δὲ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ποιητῶν καὶ τῆς ἱστορίας πρόσθε μὴ σὲ διαφεύγῃ τι τῶν ἐν αὐτοῖς ἐμμελῶν γεγραμμένων ἢ ἀναφερομένων πρὸς ἐπανόρθωσιν τῶν ἠθῶν καὶ θεραπειᾶν τῶν παθῶν. Διότι ὡς ἡ μέλισσα συναγεῖ ἐκ τῶν ἀνθῶν τοὺς ἀναγκαίους μόνον χυμούς πρὸς κατασκευὴν τοῦ ἕαν-

(1) Ἡ διαλεκτικὴ, ὡς λέγει ὁ Σωκράτης, τότε μόνον καθίσταται ἐπωφελής, ὅτε συντελεῖ εἰς ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας. Ὅταν ὅμως, διαστρέφουσα αὐτὴν, ἐπιφέρει ἀβεβαιότητα καὶ ἀπορίας εἰς τὰ πνεύματα τῶν ἀνθρώπων καὶ διὰ σοφισμάτων ὑπεκρύπτῃ τὴν δύναμιν καὶ τὸ κράτος τοῦ ὀρθοῦ λόγου καὶ τῆς φρονήσεως, ἀποβαίνει ἀξία περιφρονήσεως καὶ κινδυνώδης τέχνη.

θοῦ μέλιτος, οἱ δ' ἄλλοι ἀπλῶς τὸ χρώμα αὐτῶν ἀγαπῶσι καὶ τὴν ὁσμὴν λαμβάνουσιν οὕτω καὶ ὁ ἀναγινώσκων τοὺς ποιητὰς, οὐχὶ χάριν ἠθουῆς καὶ διασκεδάσεως, ὡς περὶ οἱ ἄλλοι, ἀλλ' εὐρίσκων ἐν αὐτοῖς καὶ συναγὼν πᾶν σπουδῆς ἄξιον, ἀποδεικνύει ἐπιδεικτικὴ καὶ συνήθεια κατέστησαν αὐτὸν αἰσθητικὸν πρὸς γνῶσιν καὶ ἀντίληψιν τοῦ καλοῦ. Τοὺς δ' ἐν τοῖς συγγράμμασι τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ξενοφῶντος οὐδὲν ἄλλο ἐπιδιώκοντας καὶ ἀγαπῶντας εἰμὴ μόνον τὸ λαμπρὸν ὄρος καὶ τὸν καθαρὸν Ἀττικισμὸν, δύναται τις εὐλόγως νὰ παρομοιάσῃ μὲ τοὺς ἀγαπῶντας τὸ εὐώδες καὶ τὸ ἀνθηρὸν τῶν φαρμάκων καὶ οὐδὲν ἀποδεχομένους τὴν καθαρτικὴν καὶ παυσίπονον ἰδιότητα αὐτῶν, οὐδὲ γινώσκοντας αὐτὴν.

Οἱ δὲ μᾶλλον ἐπιπροκόπτοντες δύναται νὰ ὠφεληθῶνται οὐ μόνον ἀπὸ λόγων καὶ μαθημάτων, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ θεαμάτων καὶ παραδειγμάτων, τὸ οἰκίον συναγόντες καὶ χρήσιμοι. Ὁ Αἰσχύλος, παρευρεθείς ἐν τοῖς Ἰσθμικοῖς ἀγῶσι καὶ ἰδὼν τὸ θέατρον συγκινηθὲν καὶ κραυγᾶσαν μεγαλοφῶνως διὰ τὴν πληρῆν, ἣν ὑπέστη εἰς τῶν αὐλητῶν, Βλέπεις, εἶπεν ἀποτεινόμενος πρὸς Ἴωνα τὸν Χίον, τὴν δύναμιν τῆς ἀσκήσεως· ὁ πληρωθεὶς σιωπᾶ, οἱ δὲ θεαταὶ ἀναβοῶσιν. Ὁ Βρασιδᾶς συλλαβῶν μῦν τινα ἐντὸς κανίστρου πλήρους ἰσχυρῶν καὶ δαγκασθεὶς τὸν ἀφῆκεν· ἔπειτα δ' εἶπε καθ' ἑαυτὸν, ὅτι δὲν ὑπάρχει οὐδὲν μικρὸν ἢ ἀσθενὲς ζῶν, τὸ ὅποιον ἐμπνέμενον ὑπὸ τῆς ἀμυντικῆς τολμῆς νὰ μὴ διασωθῆ τὴν ζωὴν αὐτοῦ. Ὁ Διογένης, παρατηρήσας τὸν πίνοντα ἐν τῇ δρακί τῆς χειρὸς, ἔρριψε τὸ ποτήριον ἐκ τῆς πήρας. Οὕτω λοιπὸν τὸ προσέχειν καὶ ἐπιτείνειν τὴν ἀσκησιν εἰς πᾶν θέαμα καὶ ἀντικείμενον, καθιστᾶ ἡμᾶς αἰσθητικὸς καὶ δεκτικὸς πάντων τῶν φερόντων πρὸς ἀρετὴν.

Ἐμ. Γιαννακόπουλος.

Αἱ Ὠραῖαι Αἰθναί.

Ἡ πρωτεύουσα τῆς Ἑλλάδος, αἱ Ἀθῆναι, εἶνε ὁμολογουμένως πόλις δυναμένη νὰ παραβληθῆ πρὸς δευτερεύουσας πόλεις τῆς Εὐρώπης διὰ τε τὰς δημοσίας καὶ ἰδιωτικὰς οἰκοδομὰς, διὰ τὰς ὁδοὺς καὶ ἐν γένει διὰ τὸ σχέδιον καὶ τὴν τοπογραφικὴν αὐτῆς θέσιν. Ἐὰν μάλιστα τὰ πλείστα κενὰ τὰ ὑπάρχοντα κατὰ τὰς νεωτέρας τῆς πόλεως συνοικίας ἦσαν πεπληρωμένα, ἀναμνηρῆστως αἱ Ἀθῆναι ἦθελον διαριλονεικῆσαι τὰ πρωτεῖα μεταξὺ ἄλλων Εὐρωπαϊκῶν πόλεων. Τὸ ἡμισυ σχεδὸν τῆς ἐκτάσεως τῆς καθέδρας ἀποτελεῖται ἐξ οἰκοπέδων. Ἐντεῦθεν δὲ προέρχεται νῦν οὐ μικρὰ δυσμορφεῖα εἰς τὴν πόλιν, ἥτις οὐδὲν ἦτον ἐπέσυρε καὶ ἐπισύρει τὸν θυμασμὸν τῶν ἐπισκεψαμένων καὶ ἐπισκεπτομένων αὐτὴν ἀλλοθενῶν, οἱ ὅποιοι ἔρχονται προκατειλημμένοι ὑπὸ τῆς ἰδέας, ὅτι θὰ ἴδωσι πόλιν ἐκ τῶν συνήθων ἐν Ἀνατολῇ, οὐχὶ δὲ πώποτε πιστεύοντες νὰ ἴδωσι πόλιν Εὐρωπαϊκὴν καὶ ἐν διαστήματι 30 ἐτῶν ἐκ τοῦ μηδενὸς καταρτισθεῖσαν.

Κατὰ τοὺς γενομένους ἀκριβεῖς ὑπολογισμοὺς ἡ πόλις τῶν

Ἀθηνῶν ἔχει τοσαύτην ἔκτασιν, ὥστε δύναται νὰ οἰκισθῆ οὐχὶ ὑπὸ ἑκατὸν χιλιάδων ψυχῶν, ὡς σήμερον οἰκεῖται, ἀλλ' ὑπὸ πενταπλασίων. Ἐὰν δὲ αἱ οἰκίαι τῶν Ἀθηνῶν οἰκοδομηθῶσι πολυτρόφοι, ὡς τοῦτο γίνεται εἰς τὰς πλείστας τῶν Εὐρωπαϊκῶν πόλεων ἔνεκεν ἐλλείψεως ἢ μεγάλης ὑπερτιμήσεως τῶν γηπέδων, τότε ὁ πληθυσμὸς τῆς πρωτεύουσας δύναται νὰ ὑπερβῆ καὶ τὰς ἑξακοσίας χιλιάδας ψυχῶν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἄχρι τοῦδε ὑποδομημένων ἰδιωτικῶν κτιρίων καὶ οἰκιῶν ἀναδίνει εἰς 17 χιλιάδας, ἐξ ὧν αἱ πλείοτε αἰεὶ εἰσὶν ἀνηγεμέναι κατὰ τοὺς κανόνας τῆς ἀρχιτεκτονικῆς λίαν στερεῶς καὶ κομψῶς· ἅπασαι δὲ σχεδὸν περιέχουσιν ἐκτεταμένα προαύλια, κήπους, σταλλοὺς, ἀποθήκας καὶ ἐν γένει πᾶν ὅ,τι καθιστᾶ τὴν ἰδιοκτησίαν μᾶλλον ἐπιθυμητὴν καὶ προσοδοφόρον, τὴν δὲ ἐνοίκησιν μᾶλλον τερπνὴν καὶ ἀναπαυτικωτέραν. Ἐκ τῶν ἰδιωτικῶν οἰκοδομῶν οὐκ ὀλίγα εἰσὶ μεγάλα καὶ ἔχουσιν ἀξίαν ἄνω τῶν 300 χιλιάδων δραχμῶν. Ὁ ρυθμὸς τῶν πλείοτε ἰδιωτικῶν κτιρίων εἶνε κομψὸς καὶ τοσοῦτον μάλιστα, ὥστε κινεῖ τὴν περιέργειαν καὶ τὸ διαφέρειν παντὸς ξένου περιηγητοῦ. Ὁ ρυθμὸς εἶνε σύμμικτος Ἑλληνικῆς καὶ Ἰταλικῆς ἀρχιτεκτονικῆς. Καὶ ὅμως θ' ἀπορήσωσιν οἱ μὴ γινώσκοντες ὅτι πλείστα τῶν κομψῶν τῆς πρωτεύουσας οἰκιῶν ἐσχεδιογραφηθήσαν παρ' ἀρχιτεκτόνων, ἐστέρημένων παντελῶς ἐπιστημονικῆς παιδείσεως καὶ μόνον πείραν λαβόντων. Νῦν ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν ἀριθμεῖ πλείοτε ἄλλοθενεῖς.

Τὰ δημόσια κτίρια τῆς πρωτεύουσας εἶνε οὐ μόνον ἐπιφανῆ ἐν Ἑλλάδι· ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Εὐρώπῃ ἐὰν μὴ διὰ τὴν ἔκτασιν τοῦλάχιστον ὁμοῦς διὰ τὴν κομψότητα καὶ τὴν πολυτέλειαν τῆς οἰκοδομῆς. Ἡ Σιναιὰ ἀκαδημία, ἥτις μετ' ὀλίγον χρόνον ἀποπερατοῦται καὶ δι' ἣν ἐδαπανήθησαν περὶ τὰ τρία ἑκατομμύρια δραχμῶν, εἶνε τὸ μεγαλοπρεπέστατον τῆς νέας Ἑλλάδος μνημεῖον καὶ δικαίως καλεῖται ὁ βασιλεὺς αὐτῶν. Τὸ σχέδιον αὐτῆς γενόμενον ὑπὸ τοῦ διασημοῦ ἀρχιτέκτονος Χάνσεν ἔχει ρυθμὸν ἀρχαίων Ἑλληνικῶν. Ἡ κυρία ἀποψὶς τῆς ἀκαδημίας ὑπὸ μαρμαρίνων κίονων ὑψηλῶν κεκοσμημένη καὶ δι' ἀγαλμάτων κοσμηθησομένη παρουσιάζει μεγαλοπρέπειαν μεγίστην. Οὐδὲν ἦτον δὲ μεγαλοπρέπειαν δίδει καὶ τὸ ὅλον τοῦ κτιρίου οἰκοδομηθέντος ἐκ Πεντελικοῦ λευκοῦ μαρμάρου. Ἐπίσης λαμπρὸν καὶ μέγα εἶνε τὸ κτίριον τοῦ πανεπιστημίου, ἔπερ ἐσχεδιογράφησεν ὁ τὸ τῆς ἀκαδημίας σχέδιον ποιήσας ἀρχιτέκτων. Μετὰ τὰ δύο ταῦτα πρωτεύοντα νῦν κτίρια εἶνε τὸ εἰς πέρας ἐγγίζον πολυτεχνικὸν σχολεῖον, ἔπερ Μετσόβιον πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐκλήθη, ἵνα ἐκπληρωθῆ ἡ ἐπιθυμία τοῦ ἐσχάτως ὑπὲρ αὐτοῦ συνεισενεγκόντος φιλογενοῦς Μετσόβιου κ. Γ. Ἀβέρωφ, ἀφοῦ καὶ οἱ ἰδρυταὶ τοῦ κτιρίου τούτου Στουρνάρης καὶ Τσιτίσας ἐκ Μετσόβου εἴλκον τὴν καταγωγὴν. Μέχρι τοῦδε ἐδαπανήθησαν διὰ τὸ Μετσόβιον δύο καὶ ἡμισυ ἑκατομμύρια δραχμῶν, ἄχρι δὲ τέλους δαπανηθήσονται ὑπὲρ τὰ τρία ἑκατομμύρια. Ἡ ἔκτασις τοῦ πολυτεχνείου πλὴν τῶν προτυλαίων εἶνε 3 χιλιάδες τετραγωνικῶν μέτρων. Ἐκτὰς τῶν ἀνωτέρω κτιρίων, τὰ ὅποια καλλωπίζουσι τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἐπιστᾶσι τὴν προσοχὴν τοῦ παρατηρητοῦ καὶ καταδεικνύουσι τὴν φιλογένειαν καὶ γενναιοδωρίαν τῶν εἰσενεγκόντων πρὸς ἀνδρῶσιν αὐτῶν ὁμογενῶν, εἶνε καὶ πολλὰ ἕτερα· ἦτοι τὸ

Ἀρσάκειον παρθενωγαγεῖον, ὁ καθεδρικὸς ἱερὸς ναὸς τῆς Εὐαγγελιστρίας, ἕτεροι ἱεροὶ ναοὶ, ὁ ναὸς τῶν καθολικῶν, τὸ τε στρατιωτικὸν καὶ δημοτικὸν νοσοκομεῖον, τὸ Βαρβάκειον λύκειον, τὸ Ἀστεροσκοπεῖον, τὰ καταστήματα τῶν ὑπουργείων, τὸ παράστημα τοῦ πανεπιστημίου, ἐν ᾧ ὑπάρχει τὸ φυσιογραφικὸν μουσεῖον, τὸ ἀνατομεῖον καὶ τὸ χημείον, τὸ ὄφρατροτροφεῖον τῶν ἀρρένων, ἰδιωτικὰ τινα ἐκπαιδευτήρια καὶ ἕτερα δευτερεύοντα κτίρια. Ἄπαντα ταῦτα ἀποτελοῦσιν ἱκανὸν ἀριθμὸν καὶ καταδεικνύουσιν εἰς τοὺς ξένους, ὅτι καὶ οἱ νῦν Ἑλληνες ἀγωνίζονται νὰ καταστήσωσι τὰς Ἀθῆνας βασιλισσῶν τῶν πόλεων τῆς Ἀνατολῆς καὶ ἐπι κληρονόμοι τῆς δρθῆς ἰδέας τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ὡς πρὸς τὴν ἀνέγερσιν πολυτελῶν καὶ μεγάλων δημοσίων οἰκοδομῶν. Μετ' ὀλίγον χρόνον αἱ Ἀθῆναι θὰ ἀριθμῶσι καὶ ἕτερα μεγαλοπρεπῆ κτίρια, ἦτοι τὸ Ζάπειον, δι' ἔπερ δαπανηθήσεται ποσὴν περὶ τὰ δύο περίπου ἑκατομμύρια, τὸ βουλευτήριον, τοὺς στρατῶνας τοῦ ἵππικοῦ καὶ τοῦ πυροβολικοῦ, οὗτινος ἤδη καταρτίζεται τὸ σχέδιον, τὸ θέατρον, οὗ ἡ πολυτελής καὶ μεγάλη οἰκοδομὴ προβαίνει, τὸ ἐπίσης μεγαλοπρεπὲς ἐγειρόμενον παρακειμένως τῷ θεάτρῳ μέγαρον τοῦ δημαρχείου τῆς πόλεως, τὸ δαπάναις τοῦ φιλογενεοῦ κ. Κονταγιαννάκη κτιζόμενον βρεφοκομεῖον, καθὼς καὶ τὸ δαπάναις τοῦ κ. Συγγροῦ πτωχοκομεῖον, τὸ δαπάναις τοῦ πλουσίου ταμείου τῶν ναυτικῶν ἀπομάχων ἀνεγερθῶσιν πρὸς χρῆσιν τῆς διευθύνσεως αὐτοῦ κτιρίου καὶ πλείστας ὅσας ἰδιωτικὰς μεγάλας οἰκοδομὰς. Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τούτων ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν θὰ μεταβάλλῃ ὄψιν καὶ ἱκανὸν μέρος τῶν ἐν αὐτῇ κενῶν πληρωθήσεται. Ἐν τούτοις ὅ,τι ἀξίον παρατηρήσεως καὶ εὐχάριστον εἶνε· ὅτι μεγίστη κόπῃς ἐδόθη ἀπὸ τῆς τελευταίας δεκαετίας, ἦτοι ἀπὸ τῆς μεταπολιτεῦσεως τοῦ 1862. Ἀλλὰ τοῦτο γράφοντες, δὲν δύναμεθα νὰ μὴ ὁμολογήσωμεν δημοσίᾳ, ὅτι εἰς τὸν ἀρχικὸν καλλωπισμὸν τῶν Ἀθηνῶν συνετέλεσεν ἡ φιλόκαλος καὶ δραστηριωτάτη πρῶτη βασιλισσα τῆς Ἑλλάδος Ἀμαλία, πρὸς ἣν ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν ὀφείλει ἀξίον εὐγνωμοσύνην.

Ἡ διατριβὴ ἐν Ἀθῆναις εἶνε ὑφ' ὅσας τὰς ἐπόψεις τοῦ βίου ἐπιθυμητὴ καὶ εὐχάριστος. Δύναται καὶ ὁ πένης καὶ ὁ πλούσιος νὰ ζῆ ὡς θέλει. Αἱ δαπάναι εἶνε συγκριτικῶς πρὸς τὰς δαπάνας, εἰς ἃς ὁ κάτοικος Εὐρωπαϊκῆς τιнос πόλεως ὑποβάλλεται, μικραί. Ὁ κατοικῶν ἐν Ἀθῆναις δύναται νὰ ἀπολαύῃ ὅλων τῶν διασκεδάσεων τῶν ἐν τῷ βίῳ τοῦ ἀνθρώπου ἀπαραίτητων χωρὶς ἐνταυτῷ νὰ αἰσθάνηται οικονομικὰς δυσχερείας, ἀπαντωμένως ἀλλοδαπῶν. Τὰ τρόφιμα ἔχουσι μετρίαν τιμὴν, τὰ ἐνοίκια τῶν οἰκιῶν εὐθηνότατα, διατήρησις ἀμαξῶν ὀλιγοδάπανος, ἡ ἐκπαίδευσις ἀνεξοδος καὶ ταῖς πᾶσιν ἐφικτή. Ἐὰν δὲ εἰς ταῦτα προσθήσῃ τὴν ὑπεροχὴν τοῦ ὠραίου τῆς Ἀττικῆς κλίματος, τὸν κατάφυτον καὶ μεγαλοπρεπῆ ὄριζοντα, τὰς τερπνοτάτας, γραφικωτάτας καὶ μικρὸν τῆς πόλεως ἀπεχούσας ἀπέλους ἐξοχὰς, τὸν γλαυκὸν καὶ αἰθριον οὐρανόν, ὅστις καὶ κατ' αὐτὸν ἐπι τὸν χειμῶνα εἶνε φαεινὸς καὶ χαρμῆς, αἱ Ἀθῆναι κέχτηται φυσικὰ πλεονεκτήματα, ὧν στεραίνονται πλείστα τῆς ὑψηλοῦ πόλεις. Τινὲς τοῦ χειμῶνος νύκτες τῶν Ἀθηνῶν ματαίως θ' ἀναζητηθῶσιν ἀλλαχοῦ καὶ δημοκόλως δύναται νὰ περιγραφῶσιν.

Ἄλλα δὲν εἶνε τὰ ἀνωτέρω εἰρημένα τὰ μόνα, ἅτινα ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν ἐπιδεικνύει εἰς τοὺς κατοίκους αὐτῆς. Ἐχει ἄπειρα μνημεῖα τῶν ἀρχαίων, τὰ ὁποῖα χιλιάδας κατ' ἔτος ἔλκουσι ξένων περιηγητῶν καὶ τὰ ὁποῖα διεγείρουσι τὸν θαυμασμὸν σύμπαντος τοῦ εὐπαιδευτοῦ κόσμου. Ὁ Παρθενών, ὁ ναὸς τοῦ Ἐρεχθίδεω, τοῦ Πανδρόσου, ὁ ναὸς τοῦ Θησέω, ὁ ναὸς τοῦ Ὀλυμπίου Διός, τὰ ἀμυθιέτρα Βάκχου, Ἡρώδου καὶ Διονύσου, ἡ Πύλη τῆς ἀγορᾶς, τὸ Πρυτανεῖον, ἡ Πύλη τοῦ Ἀδριανοῦ, τὰ ἀρχαῖον Στάδιον καὶ πλεῖστα ἄλλα ἀρχαῖα κτίρια εἶνε τὸ ἀνεξάντητον σπουδαστῆριον, πρὸς ὃ μετὰ θαυμασμοῦ ἅμα τε καὶ σεβασμοῦ ἀνεύχουσιν οἱ φίλοι τῶν ἐπιστημῶν. Τὰ ἀμίμητα ταῦτα ἔργα τὰ καταδεικνύοντα τὴν προγονικὴν τῶν Ἑλλήνων εὐκλείαν καὶ τὴν ὑψίστην τῆς δικαιοσύνης καλλιέργειαν καὶ παραγωγὴν εἶνε μεγαλοπρεπέστατοι καὶ διημεκεῖς στολισμοὶ τῆς Ἑλληνικῆς καθεδρᾶς.

Ἐκ τῆς συντόμου ταύτης περιγραφῆς δύναται οἰοσθῆναι δὲν ἐπισκέψθη πώποτε αἰτὴν ὁμογενὴς ἢ ἄλλοθεντὴς νὰ λαθῇ ἀμύδραν ἰδέαν περὶ τῆς πρωτεύουσας τῆς σήμερον μὲν μικρᾶς ἀλλὰ μέγα σταδίου ἀναπτύξεως ἐχούσης Ἑλλάδος. Τοιαύτης δὲ οὔσης τῆς καθέβρας, οἱ ὁμογενεῖς, οἵτινες μακρὰν τῆς Ἑλλάδος διατρίβουσι, δύναται νὰ ἀποκατασταθῶσιν ἐν αὐτῇ καὶ νὰ βιώσῃσι τὸ ὑπόλοιπον τοῦ βίου των ἐν μέσῳ τῆς μητρικῆς ἀγάλης τῆς Πατρίδος, ἧτις ὑπῆρξεν ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἡ ἀκρόπολις τῶν ἐπιστημῶν καὶ τεχνῶν καὶ ἧτις κατὰ τοὺς καθ' ἡμᾶς χρόνους ἐναθρόνεται ἐπὶ τῇ ἀποκρίσει φιλοστοργιστῶν καὶ φιλοπατρίδων υἱῶν Αἰ Ἀθῆναι, μάλιστα νῦν ὅτε θέλουσι συνδεθῆ διὰ πηροδρόμων μετὰ τῆς Εὐρώπης, πρέπει νὰ ἐκλύσῃσι πλειοτέρους ὁμογενεῖς, οἱ ὁποῖοι τοῦλάχιστον χάριν τῆς ἑλληνοπρεποῦς ἐκπαίδευσως τῶν τέκνων των ὀφείλουσι νὰ προτιμῆσῃσιν αὐτὰς πάσης ἄλλης Εὐρωπαϊκῆς πόλεως.

(Μέρημα).

ΑΥΤΟΜΑΤΟΣ ΤΟΚΕΤΟΣ ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟΝ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΣ.

Περίεργον καὶ μοναδικὸν ἴσως ὡς πρὸς τὸ εἶδος τοῦ συμβάν, τὰ μάλιστα δὲ ἐνδιαφέρον τὴν Ἱατροδικαστικὴν, ἀφηγεῖται ὁ Ἱατρός Swayne.

Εἰς τὰς 14 Μαρτίου 1872 γυνὴ τις προσελθὴν ὑπὸ ὠδίνων, κατ' αἴτησιν δὲ τῆς μητρὸς προσελθὴν Ἱατρός καὶ ἱερεύς· ἀλλ' οὗτοι ἐλθόντες μετὰ δύο ὥρας εὐρον οὐτὴν πρὸ ὀλίγου ἐκπνεύσασαν. Εἰς τὰς 17 Μαρτίου ἐνταριασθεῖσης ταύτης μετὰ τοῦ ἐμβρύου, ἐξωρύχθη τὴν ἐπιούσαν τὸ λείψανον ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου πρὸς ἐπιληξίν δὲ τοῦ ἱατροῦ εὐρέθη τότε ὄριμον ἄρρην βρέφος, ἔχον τὴν κεφαλὴν ἐστραμμένην πρὸς τοὺς πόδας τῆς μητρὸς, τοὺς δὲ πόδας ἀπέχοντας 8 δακτύλους τοῦ κολεοῦ· ὁ ὁμφάλιος λῶρος ἦτο σῶος καὶ συνείχετο μὲ τὸ βρέφος καὶ τὸν πλακούντα, ὅστις ἐντελὴς εἶχεν ἀποχωρισθῆ τῆς μητρὸς προσ-

εἶχε δὲ αὐτὴ καὶ ἔφερον ἐπὶ τοῦ σώματος μίγκμα δάκρυον μέχρι τῆς βάσεως. Ἡ κάτω κοιλία ἦτον εἰς ἄκρον τεταμένη ὑπὸ ἀερίων.

Αἱ δὲ μεμπτύων ἐπιστοποιήθη, ὅτι ἡ γυνὴ ἄνευ προηγηθέντος τοκετοῦ ἐτέθη εἰς τὸ φέρετρον· ἡ δὲ νεκροφύλαξ διεβεβαίωσεν, ὅτι ἤκουσεν ὑπόκωφον τινὰ κρότον ἐκ τοῦ φερέτρου ἐξερχόμενον καὶ ὅτι εἶδεν αἷμα ἐκ τῶν χαραδρῶν αὐτοῦ ῥέον.

Ἡ αὐτοψία καὶ ἱατροδικαστικὴ ἐξέτασις ἀπέδειξαν ἐκ τούτων, ὅτι ὁ τοκετὸς ἐντὸς τοῦ φερέτρου ἔλαβε χώραν, καὶ μάλιστα διὰ τῆς πίσεως τῶν ἀερίων, ἅτινα ἀνεπτύχθησαν ἐν τῇ κοιλίᾳ.

Ὁ δὲ ἱατρός εὐθεωρήθη ὑπεύθυνος παρὰ τοῦ δικαστηρίου, διότι δὲν ἐξετέλεσε τὸν τοκετόν.

Εὐλογία εἰς τὴν ἄνω Βαυαρίαν.

Ἐντὸς δεκαετίας ἀπὸ τὸ 1862—1871 ἠθρόνησαν ἐκ τῆς εὐλογίας εἰς πληθυσμὸν 815,760 ψυχῶν 14,473 καὶ ἀπεβίωσαν ἐξ ὧων τῶν προσελθόντων 1544.

Ἐκ τῶν θανάτων, ὅστινες συνέβησαν, ἀπεδείχθη, ὅτι ὁ μετεμβολιασμός εἶνε σωτήριος.

Σημ. Καὶ ἐν Ἀδριανουπόλει περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος φθινοπώρου ἐνέσκηψεν ἡ ἐπιδημία αὕτη μετ' ὀρίμης καὶ διήρκεσε καθ' ὅλον τὸν χειμῶνα, πολλὰ δὲ θύματα κατ' ἀρχὰς ἠρθίμωσεν, ἕως οὗ ὁ πανικὸς φόβος ὑποχρέωσε πολλοὺς νὰ μετεμβολιασθῶσιν· σχεδὸν δὲ οὐδεὶς ἐκ τούτων προσελθὴν.

Περιπτώσεις ὑδροφοβίας ἐν Βαυαρίᾳ κατὰ τὸ ἔτος 1869—70.

Ἀπὸ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1869 ἔτους μέχρι τέλους Δεκεμβρίου τοῦ 1870 παρετηρήθησαν 19 παρόμοιοι περιπτώσεις ἑλαί θανατηφόροι. Εἰς τινὰ τόπον κύνων, δηγθεῖς ὑπὸ ὑπόπτου ἄλλου καὶ ἐπὶ ἐξ ἑβδομάδας τεθεῖς ὑπὸ φύλαξιν, ἀφῆθη ἀνυπόπτως ὡς ὑγιής· μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας ἐπαρουσιάσθησαν εἰς αὐτὸν ὅλα τὰ συμπτώματα τῆς ὑδροφοβίας. Εἰς δευτέραν δὲ ὁμοίαν περίστασιν μετὰ φύλαξιν δύο μηνῶν ἀνεράνη αὕτη.

Αἱ περιπτώσεις αὗται καταδεικνύουσιν, ὅτι ἐπὶ πολλῶν δύναται τὸ δηλητηριεὶν νὰ μὲνῃ κεκρυμμένον, δι' ὃ καὶ ἐπικίνδυνον θὰ ἦτο μετὰ φύλαξιν 6—8 ἑβδομάδων οἱ δηγθέντες σκύλοι νὰ ἀρίνωται ἐλευθεροὶ καὶ ἄνευ ἐποπτευσῶς.

Κωνσ. Ζουπᾶν.

Αἱ ΘΥΕΛΛΑΙ.

Ἡ γαλλικὴ «Ἐφημερὶς τῶν Συζητήσεων» περιέχει τὴν ἐπιμήνην χρονολογικὴν ἐκθεσιν τῶν θυελλῶν, αἵτινες συνέβησαν ἀπὸ τοῦ Δ'. αἰῶνος μέχρι τοῦδε, ἣν μεταρραξόμεν διὰ τὸ ἀξιωματικὸν αὐτῆς.

Σφοδρὰ τρικυμῖα ἐγένοντο εἰς τοὺς αἰγιάλους τῆς Ἰταλίας, Ἀγγλίας, Γερμανίας, Ὀλλανδίας καὶ Γαλλίας κατὰ τὰ ἔτη 349

καὶ 416. Τῷ 1091 θυελλα κατέστρεψε 400 οἰκίας ἐν Λονδίῳ. Καταστρεπτικαὶ θυελλαὶ ἐνέσκηψαν εἰς διάφορα τῆς Γαλλίας μέρη, ἰδίως δὲ εἰς Παρισίους τῷ 1359. Τῇ 26 δεκεμβρίου 1543 τρομερὰ τρικυμῖα συνέβη εἰς τὰς Ἰταλικὰς ἀκτᾶς, ἰδίᾳ δὲ ἐν τῷ λιμένι τῆς Νεαπόλεως. Ὁ ποιητὴς Πετράρχης, αὐτόπτης γενόμενος, παρέστησε περιπαθῶς τὰς καταστροφὰς αὐτῆς.

Τῇ 3 ἰουνίου 1588 σφοδρὰ τρικυμῖα ἐπεκράτησεν εἰς πολλὰς τῆς Εὐρώπης θαλάσσης· ἡ τρικυμῖα αὕτη ἐγένετο κυρίως ἀξιωμακρόντος διὰ τῆς καταστροφῆς τοῦ ἰσπανικοῦ στόλου καλουμένου Ἰατμάδα, διοικουμένου ὑπὸ τοῦ δούκῃς Μεδίνα-Σιδονία καὶ ἀποστολλομένου ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Β'. βασιλέως τῆς Ἰσπανίας κατὰ τῆς βασιλείου τῆς Ἀγγλίας Ἐλισάβετ. Τὰ 132 πλοῖα τὰ συγκροτοῦντα τὸν στόλον τούτων καταστράφησαν ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τῆς Ἰρλανδίας καὶ τῆς Σκωτίας.

Κατὰ ἰανουάριον τοῦ 1607 δευτὴ τρικυμῖα συνέβη κατὰ τοὺς αἰγιάλους τῆς Ἀγγλίας· τὰ τῆς θαλάσσης ὕδατα ἐκάλυψαν μέρος τῆς Κομητείας Σομερσέτ. Τὰ παράλια τῆς Ὀλλανδίας, Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας ἠρημώθησαν τῷ 1612 ὑπὸ ἀσυνήθους θυελλῆς, ἐν ᾧ πολυάριθμα ἀπωλέσθησαν πλοῖα. Σφοδρὰ ἐπίσης τρικυμῖα ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τῆς Ἀγγλίας, Ὀλλανδίας καὶ Ἰσπανίας, τῷ 1617. Ἡ Βαρκελώνη κατεκλύσθη. Τῷ 1631 τρικυμῖα κατὰ τοὺς αἰγιάλους τῆς Γαλλίας, Ὀλλανδίας καὶ Ἀγγλίας.

Τῇ 3 Σεπτεμβρίου 1658, ἡμέρα τοῦ θανάτου τοῦ Ὀλιβιέρου Κρόμβελ, ἀσυνήθης καὶ σχεδὸν γενικὴ ἐν Εὐρώπῃ θυελλα πλοῖα καταποντισθῆσαν, οἰκίας καὶ κτίρια καταστράφησαν, πολλοὶ δὲ ἄνθρωποι ἐφονεύθησαν. Τῷ 1671 φρικαλέα τρικυμῖα ἐπὶ τῶν ἰσπανικῶν αἰγιάλων, ἧτις ἰδιαζόντως ἐνέσκηψεν εἰς Κάδιζα.

Σφοδρὰ τρικυμῖα τῷ 1703 εἰς τὰς ἀκτᾶς τῆς Ἀγγλίας, ἐν ᾗ καταστράφησαν κωδωνοστάσια καὶ οἰκίας. Αἱ ζῆμια, ἃς ἐν Λονδίῳ ἐνεποίησεν ἡ θυελλα αὕτη, ὑπελογίσθησαν εἰς 2 ἑκατομμύρια λιρῶν στερλινῶν (50 ἑκατομμ. φράγκων). Ἐν τῷ Ταμῆσει τὰ πλοῖα ἔκοψαν τὰς κήλας αὐτῶν καὶ ἐξώκειλαν. Ἐν δὲ τῇ Ὀυάσση 12 πολεμικὰ πλοῖα καταποντισθῆσαν ἐπὶ τῶν ἀκτῶν Ἡ βουλή τῶν κοινοτήτων ἐψήφισεν ἀναφορὰν πρὸς τὴν βασιλεύσαν ὅπως ἀπιστεύσῃ τὴν ἐπανέρθωσιν τοῦ στόλου καὶ χορηγήσῃ βοθητήματα ταῖς οἰκογενεαῖς τῶν ἀπολεσθέντων ναυτικῶν.

Τῷ 1708 τρικυμῖα καὶ θυελλαὶ ἐν τῷ Ὤκεανῷ, ἐν τῇ Μεσογείῳ καὶ ταῖς Ἰνδικαῖς θαλάσσαις.

Καταστρεπτικώταται θυελλαὶ ἐν Γαλλίᾳ ἐν ταῖς βορείαις θαλάσσαις, ἐν Ἰταλίᾳ, Γερμανίᾳ, Ἀγγλίᾳ καὶ Ὀλλανδίᾳ συνέβησαν τῷ 1733, 1737, 1746, 1759. Τῇ 28 Σεπτεμβρίου 1774 τὸ πλεῖστον μέρος Ρωσικοῦ πινος στόλου καταστράφη ὑπὸ τρικυμίας ἐν τῇ Μεσογείῳ. Τῷ 1790 καταστρεπτικώταται τρικυμῖα ἀνά πᾶσαν τὴν Ἀγγλίαν. Ἐν Γαλλίᾳ μαγάλα τρικυμῖα κατὰ τὰ ἔτη 1788, 1795, 1799.

Τῇ 9 νοεμβρίου 1800 (18 ὀκτωβρίου) μεζιουῆς τρικυμῖα ἠρῆμωσε τοὺς αἰγιάλους τῆς Μάρτης· ταυτοχρόνως δὲ ἐνέσκηψεν ἐν Ἀγγλίᾳ, Ὀλλανδίᾳ καὶ Γερμανίᾳ. Αὐθιμῆρον ἐφονεύθησαν θαλάσσιοι χελιδόνες, αἵτινες φεύγουσαι τὴν τρικυμῖαν προσήλθον ὅπως καταφύγιον εἰς τὸν βοτανικὸν κήπον τῶν Παρισίων. Περὶ τὴν Ἀλλογὴν κρετρηθήθησαν ὡσαύτως διάφορα πτηνὰ, ἅτινα ἀπεν-

τῶντα σχεδὸν μόνον ἐν ταῖς βορείαις τῆς οἰκουμένης χώραις. Ἄλλαι ἐν Εὐρώπῃ τρικυμῖα: τῷ 1812, 1816, 1818. Θυελλα συμβᾶται εἰς Μασσαλίαν τῇ 4 Μαρτίου τοῦ τελευταίου τούτου ἔτους κατέστρεψεν ἅπαντα τῆς γῆς τὰ προϊόντα καὶ ἔρριψεν εἰς τὴν ἕρην τεσσαράκοντα πλοῖα. Τῷ 1819 τὴν 28 Μαρτίου ἡ νῆσος Γαλλικὴ ἠρημώθη ὑπὸ θυελλῆς.

Τὴν 7 Ἀπριλίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους τρικυμῖα συμβᾶσα ἐν Σουηδίᾳ ἐπῆρμανσε πολλὰς ἐκκλησίας καὶ πολυάριθμους οἰκίας· μεγάλα δ' ἐπῆρνευκε καταστροφὰς εἰς τὰ δάση.

Ἀπὸ τοῦ τελευταίου τούτου ἔτους ἐσημειώθησαν διάφοροι τρικυμῖαι, αἵτινες καὶ τοὶ σφοδρὰ δὲν ἐπῆρνευκον ὅμως καταστροφὰς δυναμένας νὰ παραβληθῶσι πρὸς τὰς τῶν προηγουμένων αἰώνων, ἐξαίρουμένων ἐν τούτοις τῶν θυελλῶν, αἵτινες τῷ 1825 τοσοῦτον φοβερὰς ἐπῆρνευκον ἐρημώσεις εἰς τὰς Γαλλικὰς Ἀντίλλας, μάλιστα δὲ εἰς τὴν Γουαδελούπην.

Ἡ τὴν 11 δεκεμβρίου τρικυμῖα πολλῶν ὑπολείπεται τῶν ἄνω μνησθεισῶν.

Προκειμένου δὲ περὶ καταστροφῶν ἡ αὕτη ἐφημερὶς μνεῖται ποιεῖται πλημμύρας τινὸς τοῦ Σηκουάνα τῷ 1657, ἧτις τοιαύτη ἀπέβη ὥστε συνελθεῖσαι ἐγένοντο ὅπως συσχεθῶσι περὶ τῶν μέσων δι' ὧν νὰ προφυλαχθῇ ἡ τῆς Γαλλίας πρωτεύουσα ἀπὸ τῆς ἐπανόδου τῆς μάστιγος ταύτης. Ἐγένετο δὲ πρότασις, λέγει ὁ Γουὶ Πατέν, ἵνα στρέψωσι τὸν ῥοὺν τοῦ Σηκουάνα πρὸ τῆς εἰς Παρισίους εἰσόδου αὐτοῦ, ἐξακολουθοῦντες διώρουχα ἀρχομένην ἀπὸ τῆς πύλης Ἀγίου Ἀντωνίου καὶ διευθύνοντες αὐτὴν διὰ τῶν πυλῶν τοῦ Ἀγίου Μαρτίνου, Ἀγίου Διονυσίου, Μομιμάκτρ, Ρισελιέ, Ἀγίου Ὀυαρίου μέχρι τῆς πύλης τοῦ Συνευρίου ἐκεῖθεν τοῦ Cours la Reine. (Νεολόγος).

ΓΝΩΜΙΚΑ.

Διὰ νὰ ἐννοήσῃ τις τὴν ἀληθειαν πρέπει νὰ τὴν ἀγαπᾷ καὶ νὰ ζῇ ἐν τῇ ἀληθείᾳ.

Ἐκ τῶν ἑκατὸν ἀγαθῶν τῆς παρούσης ζωῆς τὰ ἐνενήκοντα ἐννέα εἶνε ἡ ὑγεία.

Αἱ οἰκίας ἡμῶν πρέπει νὰ ἦνε τοῦλάχιστον τόσῳ ἀγίαι, ὅση αἱ ἐκκλησιαὶ ἡμῶν.

Τὰ πράγματα δὲν πρέπει νὰ γίνωνται διὰ στιγμιαίας προσπάθειας, ἀλλὰ διὰ προετοιμασίας γενόμενης κατὰ παρελθούσας στιγμὰς.

Καθ' ὅν μὲν κερὸν ἀναγινώσκωμεν, φανταζόμεθα ὅτι δυνάμεθα νὰ γίνωμεν μάρτυρες κατὰ τὴν ὑπομῆχην· ὅταν ὅμως ἐλθωμεν εἰς τὴν πράξιν, δὲν δυνάμεθα νὰ ὑποφέρωμεν τὸν ἐλάχιστον προσβλητικὸν ἢ δηκτικὸν λόγον.

Ἡ ὠραιότες νεάνιδος συνίσταται εἰς τὴν πιθανότητα τῆς προσδοκίας τοῦ τί δύναται νὰ γίνῃ, ἀλλ' ἡ ἐρασιμότης τῆς ἡλικιωμένης γυναίκος εἶνε ἡ σφραγὶς τοῦ τί ὑπῆρξε.

(Ὁ Ἀστὴρ τῆς Ἀνατολῆς).

ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ ΔΕΛΗΓΙΩΡΓΗΣ

Πρωθυπουργός της Ελλάδος από της 8 'Ιουλίου 1872.

Ἐπὶ τῆς πρωθυπουργίας αὐτοῦ ἀποκατεστάθη ἡ τάξις, ἠνωρθώθη ἡ ἰσχὺς τῶν νόμων, ἐλύθη αἰσιῶς τὸ πολύκροτον καὶ ἐπίφοβον Λαυριωτικὸν ζήτημα, ἀνυψώθη ἡ πίστις τῆς Ἑλλάδος, εἰσέρρευσαν πανταχόθεν κεφάλαια, ὠργανίσθησαν μέγιστα ἐπιχειρήσεις, συνεκινερώθησαν αἱ δυνάμεις τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ ἀνηρέθη ἐν τῇ Δύσει τὸ ὄνομα τῆς Ἑλλάδος.

Πρὸς ἐπιχώριον τούτων μεταφέρομεν τὸ ἐξῆς ἄρθρον τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδόμενης Ἀγγλικῆς ἐφημερίδος Levant Herald κατὰ τὴν μετάρρασιν τῆς Ἐρ. τῶν Συζητήσεων ἀρ. 260.

«Ὁ κατὰ τὴν ἐναρξιν τῆς Ἑλληνικῆς βουλῆς παρὰ τοῦ βασιλέως Γεωργίου ἀπαγγελθεὶς λόγος ἐπίθεταί καὶ μεγέθυται τὰς ἐλπίδας, ἃς ὁ ἐξ Ἀθηνῶν ἡμέτερος ἀνταποκριτὴς ἠδυνήθη ὅπως διαβάσῃ ἡμῖν καὶ φέρῃ ἡμᾶς εἰς θέσιν νὰ συλλάβωμεν περὶ τῆς ἐπαναστροφῆς τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰς συντάξ ἀρχὰς πολιτικῆς μονίμου καὶ πρακτικῆς πολιτικῆς τοιαύτης, οἷον ἐννοοῦσιν ἅπαντα τὰ κράτη, τὰ μεριμνῶντα περὶ τῆς ἑαυτῶν ἐσωτερικῆς εὐημερίας. Ὁ λόγος οὗτος, ὡς ἐκ τῶν ὑγιῶν ἰδεῶν, ἃς ἐμπεριέχει ὑπὸ τὴν οἰκονομικὴν του ἐποψίαν, καὶ ἐξαιρέτως διὰ τὰς σπουδαίας καὶ ἐπακρῶς καθωρισμένας ὑποσχέσεις, ἃς ὑποδείκνυσιν, ἀναμριλέκτως ἐπήνεγκε μεγάλην εὐφροσύνην εἰς πάντας τοὺς ἐνδιαφερομένους περὶ τοῦ μικροῦ ἐκείνου βασιλείου, τοῦ ὁποῖου οἱ σπόροι, ἐγκαταλειφθέντες ἐκ μεγαλοπρεποῦς παρελθόντος, ἄρχονται ἤδη ν' ἀνακωγώνονται καὶ δύνανται ἐν προσεχέστατῶν μέλλοντι νὰ γίνωσι πύργοι πλουσιδωρῶν καρπῶν.

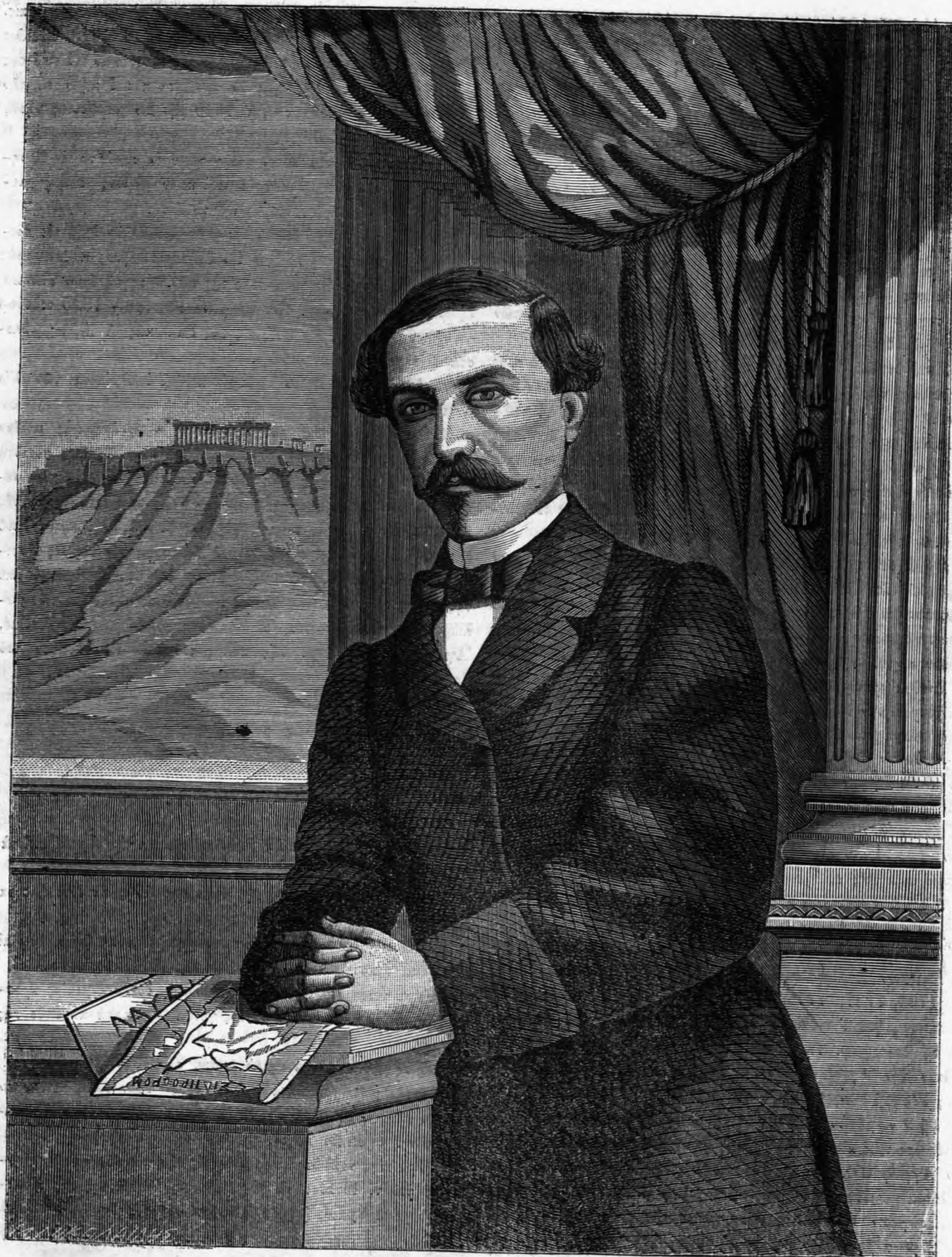
«Ὁ βασιλεὺς Γεώργιος ἔχει τὴν καλαισθησίαν καὶ εὐτολίμειαν τοῦ ἐγκαταλείψαι τὴν τροχίαν, ἣν συνεχῶς ἀκολουθοῦσιν οἱ ἡγεμόνες κρατῶν, ὅποτε ἀπαγγέλλουσι λόγον ἐνώπιον τοῦ ἑαυτῶν ἔθνους ἢ ἐνώπιον τῶν ἀντιπροσώπων αὐτοῦ. Παρέλιπεν ἐπιμελημένως τὰς γενικότητας καὶ τὰς τετριμμένας ἐκφράσεις καὶ χωρὶς νὰ βραδύνη, ἐνασμενιζόμενος ἐπὶ τῶν ἡδὴ ἐπιτευχθέντων ἀποτελεσμάτων χάρις εἰς τὰς προσπάθειάς τῆς κυβερνήσεώς του, ἐπελήθη ἐλευθερίως σπουδαιοτέρου ζητήματος, καὶ τοι μᾶλλον δυσκόλου, δηλ. τοῦ ζητήματος περὶ τῶν προόδων, ἃς ὑπόσχεται νὰ ἐκτελέσῃ. Ὁ λόγος οὗτος ὑπάρχει τεχνικός, καὶ οὐδὲν καλλίτερον τούτου. Ἀναγγέλλει τὴν ἵδρυσιν δύο νέων τραπεζῶν, τῆς Πιστωτικῆς Τραπεζῆς καὶ τῆς Κτηματικῆς Τραπεζῆς, τὴν κατασκευὴν δύο σιδηροδρομικῶν ὁδῶν καὶ πλήρους κλάδου ὁδῶν ἀμαξιτῶν, τὴν σύστασιν γεωργικῆς ἐταιρίας, τὴν ἐπέκτασιν τῶν τηλεγραφικῶν συγκοινωνιῶν καὶ τὴν εἰς τὸ Ὀθωμανικὸν ἀνακτοβούλιον παρουσίαν σχεδίου ἰδιαιτέρως συμβάσεως, προωρισμένης εἰς τὸν ἐπὶ τῶν ὁρίων τῶν δύο ἐμῶν κρατῶν καθορισμὸν μιᾶς ζώνης, χρησιμεύουσῃς πρὸς ἀποτέλει ἐξόντων τῆς ληστείας. Ἡγεμῶν ὑπεργνώστως τοιοῦτοτρόπως διὰ τὸ μέλλον τῆς ἑαυτοῦ χώρας, ἀναμνηρίστως ὀφείλει νὰ στηρίζεται ἐπὶ πράξεων καὶ γεγονότων βεβαίων ἤδη, καὶ αἰτίνας ἐπιτρέπουσιν ἡμῖν ἵνα συμπεράνωμεν ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἔλαβε τὴν ἀπόφασιν ν' ἀπεκδυθῇ τῶν ἑαυτῆς ἀρχαίων πλανῶν καὶ ἐνδύθῃ τὸν νέον ἀνθρώπων τῶν αὐτῆς συμπερόντων.

«Ὅθεν ἐφαίνετο εἰς ἡμᾶς λυπηρότερον παρὰ τὸ νὰ βλέπωμεν (ΜΕΝΤΩΡΟΣ Τομ. Δ'. Τεύχος ΜΣΤ')

τὸν λαὸν ἐκεῖνον, τὸν οὕτως πεπρωτισμένον ὑπὸ τῆς φύσεως δι' ἐξαιρέτου εὐφρίας, καταναλίσκοντα ὅλας αὐτοῦ τὰς δυνάμεις καὶ πᾶσαν τὴν ἐνέργειάν του εἰς ἀγόνους πύλας φατριαστικῆς Φ , ἐτι χεῖρον, προσωπικῆς, ἐνῶ τὸ ἐμπόριον αὐτοῦ διεκινδυνεύει, ἢ βιομηχανία δὲν ὑπῆρχεν ἐν καταστάσει παραγωγικῆς κέρδους, τὸ ἔδαφος αὐτοῦ δὲν ἦτο εἰμὴ ἔρημος μονότονος, κατοικουμένη τῆδε κάκεισε ὑπὸ τινῶν πόλεων καὶ πτωχῶν χωρίων ἀποθησαυρόντων ἐκ τῆς πείνης, καὶ τὰ ὄρη αὐτοῦ, ἀπὸ τῶν ὁποῖων οἱ ἀρχαῖοι Ἑλληνες ἐπορίζοντο τὰ μέταλλα, τὸ μέλι καὶ τὰ πολυτίμητα μέταλλα, δὲν παρήγον πλεον ἄλλο τι ἢ ληστὰς μόνον, καθιστῶντας τὰς πεδιάδας θέατρον τῶν ἑαυτῶν κατορθωμάτων. Ἡ καλλιέργεια τῆς γῆς ὑπῆρχε μηδὲν, καὶ γνωστὴ ὑπάρχει ἡ ἀποστροφή, ἣν οἱ Ἑλληνες ἐδείξαν πρὸς τὰς γεωργικὰς ἐργασίας. Τὸ ὑπουργεῖον τῶν δημοσίων ἔργων μάλιστα παρήγαγεν εἰς τὸ μέσον τὴν μεταξὺ Πειραιῶς καὶ Ἀθηνῶν σιδηροδρομικὴν γραμμὴν ἐξ 6 χιλιομέτρων, διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς ὁποίας ἐδέησε νὰ παρέλθωσι πέντε ἔτη καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἀποξήρανσιν τῆς λίμνης Κωπαΐδος, τὸ ζήτημα τοῦτο διετέλει ἐπὶ εἰκοσαετίαν ἐν τῷ διαπραγματευέσθαι μεταξὺ τοῦ ὑπουργεῖου, χωρὶς ποτε νὰ καταλήξῃ εἰς λύσιν τινά, καὶ σήμερον ἐτι τὸ εὐρὸν ἐκεῖνο ἔλος μεταδίδει καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις τοὺς πυρετούς, τῶν ὁποῖων ὑπάρχει ἡ ἔστια. Ἡ δημοσία ἐκπαίδευσις, δι' ἣν τὸ δημόσιον θυσιάζει μὲν μέρος τοῦ ἑαυτοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ἦτις πραγματικῶς περιποιεῖ τιμὴν εἰς τὸ βασιλεῖον ἐκεῖνο, μέχρι τοῦδε δὲν ἐχρησίμωσεν εἰμὴ ὅπως ἀπὸ μὲν τοῦ ἐμπορίου ἀφαιρέσῃ ἄνδρας εὐφυεῖς, βραχίονας δὲ ἀπὸ τῆς καλλιέργειας τῆς γῆς καὶ πληθύνῃ τὴν πρωτεύουσαν διὰ ῥητέρων τῶν καφενειῶν, ἀργῶν περὶ τὰ πολιτικὰ ἀσχολουμένων, δικηγόρων ἄνευ δικῶν καὶ ἱατρῶν ἄνευ πελατῶν. Πάντες οἱ ἐν ταῖς πόλεσι καὶ τοῖς χωρίοις Ἑλληνες ἐφαίνοντο ὑφ' ἐνός καὶ τοῦ αὐτοῦ φρονήματος ἐμπορούμενοι, ἕνα καὶ μόνον νὰ ἐπιδιώξωσι σκοπὸν, τὸ παρακαθῆσαι ἐν τοῖς ἔδρανοις τῆς βουλῆς ἢ καταλαβεῖν ὑπουργικὴν τινὰ θέσιν, γαί, διὰ τὸ ἄγνον τοῦτο ἔναρ, ἐθυσίαζον ἀλυπτήτως τὰς προόδους, τὴν εὐημερίαν καὶ τὸν πλοῦτον τοῦ ἑαυτῶν τόπου.

«Ἡ ἑλλενική αὕτη κατάστασις, ἦτις κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐφαίνετο φθιτάτα εἰς τὸ ἔπακρον, ἐνεποίησεν εἰς τὰς σκεπτομένους τῶν ἀνθρώπων φόβους περὶ τῆς τύχης τῆς Ἑλλάδος καὶ ὑπηγόρευσε τὴν κραυγὴν, ἣν ἐξεπέμψαμεν τότε λέγοντες ὅτι ἡ χώρα ἐκείνη ἴστατο ἐπὶ τοῦ χειλοῦς τῆς ἀβύσσου.

«Αἱ παραινέσεις ἡμῶν δὲν ἐγένοντο εἰς μάτην. Τὸ ἔθνος ἐκεῖνο, οὐτινος οἱ προπάτορες ἐδίδαξαν τὴν Εὐρώπην σύμπασαν τὰς τέχνας καὶ τὰ γράμματα καὶ ἐξεπολίτισαν αὐτήν, ἤρξατο ἤδη ἀνακῶνται ἐκ τοῦ βάθους, εἰς ὃ τόσον οἰκτρῶς εἶχε βυθισθῆ. Ὁ βασιλικὸς λόγος σχεδιογραφεῖ λίαν ἐνθαρρυντικῶς τὰς ἀγαθὰς προθέσεις τῆς Ἑλληνικῆς κυβερνήσεως καὶ τὰ σπουδαῖα μέτρα ἅτινα, ἅμα πραγματοποιηθέντα, θέλουσι μεταβάλλει δόλοκληρον τὴν ὄψιν τοῦ τόπου. Ἡ κυβερνήσις τοῦ κ. Δεληγιώργη φαίνεται ἐγκαταλιπούσα καθ' ὅλοκληρίαν τὴν κομματικὴν διαμάχην καὶ σταθερῶς προτιθεμένη ν' ἀφιέρωσιν πάσας τὰς ἐνεργείας αὐτῆς εἰς τὴν ὀλικὴν πρόδον τῆς χώρας. Τὸ πρόγραμμα τοῦτο, ἐν τηρηθῆ, θέλει συντείνει πλὴν πλέον εἰς τὴν ἀνύψωσιν τοῦ γοήτρου

ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ ΔΕΛΗΓΙΩΡΓΗΣ.

καὶ τῆς πίστεως τῆς Ἑλλάδος ἢ σύμπασαι αἱ ἐθνουσιώδεις δη-
μηγορίαι τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἔθνους καὶ ἅπαντα τὰ κύρια ἀρ-
θρα τοῦ καθ' ἕνα ἐλευθεροῦ τύπου. Θέλει δὲ πρὸς τούτους συν-
τελέσει εἰς τὴν ἐκδίωξιν τῶν δύο δλεθρίων ἐκείνων ἀγρίων χόρ-
των, ἅτινα ὑπῆρξαν ἢ κατέρχοντο τοῦ πολιτικοῦ ἐδάφους τῆς Ἑλ-
λάδος, τῆς ληστείας δηλονότι καὶ τῶν φατριωτικῶν ἐρίδων.

» Δυναμέθαι ἐπίσης νὰ συγχρωθῶμεν τὴν Ἑλληνικὴν κυβέρνησιν
ἐντι κατώρθωσι νὰ ἐπιτύχῃ τῆς συμπράξεως κεφαλαιούχων σπου-
δαίων καὶ ἐνταυτῷ ἐμπνεομένων ὑπὸ πατριωτικῶν αἰσθημάτων
ἐπὶ αὐτῶν προαχθῆναι τὴν ὠφέλιμον αὐτῆς πολιτικὴν. Ὁ ἀπὸ
Πατρῶν εἰς Πύργον σιδηρόδρομος, εἰ καὶ παραχωρηθεὶς εἰς ἀξι-
όχρων Ἀγγλικὴν ἐταιρίαν, ὑποστηρίζεται ὑπὸ ἐθνικοῦ τινος συν-
δυασμοῦ. Ἐτέρω γραμμῇ οὐχ ἦτον σπουδαία, ἦτις θὰ συνενώση
τὰς Ἀθήνας μὲ τὴν Ἀσίαν παρὰ τὰ Ἑλληνοτουρκικὰ σύνορα,
παραχωρήθη τῷ κ. Συγγρῷ, ἀντιπροσώπῳ τῆς Τραπεζῆς τῆς Κων-
σταντινουπόλεως καὶ ἐν τῶν κυριωτέρων ἰδρυτῶν τῆς Πιστωτι-
κῆς, καὶ τῷ κ. Βαλτατζῆ ἀντιπροσωπεύοντι διαφόρους κεφαλαί-
ούχους τοῦ Γαλιᾶ. Οἱ δύο οὗτοι σιδηρόδρομοι, ὧν ὁ μὲν πρῶτος
ἔχει 39 ὁ δὲ δευτέρος 60 μιλίων μῆκος, θὰ συνδεθῶσι διὰ κλά-
δων μὲ τὰ σπουδαιότερα καὶ πολυανθρωπότερα κέντρα τοῦ βασι-
λείου καὶ οὕτω πληρῆς σύμπλεγμα σιδηροδρομικῶν γραμμῶν θὰ
καλύψῃ ὁλόκληρον τὴν Ἑλληνικὴν χώραν. Δὲν ὑπάρχει δὲ ἀμ-
φιβολία, ὅτι ἡ ὑπαρξίς τῶν μέσων τούτων τῆς συγκοινωνίας, ἅτινα
δύναται νὰ περαιωθῶσιν ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν, θὰ ἐξοντώσῃσι μάλλον
τελεσφόρως καὶ ριζήδον τὴν ληστείαν ἢ αἱ προσπάθειαι τῆς Ἑλλη-
νικῆς χωροφυλακῆς. Πλὴν ἢ ἐκ τῶν ἔργων τούτων σπουδαιότερα ὠφέ-
λεια ἔσται ἡ ἀνάπτυξις τῶν γεωργικῶν δυνάμεων τοῦ τόπου. Ἡ Ἑλ-
ληνικὴ κυβέρνησις, ἐννοοῦσα ἄριστα τούτο, καθυπέβαλε τὴν παραχώ-
ρησιν τοῦ ἀπὸ Πατρῶν εἰς Πύργον σιδηροδρόμου ὑπὸ δρους, αἰτινες, εἰ
καὶ νεοφανεῖς, φαίνονται ὅμως λίαν ἐμπρόσθεν ἐφαρμοσθέντες σύμ-
φωνα μὲ τὰ ἰδιόζοντα περιστατικά τῆς γεωμετρίας ταύτης. «Ἡ
» κυβέρνησις», λέγει ὁ ἡμέτερος ἀνταποκριτής, «οὔτε τόκον ἐγ-
» γυῖται οὔτε ἐπιχορηγήσιν δίδει, ἀλλὰ παραχωρεῖ τῇ ἐταιρίᾳ
» ἀνὰ 300 στρέμματα καλλιεργησίμου ἐθνικῆς γῆς δι' ἕκαστον
» χιλιάμετρον τοῦ κατασκευασθησομένου σιδηροδρόμου, τῆς τοί-
» αὐτῆς γῆς ὑπαχθρομένης εἰς καλλιέργειαν ὑπὸ τῆς ἐταιρίας
» ἐντὸς 20 ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἐπικυρώσεως τῆς συμβάσεως.» Ὅσον
ἀροσθὲ τὴν σύμβασιν, περὶ τῆς ποιεῖται μνησὶν ὁ βασιλικὸς λόγος
ὡς συνομολογηθησομένης μεταξὺ τῆς Πύλης καὶ τῆς Ἑλληνικῆς
κυβερνήσεως, τὰ ἐξ αὐτῆς προκύψοντα σπουδαία ἀποτελέσματα
εἶνε πασιφανῆ. Ἄμα αἱ ἀρχαὶ ἀμροτέρων τῶν χωρῶν ἔλθωσιν εἰς
κοινήν τινα συνεννόησιν περὶ τῆς καταστροφῆς τῆς ἐπὶ τῶν συν-
δρῶν αὐτῶν πληγῆς, ἦτις προξενεῖ αὐταῖς τόσην ταπεινώσιν εἰς
τὸ ἐξωτερικὸν ὅσην καὶ ὑλικὴν ζημίαν εἰς τὸ ἐσωτερικόν, δυνά-
μεθα νὰ θεωρήσωμεν ὡς μετρητέας τὰς ἡμέρας τῆς ἐν Ἑλ-
λάδι ληστείας. Ἀφ' ἐτέρου πάλιν ὁ σιδηρόδρομος, ὅστις προώρ-
σται νὰ φέρῃ εἰς συνεχὴ πρὸς ἀλλήλας συγκοινωνίαν τὰς δύο
ἐπικρατείας, πολλαπλασιάζων τὰς σχέσεις αὐτῶν, θέλει συν-
τελέσει εἰς τὴν συναυτίαν τῶν συμφερόντων καὶ εἰς τὴν
κατ' ὀλίγον ἀπάλειψιν τῶν τελευταίων ἰγῶν τῆς δυσπι-
στίας, ἦτις δύναται νὰ ὑπάρχῃ εἰσέτι μεταξὺ αὐτῶν καὶ εἰς

τὴν βεβαίως ἢ ὑπαρξίς τῆς ληστείας δὲν συνετέλεσεν ὀλίγον.

» Πλὴν ταῦτα δὲν εἶνε τὰ μόνα καλά. Ἡ Ἑλλάς ἐκέκδησε
πρὸ μικροῦ εἰρηρικὸν θρίαμβον, ἐφ' ᾧ δὲν δυνάμεθα νὰ τῇ ἀρη-
θώμεν τὰ ἔνθερα ἡμῶν συγχρητήρια. Το Λαυριωτικὸν ζήτημα,
τὸ ὅποιον εἶνε καθαρῶς τοπικόν, εἶχε λάβει διαστάσεις σπου-
δαίας διπλωματικῆς περιπλοκῆς, ἀλλ' ἀνεχαιτίσθη ὑπὸ Ἑλληνο-
τραπεζίτου ταχύτερον καὶ καθ' ἕνα εὐχαριστότερον περ' ὅσον ἠδύ-
νατο νὰ κατορθώσῃ ἢ πόλεμος ἢ διπλωματικὴ ἢ διεθνὴς διετηρία.
Ἄγοράζων τὰ μεταλλεῖα τοῦ Λαυρίου ἑ κ. Συγγρός ἀφ' ἐνός μὲν
ἐπελάθετο ἐπιχειρήσεως, ἦτις οὐδέμια ἀμφιβολία ὑπάρχει ὅτι ἔσται
ἐπωφελής, ἀφ' ἐτέρου δὲ ἐξήγαγε τὴν πατριδα αὐτοῦ ἐκ σπου-
δαίας δυσχερείας καὶ ἔστωσε τὴν ἐθνικὴν φιλοτιμίαν καὶ τὰ ἐθνικὰ
συμφέροντα ἐκ τῶν περιπλοκῶν τῆς διπλωματίας».

ΤΑ ΚΑΤΑ ΠΕΤΡΟΝ ΚΑΙ ΧΑΡΙΚΛΕΙΑΝ.

(Συνέχεια ἀπὸ σελ. 279).

Γ'.

Ἐν τούτῳ αὐτὸ ἠῦξανεν ἑπειδὴ δὲ μόνον αἰσθησὶν εἶχε τὴν
ἔρασιν, ὡς τὰ πρῶτα βλέμματα οὕτω καὶ αἱ πρῶται κινήσεις τῶν
χειρῶν διηρθύθησαν πρὸς τὸ φῶς. Καὶ ἡ ὠχρότερα ἡλίου ἀκτίς
ἐπροξενεῖ εἰς αὐτὸ ἀγαλλίασιν.

Ὅτε δὲ ἤρχισε νὰ περιπατῇ, παρετήρει καὶ ἤγγιξε μὲ πολ-
λὴν περιέργειαν ὅλα τὰ πράγματα, ἀλλὰ μὲ τινα δειλίαν ἅμα δὲ
καὶ εὐχαρίστησιν, αἰτινες ἀπεδείκνυσαν ὅτι ἦτον ζωηρὰ ὡς παιδίον
καὶ συνεσταλμένη ὡς γυνή. Ἄμα ὡς ἐβλεπέ τι νέον, ἔτρεχε πρὸς
αὐτό, ὡς ἂν ἤθελε νὰ τὸ λάβῃ, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐστρέφετο πρὸς
τὴν μητέρα τῆς ὡς ἂν ἤθελε νὰ τὴν συμβουλευθῇ. Ὁμοίως
λευκὴν γαλήν, ἦτις σταματᾷ καὶ δὲν προχωρεῖ, ἐὰν καθ' ὅδον
ἀπαντήσῃ λάσπην ἢ ἄλλο τι ἰκανὸν νὰ μολύνῃ τὸ περιλευκὸν
δέρμα τῆς.

Παιδιά τινα τῆς γειτονίας ἐρχόμενα ἐπαίζον μὲ τὴν Χαρίκλειαν
καὶ περιέργως ἦτον ὁ τρόπος μὲ τὸν ὅποιον τὰ ἔβλεπεν, ὅταν ὠμί-
λου. Τὰ παιδιά, ἔχοντα σχεδὸν τὴν αὐτὴν ἡλικίαν, ἐδοκίμαζον
νὰ ἐπαναλάβωσι τὰ λόγια τῶν τροφῶν των, ἀνοίγοντα τὰ χεῖλη
τὸ ἀνοιγμα δὲ τοῦτο ἐφαίνετο ἀπλοῦν κίνημα εἰς τὴν ταλαίπω-
ρον Χαρίκλειαν. Ἐνίστε, διὰ τὸ ἀποδείξῃ ὅτι ἐνόησεν, ἔτεινε
τὰς χεῖρας πρὸς τὰς μικρὰς συντροφούς τῆς.

Ἡ Ἰουλίττα ἦτον ἀδικόπως μὲ τὴν κόρην τῆς παρετήρει ἐνα-
γώνιος καὶ τὰς παραμικροτέρας πράξεις καὶ τὰ παραμικρότερα κι-
νήματά τῆς. Ἄν ἦτο δυνατόν νὰ μαντεύσῃ ὅτι ἱερῆς τις θὰ ἔφερε
μετ' ὀλίγον φῶς εἰς τὸν ζοφερὸν τούτον κόσμον, πόσον θὰ
ἐσπέρτα ἀπὸ χαρᾶν!

Ὅτε αἱ μικραὶ σύντροφοι τῆς Χαρίκλειας μεγαλώσασαι ἤρ-
χισαν νὰ διδάσκωνται ἀπὸ διδασκάλισσας, ἢ ταλαίπωρος αὐτὴ

ἐδείκνυεν ὅτι ἐλυπεῖτο εἰς ἄκρον διότι δὲν ἔδιδον διδασκάλισσαν
καὶ εἰς αὐτὴν. Εἰς γειτονικὴν τινα οἰκίαν ἦτο γραΐα τις Ἀγγλίσ,
ἢ ὅποια ἐδίδασκε μωρὸν παιδίον νὰ συλλαβίζῃ καὶ τὸ μετεχειρί-
ζετο μὲ αὐστηρότητα. Ἡ Χαρίκλεια παρευρίσκειτο εἰς τὸ μύθημα,
πικρῆρ με ἀπορίαν τὸ παιδίον, παρακολουθοῦσα διὰ τοῦ βλέμ-
ματος τὰς προσπάθειάς του καὶ ἀγωνιζομένη οὕτως εἶπειν νὰ τὸ
βοηθήσῃ ὅτε δὲ τὸ ἐμάλωνεν ἢ διδασκάλισσα, αὐτὴ ἔκλειπε.

Τὰ μαθήματα τῆς μουσικῆς τὴν κατέθλιβον ἔτι μᾶλλον. Ἰσχ-
μένη πλησίον τοῦ κυμβάλου, ἐτόνυε καὶ ἐκείνη τὰ μικρὰ δάκτυλά
τῆς, ἀτενίζουσα ἀσκαρδαμυκτὴ μὲ τοὺς μαύρους καὶ ὠραιότατους
ὀφθαλμούς τῆς τὴν διδασκάλισσαν. Ἐφαίνετο ἐρωτώσα τί ἔπραττε,
καὶ ἐκτόπει ἐνίστε τὰ κόκκηλα τοῦ κυμβάλου μὲ γλυκύτητα μὲν
ἀλλ' ὅπως οὐν ὠργισμένη.

Ἡ ἐντύπωσις, τὴν ὅποιαν ἐπροξένουν εἰς ἄλλα παιδιά τὰ ἐξω-
τερικὰ ἀντικείμενα, δὲν τὴν ἐξέπληττε παρετήρει ὅλα τὰ πράγ-
ματα καὶ τὰ ἐνθυμεῖτο. Ὅτε ὅμως τὰ ἔβλεπε δακτυλοδεικτοῦντα
τὰ πράγματα αὐτὰ καὶ κινουντα τὰ χεῖλη, ἐκυριεύετο ἀπὸ ἀθυ-
μίας, ἀπεσώρετο εἰς τινα γωνίαν καὶ μὲ πέτρην ἢ μὲ ξύλον ἐχά-
ρασσε μηχανικῶς σχεδὸν εἰς τὴν γῆν κεφαλαίᾳ τινα γράμματα,
τὰ ὅποια εἶδε τὰ παιδιά νὰ συλλαβίζωσι.

Ἡ ἐσπερινὴ προσευχὴ, τὴν ὅποιαν καθ' ἐσπέραν ἔκαμνον τὰ
παιδιά τῆς γειτονίας, ἐφαίνετο εἰς τὴν Χαρίκλειαν αἶνιγμα ἢ μου-
στήριον. Ἐγινάτιζε μὲν καὶ αὐτὴ καὶ ἤμωνε τὰς χεῖρας, ἀλλὰ
χωρὶς νὰ ἐνοῆ διὰ τί. Ὁ ἱππότης, θεωρῶν τούτο ὡς βεβήλω-
σιν, ἔλεγε:

— Πάρετέ τὴν ἀπ' ἐδῶ δὲν θέλω νὰ βλέπω αὐτὸν τὸν πιθη-
κισμόν.

— Ἐγὼ ζῆτῶ συγχώρησιν ἀπὸ τὸν Θεόν, ἀπεκρίθη ποτὲ ἡ
μήτηρ.

Ἡ Χαρίκλεια ἔδειξεν ἐκ νηπιότητος σημεῖα τῆς περιέργου
ἐκείνης ἰδιότητος, τὴν ὅποιαν οἱ μὲν Σκῶτοι διπλῆν ὄρασιν, οἱ
δὲ μαγνητιστὰὶ προσπαθοῦσι νὰ παραδεχθῶσι καὶ οἱ ἱατροὶ κατα-
τάττουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μεταξὺ τῶν ἀσθενειῶν ἢ μικρὰ βωδὴ
καὶ κωφὴ προσηθάνετο ἐρχομένους ἐκείνους, τοὺς ὁποίους ἠγάπα,
καὶ ἔτρεχεν εἰς προὔπαντήσιν των.

Τὰ δὲ ἄλλα παιδιά οὐ μόνον τὴν ἐπλησίαζον μὲ φόβον, ἀλλὰ
καὶ τὴν ἀπέφευγον ἐνίστε μὲ κατασρόνησιν ἄλλοτε πάλιν τολ-
μηρόν τι παιδίον ἤρχετο πρὸς αὐτὴν καὶ ἱσχυμένον ἀποτόμως τῇ
ὠμίλει καὶ τὴν ἐπροκάλει νὰ ἀποκριθῇ. Ὅτε τὰ παιδιά συνήρ-
χοντο διὰ νὰ χορεύωσιν, αὐτὴ ἐκάθητο μόνον μακρὰν καὶ ἠκο-
λούθει τὸν ρυθμὸν σείουσα τὴν ὠραίαν τῆς κεφαλὴν, ἀλλὰ μὲ
ἦθος μελαγχολίας ἅμα δὲ καὶ εὐπρεπείας, ὥστε ἐκίνε τοὺς βλέ-
ποντας εἰς συμπάθειαν.

Μία τῶν συντρόφων τῆς κατεγίνετο ποτὲ εἰς τινα πράξιν ἀριθ-
μητικὴν πολλὰ βραχεῖαν καὶ πολλὰ εὐκόλον, ἀλλὰ δὲν κατώρ-
θωσε νὰ τὴν βελτιώσῃ, ἂν καὶ ἐμέτρει μὲ τὰ δάκτυλά τῆς ἢ
Χαρίκλεια ἐνόησασα ὅτι ἔσφαλλε καὶ θέλουσα νὰ ἔλθῃ εἰς βο-
ήθειάν τῆς, ἔτεινε ἀνοιχτὰς καὶ τὰς δύο τῆς χεῖρας. Σημειω-
θέν ὅτι εἶχον διδάξει εἰς τὴν Χαρίκλειαν ἀπλοῦστατά τινα πράγ-
ματα, καὶ διὰ τοῦτο ἤξευρεν ὅτι δύο καὶ δύο κάμνον ἑτέσσαρκα.
Καὶ πνευματώδες ζῶον καὶ πτηνὸν μανθάνει νὰ μετρή κατὰ πρό-

πον, τὸν ὅποιον δὲν γνωρίζομεν, ἕως δύο καὶ τρία. Λέγεται μάλ-
στα ὅτι μία καρακάξα ἐμέτρησεν ἕως πέντε. Ἄλλ' ἢ Χαρίκλεια,
καθὸ ἄνθρωπος ἠδύνατο νὰ μετρήσῃ καὶ περισσώτερα. Ἦνοιξε
λοιπὸν καὶ τὰ δέκα τῆς δάκτυλα καὶ τὰ ἐδείκνυεν εἰς τὴν μικρὰν
φίλην τῆς μὲ τόσην ἀγαθότητα, ὥστε θὰ τὴν ἐξελαμάθανε τις ὡς
τίμιον ἄνθρωπον μὴ δυνάμενον νὰ πληρώσῃ.

Ἄν καὶ ἡ φιλοκαλία γεννᾶται ἐκ νηπιότητος εἰς τὰς γυναῖ-
κας, ἢ Χαρίκλεια ὅμως δὲν ἔδειξε κανὲν σημεῖον. «Περιέργων,
ἔλεγεν ὁ ἱππότης, μία μικρὰ κόρη νὰ μὴ ἐνοῆ τί ἐστὶν εὐμορ-
φον φόρεμα.» Ἡ Ἰουλίττα μειδιώτα περιλυπὸς ἀπεκρίνετο «καὶ
ὅμως εἶνε ὠραία.» Καὶ συγχρόνως τὴν ἠνάγκασε νὰ περιπατήσῃ
ἐμπροσθεν τοῦ πατρὸς τῆς, διὰ νὰ ἴδῃ καλλίτερα τὸ ἀνάστημά
τῆς, τὸ ὅποιον ἤρχιζε νὰ σχηματίζεται, ἅμα δὲ καὶ τὸ χρεῖστα-
τον παιδίον βραδισμὰ τῆς.

Καθ' ὅσον δὲ ἠλικιούτο ἢ Χαρίκλεια ἐδείκνυε μεγίστην ἀγά-
πην δὲν λέγω πρὸς τὴν θρησκείαν, τὴν ὅποιαν δὲν ἐνόει, ἀλλὰ
πρὸς τὰς ἐκκλησίας, τὰς ὁποίας ἔβλεπεν. Ἴσως εἶχεν εἰς τὴν ψυ-
χὴν τὸ ἀκατανίκητον ἐκείνο αἰσθημα, ἔνεκα τοῦ ὁποίου δεκαε-
τῆς παιδίον συλλαμβάνει καὶ διατηρεῖ τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ φορέσῃ
πενυχτὸν φόρεμα, νὰ ἀναζητῇ ὅτι εἶνε πτωχὸν καὶ ὅτι πόνος,
καὶ νὰ περάσῃ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὅλην τοῦ τὴν ζωὴν. Πολλοὶ
ἀδιότροποι καὶ μάλιστα φιλότροποι ὁ ἀποθάνουσι χωρὶς νὰ ἐξηγήσῃ
τις ἐξ αὐτῶν τὸ αἰσθημα τούτο, τὸ ὅποιον ὅμως ὑπάρχει.

«Ὅταν ἤμην παιδίον, δὲν ἔβλεπα τὸν Θεόν ἔβλεπα μόνον τὸν
ὀρανόν.» Ἰδὸν φράσις ὑψηλὴ γραφεῖσα, ὡς γνωστόν, ἀπὸ ἕνα
βωδὸν καὶ κωφόν. Ἡ Χαρίκλεια δὲν εἶχε βεβαίως τόσην δύνα-
μιν. Ἡ εἰκὼν τῆς Παναγίας πολλὰκις κακῶς ζωγραφημένη, ὁ
ἀναγνώστης λέγων τὸν Ἀπόστολον μὲ φωνὴν λεπτὴν καὶ κακό-
ηχον, κανδηλανάπτῃ ἀνάπτων τὸν πολυέλειον καὶ, τίς οἶδε, τί
ἄλλο ἀνυψοῦσι τὸν νοῦν ἐνὸς παιδίου. Ἄλλὰ τί μᾶς μέλει τὰ
πάθειν, ἀφοῦ ὁ νοῦς ἀνυψοῦται;

Δ'.

— Καὶ ὅμως εἶνε εὐμορφη. ἔλεγε παλλακίς ὁ ἱππότης.

Καὶ ἀληθῶς ἦτον ὠραία ἢ Χαρίκλεια. Εἰς τὸ εὐεῖδες καὶ εὐ-
ρυθμον πρόσωπόν τῆς, εἰς τοὺς καθαρὸς καὶ θαυμασίους χαρα-
κτῆρας τῆς ἔλαμπεν οὕτως εἶπειν ἡ ἀγαθότης τῆς καρδίας τῆς.
Ἡ Χαρίκλεια μικρὰ ἦτο ὄχι ὠχρὰ ἀλλὰ λευκοτάτη καὶ εἶχε
μακρὰν μαύρην κόμην. Ἦτο φαιδρά, δραστηρία καὶ, ὅτε συνέβα-
νέ τι δυστύχημα, ἐγίνετο περιλυπὸς ἢ λύπη τῆς ὅμως ἦτο γλυ-
κεῖα. Ὅλα τῆς τὰ κινήματα ἦσαν πλήρη χάριτος, εἶχον πνεῦμα·
εἶχε μεγίστην ἐπιτηδειότητα εἰς τὸ νὰ ἐρμηνεύῃ διὰ νευμάτων τὰς
ἐννοίας τῆς ἔνοει εὐκόλως καὶ ὑπετάσσετο ἅμα ἐννοοῦσα. Ὁ
ἱππότης ἔβλεπε παλλακίς ὡς καὶ ἡ σύζυγός του τὴν θυγατέρα
του χωρὶς νὰ ἐμιλήσῃ. Τόση χάρις καὶ τόσον κάλλος συνημμένα
μὲ τόσην δυστυχίαν κατεθροῦδον τὸν νοῦν του. Παλλακίς ἐνηγ-
καλίζετο αὐτὴν μὲ ἀγαλλίασιν, λέγων: Καὶ ὅμως δὲν εἶμαι κα-
κὸς ἄνθρωπος!

Πρὸς τὸ βάθος τοῦ κήπου μεταξὺ πικνῶν δένδρων ἦτο δρόμος,
εἰς τὸν ὅποιον ὁ ἱππότης συνεῖθιζε νὰ περιδιαβάζῃ μετὰ τὸ πρό-
γευμα. Ἡ Ἰουλίττα τὸν ἔβλεπεν ἀπὸ τὸ παράθυρόν τῆς περιφερόμε-
νον ἐπισθεν τῶν δένδρων, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμα νὰ καταβῇ. Παρε-

πρέπει τον άνθρωπον εκείνον με μεγίστην λύπην, ὅστις τὴν ἡγάπα ὡς ἐραστὴς μάλλον ἢ ὡς σύζυγος, ἀπὸ τοῦ ὁποῦ το στόμα δὲν ἤκουσέ ποτε οὔτε λέξιν ψυχρὰν, ὅστις ὁμῶς δὲν εἶχε τὴν γενναϊότητα νὰ τὴν ἀγαπᾷ ὡς σύζυγον, διότι ἦτο μήτηρ.

Καὶ ὁμῶς ἐτόλμησε νὰ καταβῆ μίαν πρωίαν. Ἐφόρει ἔνδυμα λευκόν, ἦτον ὡραία ὡς ἄγγελος καὶ ἐπαλλεν ἡ καρδία της. Ἐπρόκειτο νὰ γείνη χορὸς παιδιῶν εἰς γειτονικὴν τινα οἰκίαν, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ Ἰουλία ἐσκόπευε νὰ φέρῃ τὴν θυγατέρα της, ἐπιθυμοῦσα νὰ ἴδῃ τί ἐντύπωσιν θὰ ἐπροξένοι το κάλλος της εἰς τὸν κόσμον καὶ εἰς τὸν ἄνδρα της. Νύκτας ὀλοκλήρους ἐπέρασεν ἄπυνος συλλογιζομένη τί φόρημα νὰ ἐνδύσῃ τὴν θυγατέρα της πολλὰς ἐλπίδας εἶχεν ἀναθέσει εἰς τὸ στέδιόν της τοῦτο.—Πρέπει, ἔλεγε καθ' ἑαυτήν, νὰ τὴν ἴδῃ ὁ σύζυγός μου με ὑπερφάνειαν καὶ νὰ τὴν ζηλεύσουν οἱ ἄλλοι. Δὲν θὰ ὀμίλῃ μὲν, θὰ ἦνε ὁμῶς ἡ ὡραιότερα.

Ὅτε εἶδεν ὁ ἱππότης τὴν γυναῖκά του ἐρχομένην, ἐπροχώρησε πρὸς αὐτήν, ἔλαβε τὴν δεξιάν της καὶ τὴν ἤσπασθη με σέβας καὶ με χάριν, ὅπως συνείθιζε πάντοτε. Καὶ κατὰ πρόωτον μὲν εἶπον ἀσημαντὰ τινα λόγια, ἔπειτα δὲ ἤρχισαν νὰ περιπατῶσιν ὁ εἰς πλησίον τοῦ ἄλλου.

Ἡ Ἰουλία ἐσκέπτετο πῶς νὰ προτείνῃ εἰς τὸν σύζυγόν της νὰ τῇ συγχωρήσῃ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν χορὸν τὴν θυγατέρα της καὶ νὰ μηδενίσῃ τὴν ἀπόρασιν, τὴν ὁποῖαν αὐτὸς εἶχε κάμει, ἀφοῦ ἐγεννήθη ἡ Χαρίκλεια, νὰ μὴ πηγαίνῃ πλέον εἰς τὰς συναστροφάς. Μόνη ἡ Ἰδέα ὅτι θὰ ἔβλεπον τὴν δυστυχίαν του οἱ ἀδιάφοροι ἢ κακόςδουλοι τὸν ἠρέθιζεν εἰς ἄκρον. Καὶ ἐπειδὴ εἶχε φανερῶσαι ἐπισήμως τὴν θέλησίν του περὶ τοῦτου, ἔπρεπε νὰ εὐρῆ ἡ Ἰουλία πρόρασιν τινα ὅχι μόνον νὰ ἐκτελέσῃ τὸν σκοπὸν της, ἀλλὰ καὶ νὰ τὸν φανερῶσῃ.

Ἀλλὰ καὶ ὁ ἱππότης ἐφάνετο πολλὰ σκεπτικός· πρῶτος δὲ διέκοψε τὴν σιωπὴν. Εἶπεν ὅτι ὑπόθεσις ἐνὸς συγγενοῦς του ἐπροξένησε ζημίαν εἰς τὴν οἰκογένειάν του· ὅτι ἦτον ἀνάγκη νὰ ἴδῃ μόνος τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ ληφθῶσι, διότι ἄλλως τὰ συμπερόντα τῶν ἐκινδύνουν πολὺ, καὶ τέλος ὅτι ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ μεταβῆ δι' ὀλίγον καιρὸν εἰς Ὀλλανδίαν διὰ νὰ συνεννοηθῇ με τὸν τραπεζίτην του· ἐπρόσθεσε δὲ ὅτι τὸ πρῶτον ἦτο κατεπεύγων καὶ ὅτι ἐσκόπευε νὰ ἀναχωρήσῃ τὴν ἐπιούσαν.

Εὐκόλως ἐνόησεν ἡ Ἰουλία τὸ αἶτιον τοῦ ταξιδίου τοῦτου. Ὁ ἱππότης δὲν εὐχαριστεῖτο βεβαίως νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τὴν σύζυγόν του· ἀλλὰ καὶ ἀκουσίως ἠσθάνετο ἀκατάσχετον ἀνάγκην νὰ μείνῃ ὅλως διόλου μόνος ἐπὶ τινα καιρὸν διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ πλέον ἡσυχος. Ὅλαι αἱ ἀληθινὰί θλίψεις τῶν ἀνθρώπων, ὅπως καὶ οἱ φυσικοὶ πόνοι τῶν ζώων, ἀπαιτοῦσι μοναξίαν.

Καὶ κατὰ πρόωτον μὲν τοσοῦτον ἐξέπληξῃ ἡ Ἰουλία, ὥστε ἀπεκρίθη με τὰς τετριμμένας ἐκείνας φράσεις, τὰς ὁποίας μεταχειρίζεσθε ὁσάκις δὲν ἠμποροῦμεν νὰ εἰπώμεν ὅτι ἔχομεν κατὰ νοῦν· εἶπεν ὅτι τὸ ταξίδιον τοῦτο ἦτο πολλὰ φυσικόν, ὅτι ὁ ἱππότης εἶχε δίκαιον, ὅτι ἀνεγνώριζε τὴν σημαντικότητά τοῦ πράγματος καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἀντέτεινε διόλου· ἀλλ' ἐνῶ ὠμίλει, ἡ καρδία της ἐπὶ τοσοῦτον κατεβλήθη, ὥστε εἰπούσα ὅτι ἐκουράσθη ἐκάθησε.

Καὶ καθήσασα παρεδόθη εἰς λογισμούς, ἔχουσα τὰ βλέμματα ἀκίνητα καὶ τὰς χεῖρας κρεμασμένας. Ἡ Ἰουλία δὲν εἶχε γνωρίσει· ἔως τότε οὔτε μεγάλην χαρὰν οὔτε μεγάλας ἠδονάς. Καὶ δὲν ἦτο μὲν γυνὴ ἔχουσα νοῦν ἔξοχον, ἠσθάνετο ὁμῶς πολὺ. Ὁ γάμος της ἔθεωρήθη ἀπ' αὐτὴν ὡς εὐτύχημα πάντῃ ἀπροσδόκητον καὶ πάντῃ νέον, ἀλλὰ μεταξὺ τῆς λάμψεως τοῦ συμβάντος τοῦτου κατελήφθη ὑπὸ σκότους.

Ἐκάθησε πολλὴν ὥραν σκεπτικῇ, ἐνῶ ὁ ἱππότης ἀπέστρεφε τοὺς ὀφθαλμούς καὶ ἐφαίνετο ἀνυπόμονος νὰ ἐπανεέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν· ἐσκέπτετο δὲ καὶ πάλιν ἐκάθητο. Ἐσηκώθη τέλος πάντων καὶ στηριχθεῖσα εἰς τὸν βραχίονα τοῦ συζύγου της ἐπέστρεψεν.

Ὅτε δὲ ἦλθεν ἡ ὥρα τοῦ γεύματος, ἐμήνησεν ὅτι ἦτο κακοδί-αθητος καὶ, μείνασα εἰς τὸ δωμάτιόν της, προστήχητο ἐμπροσθεν τῆς εἰκόνας ἔως τὸ ἐσπέρας. Ἡ ὑπερήτης, διαταχθεῖσα ἀπὸ τὸν ἱππότην νὰ προσέχῃ τὴν κυρίαν της, εἰσῆλθε πολλάκις ὁσάκις ὁμῶς ἀπέτεινε αὐτῇ τὸν λόγον, δὲν ἔλαβεν ἀπάντησιν. Περὶ τὴν ὀγδόην ὥραν ἐσήμανε τὸν κώδιον, ἐζήτησε τὸ ἔνδυμα τῆς θυγατρὸς της καὶ διέταξε νὰ ζεύξωσι τὴν ἄμαξαν. Εἰδοποίησε δὲ καὶ τὸν ἱππότην ὅτι ἐμελλε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν χορὸν καὶ ὅτι ἐπεθύμει νὰ τὴν συντροφεύσῃ.

Ἡ Χαρίκλεια εἶχεν ἀνάστημα παιδίου ἀλλ' εὐστροφον καὶ ζω-ηρόν. Το ἔνδυμα, τὸ ὁποῖον τὴν ἐνέδυσεν ἡ μήτηρ της, ἦτον ἀπλοῦν, λευκὸν καὶ ἀνθηρόν· τὰ μικρὰ σανδάλια της ἦσαν ἐκ λευκοῦ μεταξωτοῦ, εἰς τὸν λαιμὸν της ἔφερε μαργαρίτας καὶ στέφανον ἀνθέων εἰς τὴν κεφαλὴν. Ἡ Χαρίκλεια ἐπῆδα ἀπὸ τὴν χαρὰν της. Ἡ δὲ μήτηρ φέρουσα ἔνδυμα βελούδου, ὡς γυνὴ μὴ ἔχουσα σκοπὸν νὰ χορεύσῃ, ἐκράτει τὴν κόρην της ἐμπροσθεν καθρέπτου, τὴν κατερίλει καὶ ἔλεγε: Τί εὐμορφῆ! Τί εὐμορφῆ! Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ἦλθε καὶ ὁ σύζυγός της. Ἡ Ἰουλία χωρὶς νὰ παραχθῇ, ἠρώτησε τὸν μὲν ὑπερήτην ἂν ἦτον ἔτοιμος τὸ ἔχρημα, τὸν δὲ σύζυγόν της· ἂν ἤρχετο εἰς τὸν χορὸν. Ὁ ἱππότης ἔδωκε τὴν δεξιάν εἰς τὴν γυναῖκά του καὶ ἀνεχώρησαν.

Πρῶτον τότε ἐφαίνετο εἰς τὸν κόσμον ἡ Χαρίκλεια· ἐπειδὴ δὲ πολλὰ εἶχον εἰπεῖ περὶ αὐτῆς, ὅλοι ἔστρεψαν μὲ περιέργειαν πρὸς τὴν μικρὰν κόρην τὰ βλέμματα. Ἡ Ἰουλία δὲν ἐταράχθη διόλου, ἀλλὰ καθήσασα με ἦθος ἡσυχον, ἐνῶ ὅλοι ἔβλεπον τὸ παιδίον της με ἀπορίαν ἢ με προσπεποιημένην συμπάθειαν, τὸ ἀφινε νὰ πηγαίνῃ παντοῦ χωρὶς νὰ φαίνεται ὅτι προσέχει.

Ἡ Χαρίκλεια εὐρούσα ἐκεῖ τὰς μικράς της συντρόφους ἔτρεχε ποτὲ μὲν πρὸς τὴν μίαν, ποτὲ δὲ πρὸς τὴν ἄλλην, ὡς ὅτε ἦτον εἰς τὸν κήπον. Ὅλαι ὁμῶς τὴν ἔβλεπον με ψυχρότητα. Ὁ ἱππότης ἰστάμενος ἔρθιος ἐπασχεν. Οἱ φίλοι του ἐλθόντες πρὸς αὐτὸν ἐξύμνησαν τὸ κάλλος τῆς θυγατρὸς του· ἀλλὰ καὶ ξένοι καὶ ἄγνωστοι τὸν ἐπλησίασαν ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ. Αὐτὸς ἠσθάνετο ὅτι τὸν ἐπαρηγόρουν καὶ δὲν τὸ ἐπολινοοσιμεύετο. Ἐν τοσοῦτῳ βλέμμα, τὸ ὁποῖον δὲν ἀπατᾷ τὸ βλέμμα ὄλων, ἐγέννησε μικρὰν χαρὰν εἰς τὴν καρδίαν του. Ἡ Χαρίκλεια ἀφοῦ ὠμίλησε διὰ νευματῶν εἰς ὄλους σχεδόν, ἐστάθη ὀρθὴ μεταξὺ τῶν γονάτων τῆς μητρὸς της. Ἐπειδὴ τὴν εἶχον ἰδεῖ τρέχουσαν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ἐπερίμενον νὰ πράξῃ τι παράξενον ἢ τοῦλάχιστον περιέργον· αὐτὴ ὁμῶς ἐχαίρεισεν ὄλους πολλὰ εὐγενῶς, ἐσφιγξε τὰς χεῖρας τῶ,

Ἀγγλίδων, ἔστειλε φιλήματα εἰς τὰς μητέρας τῶν μικρῶν της συντρόφων, καὶ ἔλα ταῦτα με χάριν καὶ ἀφελείαν. Ὅτε δὲ ἐπέστρεψεν ἡσύχως εἰς τὴν θέσιν της, ἤρχισαν νὰ τὴν θαυμάζωσι. Καὶ τῶντι ἀξιοθαύμαστον ἦτο τὸ ὡραῖον ἐκεῖνο περιχάλυμμα, τὸ ὁποῖον δὲν ἠδύνατο νὰ διασχίσῃ ἡ ψυχὴ, τὸ ἀνάστημα, τὸ πρόσωπον, ἡ βοστρυχώδης κόμη της καὶ πρὸ πάντων οἱ φωτοβόλοι ὀφθαλμοὶ της ἐκίνουν ὄλους εἰς θαυμασμόν. Ἐνῶ δὲ τὰ μὲν βλέμματα της ἐπροσπάθουν νὰ μαντεύσωσι τὰ πάντα, τὰ δὲ νεύματά της νὰ ἐκφράσωσι τὰ πάντα, τὸ σκεπτικὸν καὶ μελαγχολικὸν ἦθος της μετέδιδε καὶ εἰς τὰ ἐλάχιστα κινήματά της μεγαλοπρέπειαν τοιαύτην, ὁποῖα θὰ κατέπληττε καὶ ζωγράφον καὶ γλύπτην.

Ἐπλησίασαν ὅλοι τὴν Ἰουλίαν, τὴν ἐπερικύκλωσαν καὶ ἀπέτειναν διὰ νευματῶν χιλιάς ἐρωτήσεις εἰς τὴν Χαρίκλειαν. Τὴν ἀπορίαν καὶ ἀποστροφήν διεδέχθη εὐκρινῶς εὐμένεια καὶ ἀληθῆς συμπάθεια. Ἡ ὑπερβολή, ἡ ὁποία ἔρχεται πάντοτε, ὁσάκις ὁ γείτων ὀμίλησῃ πρὸς τὸν γείτονα του διὰ νὰ ἐπαναλάβῃ τὸ αὐτὸ πρῶτον, ἦλθε καὶ τὴν ὥραν ἐκείνην· εἶπον ὅτι δὲν εἶδον ποτὲ παιδίον τέσον ὡραῖον, ὅτι ποτὲ δὲν ἐράνη χάρις περισσοτέρα. Ἐν ἐνὶ λόγῳ ἡ Χαρίκλεια ἀπῆλυσεν ἐντελῆ θρίξιδον, τὸν ὁποῖον βεβαίως δὲν ἐνδεδε.

Ἡ Ἰουλία ὁμῶς ἐνόει αὐτόν. Ἄν καὶ πάντοτε ἀτάραχος ἐξωτερικῶς, τὴν ἐσπέραν ἐκείνην ἡ καρδία της ἔπαλλε παλμούς ἀληθοῦς εὐτυχίας, καὶ αὐτὴ καὶ ὁ σύζυγός της εἶδον ἀλλήλους μειδιῶντες καὶ τὸ μεῖδιωμα ἐκεῖνο ἦτο γλυκύτερον πολλῶν δακρύων.

Ἐν τοσοῦτῳ νέαι τις ἤρχισαν νὰ παίζῃ κύμαλλον· τὰ παιδία συνηψαν τὰς χεῖρας καὶ ἤρχισαν νὰ χορεύωσιν, οἱ δὲ γονεῖς συνεχαίροντο ἀμοιβαίως ὁ εἰς τὸν ἄλλον καὶ εὐρισκον θαυμασίαν τὴν μικρὰν ταύτην ἑορτήν. Μετ' ὀλίγον ἀντήχησαν γέλωτες παιδικοί, ἀστεῖσμοί, φλυαρίαι καὶ φωναὶ χαρᾶς.

Ὁ ἱππότης ἠένειξεν ἀδιακόπως τὴν θυγατέρα του, ἡ ὁποῖα δὲν ἐχόρευεν, ἀλλὰ παρετήρει τοὺς χορεύοντας με προσοχὴν μελαγχολικῆν. Μειράκιόν τι ἔλθον τὴν ἐπροσκάλεσαν, αὐτὴ ὁμῶς ἀντιἀπαντήσεως ἔεισε τὴν κεφαλὴν, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐπεσάν τινα ἄνθη. Ἡ Ἰουλία τὰ εὐνάεζε καὶ διώρθησε πάλιν τὸν στέφανον τῆς θυγατρὸς της· μετὰ ταῦτα ἀναζητήσασα τὸν σύζυγόν της δὲν τὸν εἶδεν· ἐρωτήσασα δὲ ἂν ἀνεχώρησεν, ἔμαθεν ὅτι ἐπέστρεψε πρὸς εἰς τὴν οἰκίαν.

(ἀκολουθεῖ).

ΘΑΥΜΑΤΑ ΕΝ ΓΑΛΛΙΑΙ.

Ἀπὸ τινῶν ἡμερῶν ὁ λαὸς τοῦ Μομπελιὲ συνταράσσεται ἕνεκα γεγονότων τινῶν, ἅτινα συμβαίνουσιν εἰς τὸ κῆμα τὸ καλούμενον Grotte-de-Rieucoulon. κείμενον κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς Τολούσης. Περὶ τῶν τερασιῶν τούτων συνελέξαμεν τὰς ἐξῆς πληροφορίας, ἃς δημοσιεύομεν ἄνευ σχολίων.

Κοράσιον καλούμενον Κόμβ, ἡλικίας ἑπτὰ καὶ ἡμίσεος ἐτῶν, ἰσχυρίζεται ὅτι τὴν 15 Ἀπριλίου τὴν ἐνδεκάτην ὥραν π. μ. τῷ ἐνεφανίσθη πρᾶδός της ἡ Παναγία, ἐνῶ συνέλεγε χόρτα. Ἡ Πα-

ναγία ἴσταντο ἐπὶ κορμῷ ἐλαίας, ἀλλ' ὤψωθη εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ δένδρου, ὅτε εἶδε τὸ κοράσιον.

Τὴν 16 δὲν εἶδε τίποτε.

Τὸ ἐσπέρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας, ἐξελθὼν εἰς τὰ πρόθυρα τῆς πατρικῆς τοῦ οἰκίας, ἀνεφώνησεν αἴφνης: «Τὴν βλέπω!» Ἡ Παναγία κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ κορασίου εὐρίσκατο τότε ἐπὶ τῆς ἐλαίας, λευχειμονοῦσα, φοροῦσα ζώνην γαλαζίαν καὶ πέπλον λευκόν, ὅστις τὴν ἐκάλυπτεν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, καὶ κρατούσα κομβόλογον εἰς τὴν δεξιάν χεῖρα. Εἷς τῶν γειτόνων ἐπῆρε τότε εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ τοῦ κορασίον καὶ τὸ ἔφερεν εἰς τὸ μέρος τῆς ἐμφανίσεως· ἐκεῖ ἀνεφώνησεν αὐτό: «Πῶς! δὲν τὴν βλέπετε! πόσον ὡραία εἶνε!» ἀλλ' οἱ παρόντες οὐδὲν ἔβλεπον.

Τὸ κοράσιον ἠρώτησεν ἐκείνην, ἢν ἐβεβαίωσεν ὅτι ἔβλεπε.

— Ποῖα εἶσαι;

— Εἶμαι ἡ Μαρία τῆς Ἀσπίλου Συλλήψω.

— Τί ζητεῖς;

— Θέλω τὴν προσευχὴν τῆς πρωίας καὶ τῆς ἐσπέρας, ἥτις ἀμειλίτεια εἰς τὸν τόπον σας.

Νέα ἐρώτησις τοῦ κορασίου.

— Σὲ ἐρωτῶ ἂν θὰ ἱατρευθῇ ἡ ὑπὸ τῶν ἱατρῶν ἐγκαταλειφθεῖσα θεία μου καὶ ἂν θὰ μετανοήσῃ ὁ πάτηρ μου.

Ἡ Παναγία τῷ ἀπεκρίθη.

— Διὰ πολλῶν δεήσεων θὰ μετανοήσῃ ὁ πατήρ σου καὶ θὰ ἱατρευθῇ ἡ θεία σου.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν, ἐπρόσθεσε τὸ κοράσιον, δύναμίς τις ἐξ ὕψους ἀνεῖλκυσε τὴν Παναγίαν, ἥτις ἔγινεν ἀφαντος καλυφθεῖσα ὑπὸ νεφῶν.

Τὴν 17, διαφημισθέντος τοῦ περιστατικοῦ τοῦτου ἐν τῇ πόλει, ἤρχισεν τὸ πλῆθος νὰ συρρῆ εἰς τὸ μέρος τῆς ἐμφανίσεως, τὸ δὲ κοράσιον μετέβη τὸ ἐσπέρας εἰς τὴν ἐλαίαν καὶ προσηυχῆθη ἐμπροσθεν τοῦ πλῆθους, ἀλλ' εἶπεν ὅτι οὐδὲν ἔβλεπον· ἐφαίνετο δὲ κεκοιμισμένος καὶ ἐπεθύμει νὰ ἀποσυρθῇ. Φθάσαν δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, ἀνεφώνησεν αἴφνης: — Τὴν βλέπω!

Τότε τὴν ἔφεραν πάλιν εἰς τὴν ἐλαίαν, καὶ μία καλογραφαία ἐκ τοῦ τόγματος τῆς Προνοίας τῆ εἶπε τὰ ἐξῆς:

Ἐρώτησέ τὴν τί θέλει.

Τὸ κοράσιον ἀπεκρίθη ἀδιστακτικῶς:

— Ἐνα ναῖσκον (chappelle).

Καὶ ἡ Παναγία ἔγεινεν ἀφαντος.

Τὴν 18 συνέρρευσεν ἄπειρον πλῆθος ἐκ τοῦ Μομπελιὲ καὶ ἐλη ἡ θρησκευτικὴ ἀδελφότης τῆς πόλεως, ἀλλὰ τὸ κοράσιον οὐδὲν πλέον εἶδεν.

Ἡ Ἀλσατία καὶ ἡ Λορραίνη φαίνεται ὅτι ἔγεινεν ἡ κλασικὴ «χώρα τῶν θαυμάτων». Δύο παιδία ἐκ τοῦ Γιούσιγεν, ἐξ ὧν τὸ μὲν ἔξαιετός, τὸ δὲ τετραετές, ἰσχυρίζονται ὅτι τὴν 4 Ἀπριλίου εἶδον τὴν Παναγίαν ἐνδεδυμένην μακρὰν ἐσθήτα καὶ ἀλωσιδωμένην καὶ περιπλανωμένην ἐπὶ τῶν χωραφίων.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐνεφανίσθη ἡ Παναγία εἰς δύο κοράσια ἑνδεκα καὶ ἐπτὰ ἐτῶν ἡλικίας· ἔκτοτε δὲ αἱ ἐμφανίσεις ἐγένοντο συχνότεραι. Πολλὰί γυναῖκες ἔπαθον τοσοῦτον ἐκ τῶν ἐντυπώσεων τούτων, ὥστε παρεφρόνησαν ἐν μέσω τῆς ὁδοῦ.

Καίτοι δὲ ἡ παρούσα ὥρα τοῦ ἔτους προκαλεῖ τὴν ἐργασίαν τῶν γεωργῶν, πλῆθος ἀπειρον ἐπισκέπτεται τὸ νέον μέρος τῶν θαυμάτων.

ΕΠΙΚΡΙΣΙΣ.

Τῶντι εἶνε πολὺ λυπηρὸν καὶ σπαραξικάρδιον νὰ βλέπη τις ἀνθρώπους φέροντας, ἀναξίως βεβήως, τὸ ὄνομα τῆς μόνης ἀληθούς ἐπὶ τῆς γῆς θρησκείας, ἀνθρώπους ὀνομαζομένους Χριστιανούς καὶ, τὸ χειρίστον, ἀνθρώπους φέροντας τὸ ὄνομα τῶν λειτουργῶν τῆς θρησκείας ἐκείνου, ὅστις ὀνομάζεται καὶ ὅστις βεβήως εἶνε « ἡ ἐδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ » λυπηρὸν, λέγω, νὰ βλέπη τις τοὺς τοιοῦτους μεταχειριζομένους τοιαῦτα χαμαρπῆ μέσα, τοιοῦτους γελοίους καὶ ἀναίδεις δόλους καὶ ἀπάτας, τοιαῦτα ψευδῆ καὶ καταγέλαστα θαύματα καὶ τοιοῦτους πλήρεις ἀνοησίας μύθους καὶ ἄξια χλεύης καὶ μυκτηρισμοῦ ψευδέστατα διηγήματα πρὸς ὑποστήριξιν εἴτε ψευδοῦς δόγματος, τὸ ὅποιον ἐγέννησεν ἡ νοσοῦσα ἢ μάλλον ἡ παμπόνηρος κεφαλή των (καθὼς ἐδὼ τὸ τῆς Ἀσπίλου συλλήψεως), εἴτε πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ κόμματος των ἢ ἐν γένει τῆς εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκουν ἐκκλησίας, εἴτε πρὸς ὑλικὴν των ὑφέλειαν, κυρίως ὅμως καὶ πρὸ πάντων πρὸς ἐξέπλησιν καὶ ἐντελεῖ ἀποτύρλωσιν τοῦ χυδαίου καὶ δεισιδαίμονος ὄχλου, τὸν ὅποιον προσπαθοῦν ὅλας δυνάμεις νὰ φυλάττουν ὀλωθεῖν εἰς κτηνώδη κατάστασιν, διὰ νὰ τὸν ἔχουν πάντοτε ὡς πρόχειρον καὶ εὐκόλον λείαν ὑπὸ τοὺς ὄνυχάς των, διὰ νὰ τὸν ἀμείλῳσιν ἀλυπηρῶς καὶ μάλιστα νὰ τὸν ἐκξέρουν κατ' ἀρέσκειαν! Οἱ τοιοῦτοι δόλιοι καὶ ἀνίσχυνοι ἀπτεῶνες, τὰ τοιαῦτα οὐτιδῶν καὶ κκεντρεγῆ ἀνθρωπάκια, ὁποικνδῆποτε ὑπόληψιν ἀναξίως καὶ ἀν χάρουν καὶ ὀποιστῆποτε ἀν ἦνε ὁ ἐν τῇ κοινωνίᾳ βελόμος των, ἀδιάφορον τούτο, οἱ τοιοῦτοι εἶνε βεβήως ἔχθροὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἔχθροὶ τοῦ ἰδίου των ἔθνους, ἔχθροὶ ἀπάσης τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ βδελυροὶ ἔχθροὶ αὐτοῦ τοῦ μόνου ἀληθοῦς καὶ ἁγίου Θεοῦ, τοῦ μισούντος καὶ ἀποστρεφόμενου τὸν δόλον, τὴν ἀπάτην καὶ τὸ ψεῦδος. Ὅθεν πᾶς εἰλικρινῆς φίλος τῆς ἀληθείας καὶ πρὸ πάντων δημοσιογράφος, πᾶς ἀληθῆς φίλος τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ πᾶς ἔνθερμος ὀπαδὸς τοῦ Εὐαγγελίου καὶ πιστὸς μαθητῆς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔχει καθήκον νὰ ἐκθέτῃ τούτους τοὺς ἀναισχύντους δόλους καὶ ἀπάτας τῶν κκεοδύλων τούτων, νὰ θεωρεῖ τὰς γελοίας πλάνας καὶ ἀντιχριστιανικὰς πράξεις των καὶ νὰ καταπολεμῇ μὲ τὴν μάχαρην τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ ὀρθοῦ λόγου τούτους τοὺς ἀναίδεις θεοκαπηλοὺς καὶ λυμεῶνας, τοὺς μεταχειριζομένους, τοὺς φευρίσκοντας καὶ ὑποστηρίζοντας μετὰ μεγίστης δολιότητος καὶ μετὰ σατανικῆς τῶντι πανουργίας τὰ τοιαῦτα ψευδῆ θαύματα καὶ μυθώδη διηγήματα, εἴτε πάλαι εἴτε νέε! νὰ τὰ καταπολεμῇ ἔπου καὶ ἀν ὑπάρχωσι, μετὰ ὅποιου δῆποτε ἔθνους καὶ μετὰ ὅποιου δῆποτε Χριστιανικῆς ἐκκλησίας καὶ ἀν συμβαίνουσι καὶ εὐρίσκωνται ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα οὐείδη, τὰ προσάπτονται μέγαν μῶλον καὶ προσενούνται ἀκαταλόγιστον ζημίαν καὶ μέγαν κακὸν εἰς τὰ τὸ ἅγιον ὄνομα καὶ εἰς τὴν διὰδδοσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ναι, ὀφείλει νὰ τὰ καταπολεμῇ τολμηρῶς καὶ γενναίως, ἀν ἐπιθυμῇ νὰ συντελέσῃ ἀποτελεσματικῶς

πρὸς ἄρσιν τῶν φρικτῶν τούτων ἀνομημάτων ἢ τοῦλάχιστον πρὸς περιορισμὸν αὐτῶν καὶ προσέτι νὰ συντελέσῃ τὸ κατὰ δύναμιν πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ὑπ' αὐτῶν πολεμομένης ἀληθείας καὶ πρὸς φωτισμὸν καὶ ψυχικὴν τε καὶ ὑλικὴν συνάμα ὑφέλειαν πάντων τῶν ὁμοίων του.

Οἱ πλέον ἄσπονδοι καὶ ἀμειλικτοὶ ἔχθροὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ, οἱ ἐκ τοῦ φανεροῦ καὶ λυσσωδῶς πολεμήσαντες αὐτὸν ἐκ τοῦ συστάδην, ἀρχαῖοι τε καὶ νεώτεροι, Κέλσοι, Πορφύριοι καὶ Ἰουλιανοί, Βολταίροι καὶ Ρουσσώ, Στράους καὶ Ρενάνες κλπ. ἅπαντες ὁμοῦ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ προσεγγίσωσιν εἰς τὸν Χριστιανισμὸν τὸ μυριοσημῆριον τοῦ κκεοῦ, τὸ ὅποιον ἐπροξένησαν εἰς αὐτὸν μὲ τὰ ψευδῆ των θαύματα καὶ μὲ τοὺς γελοίους μύθους των οὔτοι οἱ ἀναξίως ὀνομαζόμενοι Χριστιανοὶ καὶ αὐτοκαλούμενοι, κατ' εὐρημισμὸν βεβήως, ἀντιπρόσωποι τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ πιστοὶ λειτουργοὶ τῆς θρησκείας αὐτοῦ! Οὔτοι ὀμοικνδῆσον ἀπρακτικῶς σχεδὸν μὲ τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ὄντας κατὰ τὸν κκερὸν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, οἵτινες, ἀν καὶ ἔπραττον ὅλας τὰς κακίας, ὅλας τὰς ἀδικίας καὶ τὰς δολιότητας, ὅλα ἐν ἐνὶ λόγῳ τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου, μολοντούτο ἐκαυχῶντο καὶ ἐνθέρωνοντο ὅτι εἶνε σπέρμα τοῦ Ἀβραάμ· δηλαδὴ δούλοὶ καὶ τέκνα τοῦ Θεοῦ! Πρὸς τοὺς ὀποίους ὁμοῦς ὁ Κύριος ἡμῶν εἶπε « Σεῖς κάμνετε τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς σας » (Ἰωάν. ἡ. 41.) « Σεῖς εἰσθε ἐκ τοῦ πατρὸς σας τοῦ διαβόλου καὶ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ πατρὸς σας θέλετε νὰ πράττετε. Ἐκεῖνος ἦτο ἀπ' ἀρχῆς ἀνθρωποκτόνος καὶ δὲν μένει ἐν τῇ ἀληθείᾳ· διότι ἀλήθεια δὲν ὑπάρχει ἐν αὐτῷ. Ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦδος, ἐκ δῶν ἰδίων λαλεῖ· διότι εἶνε ψεύστης καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ (τοῦ ψεύδους), » (Ἰωάν. ἡ. 44.) Ἀρῶ λοιπὸν ὁ διαβόλος εἶνε ὁ πατὴρ τοῦ ψεύδους, ἄρα καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν καὶ πράττων τὸ ψεῦδος εἶνε φυσικῶ τῷ λόγῳ υἱὸς τοῦ διαβόλου. Καὶ ὁ ἅγιος Ἰωάννης κατατάττει μὲ τοὺς κύνες, μάγους, πόρνοους, φονεῖς καὶ εἰδωλολάτρους πάντας τοὺς ἀγαπῶντας καὶ πράττοντας τὸ ψεῦδος » (Ἀποκ. κβ'. 15.) Δικαιῶς τοὺς κατατάττει μετὰ τῶν εἰδωλολατρῶν καὶ τῶν φονέων, διότι ποσῶς δὲν διαφέρουν αὐτῶν. Καὶ μάλιστα πρέπει νὰ θεωρῶνται πολὺ χειρότεροι καὶ τῶν φονέων· διότι ὁ μὲν φονεὺς τὸ σῶμα μόνον φονεῖ, τὴν δὲ ἀθάνατον ψυχὴν, τὴν ἀπειράκις τιμαλφεστέραν τοῦ θνητοῦ σώματος, ποσῶς δὲν δύναται νὰ τὴν βλάψῃ οὔτοι ὁμοῦς μὲ τὰ ψευδῆ θαύματα καὶ διηγήματά των ἔγειναν γίνονται καὶ δυστυχῶς θὰ γείνουσι ἀκόμη αἵτιοι τοῦ πνευματικοῦ θανάτου καὶ τῆς αἰώνιου ἀπωλείας πολλῶν ἑκατομμυρίων ἀθανάτων ψυχῶν, διὰ τὰς ὀποίας ὁ Κύριος ἡμῶν ἔχυσε τὸ πανάχαρτον αἷμά του.

Διὰ νὰ μὴ νομίσουν δὲ οἱ ἀναγνώστα: ὅτι ἐπὶ ματαίῳ ἐμαχρηγόρησα τόσον καὶ ὅτι τὰ κακὰ, τὰ ὀποῖα νομίζω ὅτι προσενούν τὰ ψευδῆ θαύματα καὶ διηγήματα εἰς πολλὰ ἑκατομμύρια ἀνθρώπων καὶ εἰς αὐτὸν τὸν Χριστιανισμὸν, εἶνε κκεοὶ μόνον φόβοι καὶ ἐξηγημένως φαντασίας ἀποκνήματα, θὰ ἐκθέσω ἕνεκα τούτου ὀλίγα τινὰ ἐκ τούτων τῶν κακῶν τῶν προερχομένων ἐξ αὐτῶν (τῶν ψευδῶν θαυμάτων καὶ μυθῶν διηγημάτων). Πρὶν ἢ ἐκθέσω ὁμοῦς ταῦτα, κρίνω εὐλόγον ν' ἀναφέρω διόρθωρητὰ ἐκ τοῦ Εὐαγγελίου τρανῶς καὶ διαπερῶς κκερῶντα καὶ προλέγοντα ὅτι τὰ τοιαῦτα ἔμελλον νὰ συμβῶν δυστυχῶς μετὰ τῶν Χριστιανῶν καὶ μάλιστα

λισσα μετὰ τῶν ἐκκλησιῶν ἐκείνων, αἵτινες ἔμελλον νὰ ἀπομακρυνθῶσι τῆς Εὐαγγελικῆς διδασκαλίας καὶ νὰ μὴ ὑποφέρουν τὴν ὑγιαίνουσαν διδασκαλίαν, ἀλλὰ νὰ παραβεχθῶσιν ἀντευαγγελικὰ δόγματα καὶ μύθους· δηλαδὴ ὅτι ἔμελλε νὰ ἔλθῃ ἡ ἀποστασία εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

Ἴδου τί γράφει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος πρὸς τὸν Τιμόθεον.

«Κήρυσσον τὸν λόγον· ἐπίμενε ἐγκρίτως· ἔλεγξον, ἐπιτήρησον, πρότερον μετὰ πάσης μακροθυμίας καὶ διδασκῆς. Διότι θέλει ἔλθει καιρὸς, ὅτε δὲν θέλουσι ὑποφέρει τὴν ὑγιαίνουσαν διδασκαλίαν· ἀλλὰ θέλουσι ἐπιστρωθεῖν εἰς ἑαυτοὺς διδασκάλους κατὰ τὰς ἰδίας αὐτῶν ἐπιθυμίας, γαργαλιζόμενοι τὴν ἀκοήν· καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ἀληθείας θέλουσι ἀποστρέψει τὴν ἀκοήν αὐτῶν, εἰς δὲ τοὺς μύθους θέλουσι ἐκτραπῆν.» (Β'. Τιμοθ. δ'. 2—4).

Καὶ πάλιν «Διότι θέλουσι εἶσθαι οἱ ἄνθρωποι φιλαυτοὶ . . . ἔχοντες μὲν μορφήν εὐσεβείας, ἠρηνημένοι δὲ τὴν δύναμιν αὐτῆς· καὶ τούτους φεύγε. Διότι ἐκ τούτων εἶνε ἐκεῖνοι, οἵτινες εἰσχωροῦσιν εἰς τὰς οἰκίας καὶ αἰχμαλωτίζουσι τὰ γυναικίρια τὰ πεφοτισμένα ἀμαρτίας καὶ συρόμενα ὑπὸ διαφόρων ἐπιθυμιῶν, τὰ ὀποῖα πάντοτε μακθάνουσι· καὶ ποτὲ δὲν δύναται νὰ ἔλθωσιν εἰς τὴν γνώσιν τῆς ἀληθείας. Καὶ κατ' ὄν τρόπον ὁ Ἰανῆς καὶ Ἰαμβρῆς ἀντέστησαν εἰς τὸν Μωϋσῆν, οὕτω καὶ αὐτοὶ ἀνίστανται εἰς τὴν ἀλήθειαν, ἄνθρωποι διεσθαρμένοι τὸν νοῦν, ἀδόκιμοι εἰς τὴν πίστιν. . . . Πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ γόητες θέλουσι προσέψει εἰς τὸ χεῖρον πλανῶντες καὶ πλανώμενοι.» (Β'. Τιμοθ. γ'. 2—13).

Καὶ ἀλλαχῶς « Ἄς μὴ σῆς ἐξαπατήσῃ τις κατ' οὐδένα τρόπον· διότι (δὲν θέλει ἔλθει ἡ ἡμέρα ἐκείνη), ἀν δὲν ἔλθῃ πρῶτον ἡ ἀποστασία, καὶ ἀποκαλυφθῇ ὁ ἄνθρωπος τῆς ἀμαρτίας, ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, τοσοῦτον ἀντικείμενος καὶ ὑπεραιρόμενος ἐναντίον εἰς πάντα λεγόμενον Θεὸν ἢ σέβασμα, ὥστε νὰ καθίσῃ εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ ὡς Θεός, ἀποδεικνύων ἑαυτὸν ὅτι εἶνε Θεός. . . . Καὶ τότε θέλει ἀποκαλυφθῆ ὁ ἄνομος, τὸν ὅποιον ὁ Κύριος θέλει ἀπολέσει μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ στόματος αὐτοῦ καὶ θέλει ἐξοφανῆσαι μὲ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς παρουσίας αὐτοῦ· ὅστις θέλει ἔλθει κατ' ἐνέργειαν τοῦ Σατανᾶ ἐν πάσῃ δυνάμει καὶ σημεῖοις καὶ τέρασι ψεύδους καὶ ἐν πάσῃ ἀπάτῃ τῆς ἀδικίας μετὰ τῶν ἀπολλυμένων, διότι δὲν ἐδέχθησαν τὴν ἀγάπην τῆς ἀληθείας διὰ νὰ σωθῶσι· καὶ διὰ τούτο θέλει πέμψει ἐπ' αὐτοὺς ὁ Θεὸς ἐνέργειαν πλάνης, ὥστε νὰ πιστεύωσιν εἰς τὸ ψεῦδος, διὰ νὰ κατακριθῶσι πάντες οἱ μὴ πιστεύοντες εἰς τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' εὐσεβηθέντες εἰς τὴν ἀδικίαν.» (Β'. Θεσσαλ. β'. 3—12).

Ἴδου δὲ καὶ τινὰ ἐκ τῶν κακῶν, τὰ ὀποῖα προσενούν τὰ ψευδῆ ταῦτα.

Αὐτὰ μικρὰ παιδία ἀκούουσι ἀπὸ τοὺς ἀμαθεῖς καὶ δεισιδαίμονας γονεῖς των ἢ ἀπὸ τοὺς πάππους καὶ μάμμιας των τὰ ψευδῆ ταῦτα θαύματα καὶ τοὺς μύθους καὶ, ἐπειδὴ τότε δὲν ἔχων ἱκανὴν κρίσιν, τὰ πιστεύουσι ὡς ἀληθῆ. Ἐπειτα ὁμοῦς—ἄμα ἀποκνήσουσι μερικὰς γνώσεις καὶ ἀναπτυσθῶσιν ὀπωσῶν καὶ ἴδωσιν ὅτι αὐτὰ, τὰ ὀποῖα ἐπίστευον ὡς ἀληθῆ, δὲν εἶνε σύμφωνα μὲ τὴν ὀρθὸν λόγον, ἐνὶ λόγῳ, δὲν εἶνε ἀληθῆ· ἐπειδὴ δὲ δὲν γνωρίζουσι καὶ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Εὐαγγελίου, μάλιστα νομίζουσι, ὅτι καὶ τὸ Εὐαγγέλιον καὶ αὐτοὶ οἱ μύθοι καὶ τὰ ψευδῆ εἶνε ἔν καὶ τὸ

αὐτὸ πρᾶγμα—ἀποβάλλουσι ὡς ἐκ τούτου καὶ περιφρονοῦν ἀνεξετάτως καὶ ἀλόγως ὁμοῦ μὲ τὰ ψεῦδη καὶ τὸ αἰώνιον Εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ· γίνονται ὀλωθεῖν ὀπιστοι ἢ ἀδιάφοροι, καταφρονοῦν καὶ χλευάζουσι ἀναιδῶς καὶ μετὰ κομπορρημοσύνης πᾶν ἱερὸν καὶ ὀσιον καὶ ὑβρίζουσι ἀτυτῶς καὶ μετὰ παραφόρον θρασυτήτος καὶ κκευρότητος ἐν ταῦτῳ καὶ Εὐαγγέλιον καὶ θρησκείαν καὶ αὐτὸν ἀκόμη τὸν Σωτῆρα Χριστόν.

Βου. Ὅσοι δὲ πάλιν ἄνθρωποι δὲν σπουδάζουσι καὶ δὲν ἀναπτυσθῶσι κατὰ τὸν νοῦν, πιστεύουσι τυφλῶς καὶ ἀνεξετάτως ὡς ἀληθῆ ὅσα ψεῦδη ἤκουσαν καὶ ἔμαθον παρὰ τῶν γονέων των ἢ παρ' ἄλλων· καὶ οἱ τοιοῦτοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον γίνονται ἄνθρωποι δεισιδαίμονες, φανατικοὶ μισαλλόδοξοι, ἀποστρέφονται, μισοῦν, καὶ ἀνδύναται, καταδιώκουσι πάντας τοὺς μὴ φρονούντας ὡς αὐτοὶ καὶ μὴ πιστεύοντας εἰς τὰ ὀποῖα ἐκεῖνοι πιστεύουσι ψεῦδη· δὲν θέλουσι νὰ ἀκούσωσι κκεμῖαν ἀλήθειαν ἀντιβαίνουσαν εἰς τὰ φρονήματά των· δὲν θέλουσι νὰ παραδεχθῶν ποσῶς ὅτι ἡ ἐκκλησία, εἰς τὴν ὀποῖαν ἀνήκουσι, ἔχει ἐσφαλμένα δόγματα, καὶ ἀποποιούσιντα μετὰ μεγάλης πεισμονῆς νὰ δώσωσιν ἀκράσιν εἰς τὰς εὐαγγελικὰς ἐκεῖνας ἀληθείας, τὰς ἀποδεικνύουσας τὸ ἐσφαλμένον καὶ ἀντευσταγγελικὸν τοῦ φρονήματος ἢ τοῦ δόγματός των.

Ἴδου δὲ ὀποῖον ἐπιχειρήμα φέρουσι πρὸς δικαιολόγησιν τῆς ἐπιμονῆς καὶ πεισμονῆς των. Ὅλα τὰ θαύματα, λέγουσι, τὰ ὀποῖα ἔγειναν καὶ γίνονται μέχρι τῆς σήμερον εἰς τὸν κόσμον, ὅλα γίνονται μετὰ τῶν ἡμῶν, εἰς τὴν ἰδικὴν μας τὴν ἐκκλησίαν (διότι ὅσα θαύματα ἀκούονται γινόμενα εἰς ἄλλας ἐκκλησίας ἑτεροφρονοῦσας, εἰς αὐτὰ δὲν πιστεύουσι, τὰ θεωροῦν ὡς ψευδῆ μόνον τὰ ἰδικὰ των εἶνε ἀληθῆ!)· ἄρα, λέγουσι, ἀρῶ ὁ Θεὸς κάμνει ὅλα αὐτὰ τὰ θαύματα μετὰ τῆς ἐκκλησίας ἡμῶν, ἀναντιφρονητῶς καὶ φυσικῶ τῷ λόγῳ ἡ ἐκκλησία ἡμῶν εἶνε ἡ μόνη ἔρθοφρονοῦσα, ὅλα δὲ αἱ ἄλλαι σφαλλοῦν. Καὶ βεβήως ἤθελον ἔχει μέγαν δικαίον νὰ σκέπτονται οὕτω πως, ἀν ὅλα αὐτὰ τὰ ψευδῆ θαύματα ἦσαν ἀληθῆ· τῶρα ὁμοῦς τὰ ψεῦδη ταῦτα γίνονται· αἵτινα νὰ παραδέχωνται ἀνεξετάτως καὶ ἄλλα χειρότερα αὐτῶν καὶ νὰ ἐπιμένουν εἰς αὐτὰ μετὰ ἀξιοκατακρίτου πεισμονῆς καὶ τυφλότητος.

Γον. Πολλοὶ ἐκ τῶν πιστευόντων εἰς αὐτὰ τὰ ψευδῆ ἄνθρωποι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πτωχοὶ, τῆς κατωτάτης συνήθως τάξεως τοῦ λαοῦ, μάλις καὶ μετὰ βίας κκερδίζοντες μετὰ πολλοῦ κόπου τὸν ἐπιούσιον ἄρτον των, ἀπορασιζουσι νὰ κάμουν πολυθάπνον καὶ πολὺμωχον μακρονὸν ταξείδιον ὀπως ἴδωσιν οἱ δυστυχεῖς τίς τι ἄλλο; εἰμὴ τὰ ψευδῆ θαύματα! καὶ ἀρχίζουσι πλέον νὰ ἐργάζωνται οἱ ταλαίπωροι νυχθημερὸν δι' ἄρκετὰ ἔτη, νὰ ὑποφέρωσιν ἀπόρτους πόνοους καὶ μόχθους μετὰ μεγίστης βλάβης τῆς υἱείας των, μετὰ πολλῶν στερήσεων καὶ ἴσως αὐτῆς ἀκόμη τῆς καθημερινῆς τροφῆς αὐτῶν τῶν ἰδίων καὶ τῶν ἀθλιῶν τέκνων των, ἐπὶ τῷ μόνῳ σκοπῷ νὰ συναθροίσωσι χρήματα ἄρκετὰ διὰ νὰ θυγηθῶσιν ὀπως φέρωσιν εἰς πέρας τὴν ἀπόρασιν των. Καὶ οὕτως, ἀρῶ μολθήσουσι πολὺ διὰ νὰ συναθροίσωσι τὸ ἀπαιτούμενον ποσόν (πολλὰκις δὲ θανεῖζονται καὶ παρ' ἄλλων χρήματα. τὰ ὀποῖα δὲν δύναται μετὰ τὴν ἐπιστροφήν των νὰ πληρώσωσιν εἰς τοὺς θανειστάς των· μέχρι τέλους τῆς ζωῆς των καὶ τὰ ἐργάζονται καὶ κκεπάζοντες ὅλας δυνάμεις). ἀναχωροῦν ἀρῶσιν

τὴν οἰκογένειάν των ἴσως εἰς ἔνδειαν καὶ τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους των εἰς μεγίστην θλίψιν καὶ στενοχωρίαν ὑποφέρουν οἱ ἴδιοι κακουχίας, ὑποφέρουν κινδύνους ἐν θαλάσῃ καὶ ξηρᾷ· ἀσθενοῦν καὶ κακοπαθοῦν καὶ εἰς μύρια ἄλλα δεινὰ ὑποπίπτουν καὶ πρὸς τούτοις ἐξοδεύουν καὶ τὸν τελευταῖον ὄβελόν των, δηλαδὴ τὸ ἀντίτιμον τοῦ αἵματος τῶν ταλαιπωρῶν τέκνων των, τῆς συζύγου των καὶ αὐτῶν τῶν ἰδίων, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ ἴδωσι τὰ πολύχροτα καὶ περίφημα ψευδῆ θαύματα!

Συμβαίνει δὲ πολλάκις καὶ ἄλλο τι κακὸν εἰς αὐτοὺς τοὺς ἀθλίους. Ἀνακαλύπτουν ἐνίοτε καὶ ἐννοοῦν τινὲς αὐτῶν τὰς ἀναιδεῖς καὶ χαμπερπεῖς πλάνας, δηλαδὴ τὰ ψευδῆ θαύματα τῶν θεοκαπηλῶν καὶ τότε ἡ ἐσχάτη πλάνη γίνεται εἰς τούτους τοὺς δυστυχεῖς χεῖρων τῆς πρώτης. Ἐπειδὴ, ἐνῶ πρότερον ἦσαν μόνον δεισιδαίμονες, ἀλλ' ἴσως φιλήσυχροι καὶ φρόνιμοι, τώρα ὁμως γίνονται ὑβρισταὶ καὶ κακοὶ ἄνθρωποι καὶ περιφρονοῦν καὶ θρησκείαν καὶ Χριστὸν καὶ Θεόν.

Τούτο συχνάκις συμβαίνει, ἐπειδὴ οἱ τοιοῦτοι δὲν γνωρίζουν τὸ ἀληθὲς πνεῦμα τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ καταπατοῦν ὅλα, ἅμα γνωρίζουν ὅτι ἠπατήθησαν.

Δὸν. Οἱ μὴ Χριστιανικοὶ λαοὶ, ἤγουν οἱ Μωαμεθανοὶ, οἱ Ἰουδαῖοι κλπ. οἱ συγκατακούντες μετὰ τῶν Χριστιανῶν εἰς διάφορα μέρη, βλέποντες καὶ γνωρίζοντες τὰ τοιαῦτα αἵσχη, τοὺς δόλους καὶ τὰ ψευδῆ θαύματα, περιφρονοῦν καὶ χλευάζουν τὴν Χριστιανικὴν θρησκείαν καὶ τοὺς ὁπαδοὺς τῆς καὶ δὲν θέλουν οὔτε νὰ τὴν ἐξετάσουν οὔτε νὰ ἀκούσουν τίποτε περὶ αὐτῆς καὶ περὶ τῶν ἀληθειῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται. Λέγουν δὲ πρὸς δικαιολόγησίν των τούτο· ὅτι ἡ θρησκεία, τῆς ὁποίας οἱ λειτουργοὶ μεταχειρίζονται τοιοῦτους δόλους καὶ ἀπάτας, τοιαῦτα παράνομα μέσα καὶ τοιαῦτα γελοῖα ψευδῆ θαύματα πρὸς ὑποστήρισίν αὐτῆς καὶ πρὸς καταπίεσιν ἢ μᾶλλον ἐξαπάτησιν τῶν ὁπαδῶν τῆς, δὲν εἶνε βεβαίως ἀληθῆς καὶ πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς ὀλωσδιόλου ἀναξία καὶ τῆς παραμικρᾶς προσοχῆς παρὰ πάντων τῶν εὐφρονούντων! Ἰδοὺ τοῦ κατανατᾶ τὸ πρᾶγμα. Γίνονται αἰτίοι οἱ πράκτορες καὶ ὑποστηρίζοντες τὰ τοιαῦτα νὰ χλευάζηται καὶ καταφρονῆται ἡ μὲν ἐπὶ τῆς γῆς ἀληθῆς θρησκείας καὶ νὰ ὑβρίζηται μετὰ τῶν ἔθνων τὸ ἅγιον ὄνομα τοῦ Θεοῦ!

Εὐν. καὶ τελευταῖον πάντες οἱ ἐκ συστήματος πολέμοι τοῦ Χριστιανισμοῦ, πάντες οἱ ἄθεοι, οἱ σκεπτικοὶ, οἱ πνυθίσται, οἱ ὑλισταὶ κλπ. εὐρίσκουν ἐκ τούτων τῶν παρανόμων ἔργων τῶν καλουμένων, ὡς μὴ ὤφειλε, Χριστιανῶν εὐλογωρὰν αἰτίαν νὰ καταφέρωνται λυσσωδῶς ἐναντίον τοῦ Χριστιανισμοῦ, νὰ ὑβρίζουν τὸν Θεὸν θεμελιωτὴν του, νὰ ὑβρίζουν πᾶν ἱερὸν καὶ ὁσιον, ἔχοντες ὡς ἐπιχείρημα τούτο, ὅτι τὰ τοιαῦτα ὄνειδος καὶ ἀπασα: αἱ ἄλλαι καταχρήσεις τῶν κακοδούλων εἶνε δὴθεν οἱ συστικοὶ καὶ ἄγιοι κερποὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ! ἐνῶ τὸ Εὐαγγέλιον διαφροδῆν τὰ κατακρίνει καὶ ἐνῶ μάλιστα τὰῦτα εἶνε μίξ ἀπόδειξις τῆς ἀληθείας τοῦ Εὐαγγελίου· ἐπειδὴ ἐν αὐτῷ προσέλαχθη ὅτι τὰ τοιαῦτα θὰ συμβῶν μετὰ τῶν ἐκείνων τῶν ἐκκλησιῶν, αἵτινες δὲν θὰ ἐμμένωσι σταθερῶς εἰς τὴν ὑγιαινούσαν διδασκαλίαν, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐλέγθη. Οὗτοι λοιπὸν οἱ γινόμενοι αἰτίοι τούτων καὶ τηλικούτων κακῶν, οἱ προξενούντες τὸν πνευματικὸν θάνατον καὶ

τὴν αἰώνιον ἀπώλειαν ἀναριθμητῶν ἑκατομμυρίων ἀθανάτων ψυχῶν, ἀναξίως βεβαίως φέρουν τὸ λαμπρὸν ὄνομα τῶν μαθητῶν τοῦ θεανθρώπου Ἰησοῦ. Οὗτοι εἶνε πολὺ χειρότεροι καὶ τοῦ εἰς πολλὰ ὁμοίου αὐτοῖς Ἀλεξάνδρου τοῦ Ἀδωνοτειχίτου, τοῦ ἀρχαίου γόητος καὶ ψευδοπροφήτου· διότι ἐκεῖνος τοῦλάχιστον ἦτο ὁπαδὸς ψευδοῦς θρησκείας, ἦτο εἰδωλολάτρης, ἐνῶ οὗτοι ὀνομάζονται Χριστιανοί! Καὶ τέλος,

ὡς εἶπον καὶ κατ' ἀρχάς, οὗτοι θανάσιμοι ἐχθροὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐχθροὶ τοῦ ἴδιου των ἔθνους, ἐχθροὶ ἀπάτης τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ἀσπονδοὶ ἐχθροὶ αὐτοῦ τοῦ μόνου ἀληθινοῦ καὶ ἀγίου Θεοῦ!

Ἐνόμισα εὐλογον καὶ καθήκον ἐν ταῦτῷ νὰ γράψω περὶ αὐτῶν ὀλίγον διεξοδικῶς, ἐπειδὴ βλέπω ὅτι τὰ γελοῖα ταῦτα θαύματα, ἀντὶ νὰ περιορισθῶν, ὀλονὲν αὐξάνουν εἰς διάφορα μέρη τοῦ κόσμου πρὸς ὕλικήν, σωματικὴν, καὶ πρὸ πάντων πρὸς ψυχικὴν ζημίαν πολλῶν δυστυχῶν ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, πρὸς χλευσὴν τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Γ. Π. Κ.

(Ὁ ἀστὴρ τῆς Ἀνατολῆς).

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ

(συνέχεια ἀπὸ σελ. 222).

Ἡ πόλις Σαμαρεία, εἰ καὶ καταστράφη ὑπὸ τοῦ Ἀβιμέλεχ, ἀναφέρεται καὶ μετὰ τὴν καταστροφὴν ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Δαβὶδ (ψαλμὸς ΝΘ'. 8.). Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σολομῶντος συνήλθον εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ἀπεκήρυξαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ροβοάμ, εἰς τὸν ἔμειναν πισταὶ δύο μόνον φυλαί, ἡ τοῦ Ἰούδα καὶ ἡ τοῦ Βενιαμίν τῶν δὲ ἑννέα ἄλλων φυλῶν ἀνηγορεύθη βασιλεὺς ὁ Ἰεροβοάμ. (Βασιλ. Γ'. κεφ. ΙΒ'. 1 25), ὅστις κατεκόσμησε καὶ ἀπέδειξεν αὐτὴν καθέδραν τοῦ βασιλείου.

Συγέμ. Ἡ πόλις αὕτη ἦτο μία ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων πόλεων τῆς Γῆς Χαναάν· ἔκειτο δὲ μετὰ τῶν ὄρους Γαϊθάλ πρὸς βορρᾶν καὶ τοῦ ὄρους Γαριζὶν πρὸς νότον (Ἰησ. Ν. Θ'. 12—33) καὶ ἀπέειχε τῆς Σαμαρείας πρὸς νότον λεύγας δύο. Ἐπὶ Ἀβραάμ ὑπῆρχεν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς δάτος (Γεν. ΙΒ'. 6. καὶ ΙΗ'. 12). Ἐπὶ Ἰακώβ ἄρχων τῆς πόλεως Συγέμ ἦτο ὁ Ἐμώρ, ὃς εἶχεν υἱὸν Συγέμ, ἐξ οὗ φαίνεται ὅτι καὶ ἔλαβε τὸ ὄνομα (Γεν. ΛΔ'. 1—25). Μετὰ τὴν κατάκτησιν ἡ πόλις αὕτη προσετέθη εἰς τὴν χώραν τῆς φυλῆς τοῦ Εὐβραΐμ· ἦτο δὲ πόλις Λευιτικὴ καὶ φυγα- δευτήριος (Ἰησ. Ν. Κ'. 7). Ὁ κριτὴς Ἀβιμέλεχ κατέστρεψε τὴν Συγέμ, διότι οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἐπανάστησαν κατ' αὐτοῦ (Κριταὶ Θ'. Ι. 2. 3. 5.). Ἐπὶ τῆς δουρατείας τῶν Περσῶν εἰς τὴν Συγέμ ἦτο ἡ καθέδρα τῶν Σαμαρειτῶν, οἵτινες ἀνήγειραν ναὸν ἐπὶ τοῦ ὄρους Γαριζίν· ὁ ναὸς [δ'] οὗτος 200 ἔτη μετὰ τὴν ἀνάγεσιν του καταστράφη ὑπὸ τῶν Μωαμεθανῶν. Ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ ἡ πόλις

Ἡ Ἰουδαία.

αὕτη ὀνομάζεται Σιχάρ (Ἰωάνης Δ'. 4), πλησίον τῆς ὁποίας ὑπῆρχε τὸ φρέαρ τοῦ Ἰακώβ, ἔκπε ὁ Κύριος συνήνησε τὴν Σαμαρείτιδα (Ἰωάν. Δ'. 7. 8). Ὁ αὐτοκράτωρ Βεσπεσιανὸς μετέβαλεν αὐτὴν εἰς ἀποικίαν Ρωμαϊκὴν καὶ τὴν ὀνόμασε Φλαβίαν Νεάπολιν, ἐξ οὗ καὶ εἰ Ἀραβες καλοῦσιν αὐτὴν σήμερον Ναπλοῦς. Ὁ φιλόσοφος Ἰουστίνος ἐγεννήθη ἐν αὐτῇ. Καὶ σήμερον ἡ πόλις Σιχάρ ἢ Σιχάρ ἢ Ναπλοῦς ἢ Ναπλοῦξ εἶνε μία τῶν πολυανθρωποτέρων πόλεων τῆς Παλαιστίνης, εἰς ἣν κατοικοῦσι καὶ ὀλίγοι Σαμαρειταὶ εἰσέτι καὶ εἰς ἣν λέγεται ὅτι κατετέθησαν τὰ ὀστᾶ τῶν Ἰωσήφ, τοῦ ὁποίου δεικνύουσι καὶ νῦν τὸν τάφον πρὸς βορρᾶν τῆς πόλεως εἰς τόπον, ἐρ' οὗ εἰ Ὀθωμανοὶ ἔχουσιν ὑποδομημένον μικρὸν τζαμίον.

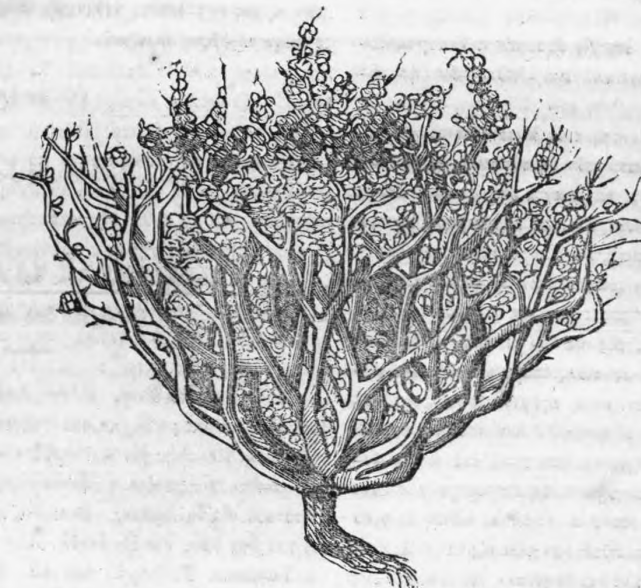
Σηλῶ. Ἡ πόλις αὕτη ἀνήκει εἰς τὴν φυλὴν τοῦ Ἐβραΐμ καὶ ἔκειτο πρὸς μεσημ. τῆς Συγέμ. Εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ εἶχε πῆξει τὴν σκηνὴν τοῦ Μαρτυρίου, ἐν ἣ ὑπῆρχεν ἡ Κιβωτὸς «καὶ ἐπορεύθησαν ἐμβατεύσαι τὴν γῆν.» (Ἰησ. Ναυῆ ΙΘ'. 51).

Βαιθήλ. Ἡ πόλις αὕτη εἶνε ἀρχαιοτάτη καὶ τὸ παλαιὸν ὀνομάζετο Οὐλαμουξ-Λουζά ἢ Λουζάρ. Ὁ πατριάρχης δὲ Ἰακώβ εἶδεν ἐν αὐτῇ τὸ ὄραμα τῆς κλίμακος καὶ τὴν ὀνόμασε Βαιθήλ, ὃ ἔστιν «οἶκος Θεοῦ» (Γεν. ΙΓ'. 3—4 καὶ ΙΗ'. 13 19). Ἡ πόλις αὕτη κατελήφθη ὑπὸ τῆς φυλῆς τοῦ Ἐβραΐμ, ἐν ᾧ κατὰ κλήρον ἀνήκειν εἰς τὴν φυλὴν τοῦ Βενιαμίν (Ἰησ. Ναυῆ ΙΗ'. 13). Μετὰ δὲ τὸν διαχασμὸν τοῦ κράτους εἰς τὸ βασιλεῖον τοῦ Ἰούδα καὶ τὸ βασιλεῖον τοῦ Ἰσραὴλ ὁ Ἰεροβοάμ, βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ, ἐποθετέτηεν ἐν αὐτῇ μίαν ἐκ τῶν χρυσοῦν εἰδωλοποιῶν πρὸς προσκύνησιν (Βασιλ. Γ'. κεφ. ΙΒ'. 29)· διὰ τούτου κατὰ τὸν προφήτην Ἀμώ· ἡ εἰσοδος εἰς τὴν Βαιθήλ ἐλογίζετο ἁμάρτημα «εἰσῆλθατε εἰς Βαιθήλ καὶ ἠσεθήσατε» (Ἀμώ· Δ'. 4 καὶ Ε'. 5).

Θαμναθσαράχ. Ἡ πόλις αὕτη ἔκειτο ἐπὶ τοῦ ὄρους Ἐβραΐμ πρὸς ὄρους Ἀθελον. Εἶχε δεθῆ ὡς βραβεῖον εἰς τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ, τοῦ ὁποίου τὸν τάφον ἐπὶ τοῦ Ἀγ. Ἱερωνύμου (331 μ. Χ.) εἰσέτι ἐδείκνυον ἐπὶ τινος λόφου τοῦ ὄρους Ἐβραΐμ (Ἰησοῦς Ναυῆ ΙΘ'. 50 ΚΔ'. 30) «καὶ ἔθαψαν αὐτὸν πρὸς τοῖς ὄροις τοῦ κλήρου αὐτοῦ ἐν Θαμναθ-σαράχ κτλ.»

Θερασά. Ἡ πόλις αὕτη εἶνε μνημῆς ἀγία, διότι ὑπῆρξεν ἡ παλαιὰ καθέδρα τῶν βασιλέων τοῦ Ἰσραὴλ. (Βασιλ. Γ'. κεφ. ΙΣΤ'. 23).

(ΜΕΝΤΩΡΟΣ Τομ. Δ'. Τεύχος ΜΣΤ')

Τὸ ρόδον τῆς Ἰεριχώ (ἴδε σελ. 314).

Ἰουδαία ἐλέγετο μὲν, ὡς ἐν τοῖς προηγουμένοις εἶπομεν, ἅπατα ἡ γῆ Ἰσραὴλ, ἀλλὰ κυρίως Ἰουδαία ὀνομάζετο τὸ πρὸς δυσμ. τοῦ Ἰορδάνου ἐκτεινόμενον μέρος τῆς Παλαιστίνης ἀπὸ τῆς Σαμαρείας μέχρι τῆς Πετραίας Ἀραβίας. Ἡ Ἰουδαία πρὸς δυσμὰς ὤριζετο ὑπὸ τῆς χώρας τῶν Φιλιστίνων, ἧτις μετὰ ταῦτα προσετέθη καὶ αὕτη εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ὅτε αὕτη εἶχε προσλάβει καὶ τὰ παράλια τῶν Σαμαρειτῶν μέχρι τοῦ Καρμήλου. Τὰ ὄρη τῆς Ἰουδαίας εἶνε τὰ ὑψηλότερα ὄρη τῆς δυτικῆς σειραῖς ἢ δὲ Ἀγία πόλις τῆς Ἱερουσαλήμ καίτιαι εἰς τὸ ὑψηλότερον ὄρος τῆς Παλαιστίνης. Ἡ Ἰουδαία εἶνε τόπος ἀνώμαλος καὶ ἀβατος· διὰ νὰ εὐχάση δέ τις ἀπὸ Ἰόππης εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, πρέπει ν' ἀναβῆ

τὰ ὄρη καὶ νὰ διελθῆ διὰ δύο φαράγγων, ἐξ ὧν ἡ μὲν μία ὀνομάζεται κοιλάς τοῦ Ἱερεμίου, ἡ δὲ ἕτέρα τῶν τερεβίνθων. Ἡ Ἰουδαία εἶνε τὸ ὠραιότερον καὶ θερμότερον μέρος τῆς Παλαιστίνης φυσικῶς δὲ διαίρειται εἰς δυτικὴν, ὧν ἡ ἀνατολικὴ περιλαμβάνει τὰς πόλεις, τὰς κειμένας ἐν τῇ πεδιάδι τοῦ Ἰορδάνου καὶ τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης.

Πόλις τῆς Ἰουδαίας.

Ἰερ. γῶ. Ἡ πόλις αὕτη ὀνομάζετο καὶ πόλις Φοινικῶν ἀπέειχε δὲ δύο λεύγας Β. Δ τῆς Ἱερουσαλήμ, ἦτο μία τῶν ἐπισημοτέρων καὶ ἀρχαιοτέρων πόλεων τῆς Παλαιστίνης καὶ ἔκειτο ἐπὶ πεδιάδος ἐχούσης μῆκος 7 περίπου λευγῶν καὶ πλάτος τὸ αὐτό. Περι-

κυκλοῦτο ὑπὸ δρέων γυμνῶν καὶ ἀπεξηραμένων, καὶ διὰ τούτου ἦτο θερμωτάτη· ἡ Ἰεριχώ εἶνε ἡ πρώτη χώρα, τὴν ὅποιαν προσέβαλον καὶ ἐκυρίευσαν οἱ Ἐβραῖοι. (Ἰησοῦς Ναυῆ Ε'. 13 ΣΤ'. 1—4). Ἐπὶ Δαβὶδ ἡ Ἰεριχώ ὑπῆρχε καὶ περὶ τούτου γίνεται μνηστία (εἰς τὸ βιβ. τῆς Β'. τῶν Βασιλ. Γ'. 5). Κατὰ τὸ βιβλίον ὁμως τῆς Γ'. τῶν Βασιλειῶν ἡ πόλις Ἰεριχώ ὑποδομήθη βραδύτερον ἐπὶ τοῦ βασιλέως Ἀχαάβ ὑπὸ τινος Ἀρχιτῆ Βαιθολίτου (Βασιλ. Γ'. ΙΣΤ'. 34). Ἴνα συμβιβάσῃ τὴν φανεμένην τῶν ἱερῶν βίβλων διαφωνίαν, λέγουσιν ὅτι ὑπῆρχεν ἐπὶ Δαβὶδ, καὶ ὅτι ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ εἶχεν ἀπαγορεύσει τὴν ἀνάγεσιν τῶν τειχῶν ἀλλ' οὐχὶ καὶ τῆς πόλεως· ὑποδομήθη δὲ ἐπὶ Ἀχαάβ, καὶ ὅτι ἐπὶ τοῦ βασιλέως αὐτοῦ εἶχον ἀνεγερθῆ τὰ τείχη αὐτῆς. Εἰς τὴν πόλιν τῆς Ἰεριχώ συνέστη κατέπιν σχολεῖον προσητῶν (Βασίλ.

Δ'. 6'. Ο καιρός της εποχής της Ελλάδας και Ελισσαίου διέτριψαν εις τὴν ἱστορίαν. Μετὰ τὴν ἐπιπέδον τῶν Ἰουδαίων ἡ ἀρχαίωσις ἢ ἱερὴν κατέστη ἢ μετὰ τὴν Ἱερουσαλήμ ἐπισημότερα πόλις τῆς Παλαιστίνης· ἐπὶ δὲ τῶν Μακκαδαίων ἦτον ἰσχυρά, καὶ πρὸς βορρᾶν αὐτῆς ὑπῆρχε φρούριον καλούμενον Δῶκ, οὗτινος τὰ εἰσέλματα ἀποκρίναντο σήμερον εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ἔρους τῆς προσευχῆς (Μακκ. βιβλ. α'. 15Τ'. 15). Ἡρώδης ὁ πρῶτος ἐκοδόμησεν εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν ἀνάκτορον, ἀμφιθέατρον καὶ ἵπποδρόμιον· περὶ τὰ ἔσχατα δὲ τῆς ζωῆς του ὁ βασιλεὺς οὗτος διέτριβεν ἐν αὐτῇ καὶ ἀπέθανεν ἐν αὐτῇ.

Ἡ Ἱερὴν κατεστράφη ἐπὶ τῆς πολιτορκίας τοῦ Βεσπεσιανοῦ καὶ ἀνηγέρθη ὑπὸ τοῦ φιλοκάλου Ἀδριανοῦ· ἀλλὰ κατεστράφη καὶ πάλιν ὑπὸ τῶν Σταυροφόρων καὶ εἰσέτι δὲν ἀνεκτίσθη. Εἰς τὸν τόπον αὐτῆς ὑπάρχει σήμερον ἀθλία κώμη κατοικομένη ὑπὸ 50 μίλις οἰκογενειῶν Ἀραβοληστών· τῆς παλαιᾶς πόλεως εἰρείπια δὲν φαίνονται οὐδαμῶς. Ἡ πόλις Ἱερὴν ἦτο μίαν τῶν ἰσχυροτέρων πόλεων τῶν Χαναναίων, πλὴν τὰ τεῖχη αὐτῆς δὲν ἤδυνήθησαν ν' ἀνθίσωσι κατὰ τῆς εἰσβολῆς τῶν Ἑβραίων, οἵτινες ἐν στόματι μαχαίρας διεπέρασαν ἅπαντας τοὺς κατοίκους αὐτῆς ἐκτός τῆς Ρααβ, ἧτις ἔσωσε τοὺς ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ σταλέντας κατασκόπους. Ὁ Παμφίλιος, ἐρχόμενος ἀπὸ Συκουπόλεως εἰς Ἱερουσόλυμα, διήλθε διὰ τῆς Ἱερὴν καὶ κατέστρεψε τὰ δύο αὐτῆς φρούρια, ἅτινα ἐκαλοῦντο Θραβὴ καὶ Ταῦρος κατὰ τὸν Στραβωνικ. Πρὸς ταῖς ἄλλαις οἰκοδομαῖς, αἷς ἐκτίσεν ὁ Ἡρώδης, ἀνήγειρε καὶ τὸ φρούριον Κύπρον πρὸς τιμὴν τῆς μητρὸς του καὶ διήλθεν ἐν αὐτῇ τὰς τελευταίας τῆς ζωῆς του ἡμέρας. Ἡ Ἱερὴν ἀναφέρεται καὶ ὡς πρωτεύουσα μίαν τῶν τοπαρχιῶν τῆς Παλαιστίνης· ὁ δὲ Ἱερώνυμος γράφει ὅτι κατὰ τὴν πολιτορκίαν τῆς Ἱερουσαλήμ ὁ Τίτος κατέστρεψε τὴν Ἱερὴν διὰ τὴν ἀπιστίαν τῶν κατοίκων τῆς. Ἀπὸ τοῦ 325 μνημονεύονται τρεῖς ἐπίσκοποι αὐτῆς, εἰς ὧν ὁ πρῶτος παρέστη ἐν τῇ ἐν Ἱερουσόλυμοις τῷ 336 συγκροτηθείσῃ συνόδῳ. Ἰουστινιανὸς ὁ αὐτοκράτωρ ἀνήγειρεν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ πανδοχεῖον πρὸς υποδοχὴν τῶν εἰς τὸν Ἰορδάνην ἀπερχομένων προσκυνητῶν καὶ ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς Θεοτόκου ἐκεῖ ἔνθα ἔκειτο ὁ οἶκος τοῦ Ζακχαίου «Καὶ εἰσελθὼν διήρξατο τὴν Ἱερὴν καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι καλούμενος Ζακχαῖος» (Λουκ. 10'. 1—5). Μέχρι τοῦ 12'. αἰῶνος εἰδείκνυν τὴν συκομωρέαν, ἐφ' ἧς ἀνέβη ὁ Ζακχαῖος ἵνα ἴδῃ τὸν Κύριον τῆς δόξης.

Μολοντί μένει εἰσέτι ἀπροσδιόριστον τὸ μέρος, εἰς ὃ ἔκειτο ἡ πόλις Ἱερὴν, ὡς καὶ μόνον ἰσχυρὸν οἰκοδόμημα, ἔπερ μαρτυρεῖ τὴν ὑπαρξίν τῆς οὐραῆς ἄλλοτε πόλεως· τοῦτο δὲ εἶνε πύργος ἰκανῶς ἰσχυρὸς, ὃς χρησιμεύει εἰς κατοικίαν τοῦ Σέχη. Τινὲς θέλουσιν εἶναι ἦτο εἰς τὸ μέρος αὐτὸ ἡ οἰκία τοῦ ἀρχιελεῦντος Ζακχαίου, ἀλλὰ τοιαύτην ἀρχαιότητα δὲν φαίνεται νὰ φέρῃ τοιοῦτο δόμημα, οὐ μακρὰν τοῦ ὁποῦ σκηνοῦσιν οἱ διὰ τὸν Ἰορδάνην εἰς Ἱερουσαλήμ ὑπὸ τὴν δρασηρίαν προσκίαν τοῦ ἁγ. Δραγουμάνου κ. Ἀνθίμου τοῦ Βιθυνοῦ κατερχόμενοι προσκυνηταί. Ἡ ἀπέραντος πεδιάς τῆς Ἱερὴν ἔνεκα τῆς συνδρομῆς τῆς τε θερμότητος καὶ τῶν ὑδάτων εἶνε μίαν τῶν μάλλον γονίμων πεδιάδων

τῆς Ἰουδαίας. Ὁ Ἰωσηφός ἐνομαζέει αὐτὴν πρῶτον καὶ θεῖον τῆς Ἰουδαίας χωρίον καὶ προσθεῖται ὅτι ἦτο πλήρης φοινίκων, οἵτινες ἐξτείνοντο καὶ κατὰ μήκος τῶν παρακειμένων ὄχθων τοῦ Ἰορδάνου· ἡμεῖς ἐκτός μιᾶς μικρᾶς εὐρισκομένης εἰς τὴν περιόχην τοῦ προρηθέντος πύργου οὐδεμίαν ἄλλην ἀπηντήσαμεν. Τὸ μέλι, τὸ ὑποβάλαμεν. ἡ μυροβάλανος καὶ ἅπαντες ἐν γένει οἱ καρποὶ τῆς πεδιάδος ταύτης ἦσαν ἀρθονώτατοι. Ἡ συκομωρέα εὐδοκίμει καὶ ἐνταῦθα, ὡς μαθηθόμενον τοῦτο ἐκ τῆς Ἀγίας Γραφῆς, ὡς εὐδοκίμει σήμερον ἡ συκὴ μετὰ τῆς ἐλαίας (ἔπερ γέννη τῶν δένδρων τούτων φέρει ἱκανὰ ἢ πρὸ τινῶν ἐτῶν ἀγερασθεῖσα ἰδιοκτησία τῆς Γραικιτικῆς Ἀδελφότητος τῶν Ἀγιοταριτῶν). Ἐξ ἔλων τῶν προϊόντων, ἅτινα παρήγεν ἡ γόνιμος πεδιάς τῆς Ἱερῆν, ὀλίγητις μόνον σήμερον βλέπονται. Τὰ ἐκ φοινίκων ἔσχη ὡς καὶ τὰ τῆς συκομωρέας ἐξέλειπον. Τὸ ὑποβάλαμεν, ἀφ' οὗτου κατὰ τὰ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων μυθευόμενα μεταφευεῖται ὑπὸ τῆς Κλεοπάτρας εἰς τὴν Ἡλίαν τῆς Αἰγύπτου, ἔπαυσε ἐν αὐτῇ παραγόμενον. Μόνη ἡ μυροβάλανος φαίνεται διασωθεῖσα διότι κατὰ τὴν γνώμην πολλῶν βοτανικῶν ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ σήμερον καλούμενον ζουκκούμ, οὗτινος τὸ ἔλαιον χρησιμεύει εἰς τὰς πληγὰς καὶ εἰς τὰ κρυολογήματα, ἀλειφόμενον.

Ὁ καρπὸς, ἀφ' οὗ ἐξάγεται τὸ ἔλαιον τοῦτο, εἶνε ὁμοῖος πρὸς μικρὰ κάρυα, τὰ δὲ φύλλα καὶ τὰ ἀνθή τοῦ δένδρου ὁμοιάζουσι πρὸς τὰ φύλλα καὶ τὰ ἀνθή τῆς καπνάρους. Ἐκ τῶν λοιπῶν ἀγρίων δένδρων, ἅτινα καὶ σήμερον αὐξάνουσιν ἐν τῇ ἱστορικῇ ταύτῃ πεδιάδι, τὸ πολυπληθέστερον εἶνε τὸ δένδρον τὸ παράγον τὸ παρά τοῖς Ἀραβί καλούμενον «Dom», ὃς εἶνε καρπὸς ζαχαρωδῆς, μετὰ πολλῆς τῆς ἀπληστίας παρ' αὐτῶν ἐσθιόμενος. Τὸ ρόδον τῆς Ἱερῆν, περὶ οὗ ἐλέγεται ὅτι καὶ ξηρὸν ἐν ἀνεύροτο ἅμα ἐτίθετο εἰς τὸ ὕδωρ, διίσχυρίζοντα· ὅτι ἀνεύρον σήμερον. Τοῦ ἀνευρεθέντος δὲ τοῦτου περιέργου ρόδου τῆς Ἱερῆν τὴν εἰκόνα μεταφέρουμεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὸν «Μέντορον» καὶ διαδέχαιόμεν τοὺς ἀξιολύτους ἀναγνώστους του ὅτι τὸ δῶλος καταξήρον τοῦτο ρόδον ἀναλαμβάνει· ἐν παντὶ τόπῳ καὶ χρόνῳ ζωή, ἅμα τεθῆ εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ ἀποβάλλει αὐτὴν, ἅμα ἐκλείψῃ ἡ ἀπορρογηθεῖσα ὑγρασία. Τὸ ζαχαροκάλυμνον, ἔπερ παρήγατο κατὰ τὴν μαρτυρίαν πολλῶν συγγραφέων, ἐξέλιπε. Πρὸς τὸ βορειοδ. μέρος τῆς πεδιάδος καὶ εἰς μικρὰν ἀπόστασιν 35—40 λεπτ. ἀπὸ τοῦ χωρίου, ἐφ' οὗ σκηνοῦσιν οἱ προσκυνηταί, ὑπάρχει ἡ διαγεστατὴ καὶ θαυμάσια πηγή, ἧτις καλεῖται «τὰ ὕδατα τοῦ Ἐλισσαίου». Γνωστὸν εἶνε ἐκ τῆς Ἱερᾶς Γραφῆς ὅτι, ὅτε ἀπῆλθεν ὁ προφήτης Ἐλισσαῖος εἰς τὴν Ἱερὴν, προσελθόντες οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως πρὸς αὐτὸν εἶπον· «Ἰδοὺ ἡ κατοικησία τῆς πόλεως ἀγαθὴ καὶ τὰ ὕδατα ποτηρὰ καὶ ἡ γῆ ἀτεκνομένη. Καὶ εἶπεν Ἐλισσαῖος· λάβετέ μοι ὑδρίσκην καὶ θέτε ἐκεῖ ἄλα. Καὶ ἔλαβον καὶ ἤνεγκαν πρὸς αὐτόν. Καὶ ἐξῆλθεν Ἐλισσαῖος εἰς τὴν διέξοδον τῶν ὑδάτων καὶ ἔρριψεν ἐκεῖ ἄλα καὶ εἶπε· Τὰδε λέγει· Κύριος ἰσχυρὸς τὰ ὕδατα ταῦτα, οὐκ ἔσται ἐπὶ ἐκεῖθεν θάνατος καὶ ἀτεκνομένη. Καὶ ἰάθησαν τὰ ὕδατα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης κατὰ τὸ βῆμα Ἐλισσαίου, ὃ ἐλάλησε κτλ. (Βασ. Δ'. 6'. 19—23).» Εἰς τὴν Ἱερὴν ἐθεράπευσεν ὁ Κύριος τὸν παρὰ τὴν ὄδον καθήμενον καὶ προσκίοντα τυφλόν (Λουκ. τῆ. 35—43).

Τὸ ἔρος τῆς Τεσσαρακοστῆς. Εἰς μικρὰν ἀνωφερῆ ἀπόστασιν ἀπὸ τὴν πηγὴν τοῦ Ἐλισσαίου κεῖται τὸ ἔρος τῆς Τεσσαρακοστῆς, ἔπερ ἐνομαζέται οὕτω διότι κατὰ παράδοσιν παναρχαίαν εἰς αὐτὸ ὁ Κύριος ἡμῶν ἐνήστευσεν ἡμέρας τεσσαράκοντα καὶ ἐπειράσθη ὑπὸ τοῦ διαβόλου τὸ ἔρος τοῦτο εἶνε πλήρης σπηλαίων, ἐν οἷς ἤσκητεον ἄλλοτε πολυάριθμοι ἄσκηταί. Ἐκ τῶν σπηλαίων τούτων τὰ πλεῖστά εἰσι φυσικὰ καὶ εἰς ἐν ἐκ τούτων, κείμενον παρὰ τὴν δυτικὴν τοῦ ἔρους γωνίαν, οὗτινος ἡ εἰσοδος διαφέρει τῆς τῶν ἄλλων, λέγεται ὅτι διέτριψεν ὁ Κύριος. Τὸ σπήλαιον τοῦτο ἐκπαλαι μετεβλήθη εἰς ναῖδιον καὶ μέχρι τῆς σήμερον σώζονται ἐν αὐτῷ ἀρχαῖα ζωγραφία. Ἡ εἰς αὐτὸ ἀνοδος εἶνε δυσκολωτάτη καὶ ἐπικίνδυνος λίαν, διότι τὸ μὲν ἔδαφος τῆς εἰς αὐτὸ ἀγούσης συνίσταται ἐξ ὀλισθηρᾶς πέτρας, αὐτὴ δὲ ἡ ὁδὸς κεῖται ἐπὶ τοῦ χειλοῦς βυθούτου κρημνοῦ. Οἱ θελοῦντες νὰ ἀνελθῶσι τὴν σερῆν τῶν σπηλαίων πρέπει πρῶτον νὰ ἐξομολογῶνται, νὰ ἀποβάλλωσι δὲ καὶ τὰ πέδιλά των. Ἡμεῖς μὴ ποιήσαντες τοῦτο ὡς ἀδαεῖς, ἐκινδυνεύσαμεν μετὰ τῶν ἐκ Διδυμοστῆου συντρόφων νὰ μὴ καταδῶμεν.

Τὰ σπήλαια ταῦτα ἔγεμον ἄλλοτε ἀπὸ ἐρημίτας, οἵτινες κατεκλιόντο ἐκεῖ ὅπως ὑπωπιζέωσι τὰ ἐκυτῶν σώματα καὶ δουλαγωγοῦσι τὰ πῆθη των. Σήμερον εἰς οὐδὲν σπήλαιον ζῶσιν ἀνθρώποι ἐκτός μόνον ἐκείνου, εἰς ὃ πιστεύεται ἐκ παραδόσεως εἶναι διήλθε τὰς 40 ἡμέρας ὁ Κύριος καὶ εἰς ὃ ὑπάρχει καὶ ἐκκλησιῶν εἰρησιμῶν, σῶζον εἰσέτι ζωγραφημάτα τινα καὶ τὰς διατάξεις του, ὡς προείπομεν. Εἰς τὰς ὑποδιαίσεις τοῦ σπηλαίου τούτου ζῶσι σήμερον 5 ἄσκηταί Ἀβυσινοί, οἵτινες στρωμάς καὶ σκεπάσματα ἔχουσι τὰ φύλλα τῶν εἰς τὰς ὑπώρειας τοῦ ἀποτόμου κρημνώδους, καὶ δύο χιλιῶν ποδῶν ὕψος ἔχοντος ἔρους αὐξανόμενων καλαμῶνων. Προσγηῶς λίαν ὑπεδέχθησαν ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι οὗτοι, οἱ ὅποιοι τὸ πᾶν συγκεντρώουσιν εἰς ἑαυτοὺς καὶ εἰς τὰς πεποιθήσεις των, μᾶς ὠδήγησαν εἰς τοὺς διαφόρους λαζευτοὺς διαδρόμους πρὸς ἐπίσκεψιν ἄλλων σπηλαίων καὶ ἔλαβον μειδιώντες καὶ μετ' εὐχαριστίας τὸ ἔπερ τοῖς προσεφέραμεν κέρμα.

Αὐθήμερον ἐπεσκέφθημεν τὴν Νεκρὰν θάλασσαν καὶ τὸν Ἰορδάνην, περὶ ὧν ἴδε Μέντορος τόμον Γ'. Τευχ. 28 σελ. 217.

Ὁ ἀπὸ Ἱερουσαλήμ εἰς Ἱερὴν ἡμαξίτιος δρόμος εἶνε νεὸς καὶ κατεσκευάσθη τῇ φιλανθρωπῳ διαπίνῃ τῆς κυρίας Σορίας Πασματζέγλου τῆς ἐν Σταυροδρομίῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως διαμενοῦσης. Διὰ τὸν 8 ὄλων ὁρῶν τούτων δρόμον ἀπὸ Ἱερουσαλήμ εἰς Ἰορδάνην ἐξαπανθήσαν μόνον 500 λίρ. καὶ εἶνε πολὺ καλλίτερος καὶ στερεώτερος ἀπὸ ἐκείνου, οὗς ἐδοιοῦσιν εἰς τὰ περίε τῆς Μιτωλήνης πρὸ 10—12 ἐτῶν δι' ἀκαταλόγητων φορολογιῶν καὶ ἀτρίτων κόπων, χωρὶς νὰ προχωρήσῃσι 5—6 ὄρ. εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς παντέρπου καὶ ἐλαιούτου Λέσδου, τῆς πολλῆν τὴν ἀνάγκην τῆς συγκεντρώσεως ἐχούσης, εἰς διαξήμα τούτων ἐτῶν!

Γαλιλαία. Τόπος κείμενος ὑπὸ τὴν Ἱερὴν καὶ ἀπέχων ἀπ' αὐτῆς 10 περίπου στάδια. Οἱ Ἑβραῖοι, ἅμα διέβησαν τὸν Ἰορδάνην, ἐστρατοπέδευσαν ἐν Γαλιλαίᾳ (Ἰησ. Ν. Δ'. 19)· ἐν ἀπόσῃ δὲ τῇ διαρκείᾳ τῆς κατακτήσεως ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ν. παρέμεινε ἐστρατοπεδευμένος ἐν Γαλιλαίᾳ καὶ ἔκτισεν ἐν αὐτοῖς θυσιαστήριον ἐκ τῶν δῶδεκα λίθων, οὗς ἔλαβεν ἐκ τοῦ Ἰορδάνου, εἰς ἀνάμνησιν

τῆς διὰ τοῦ ποταμοῦ διαβάσεως. Ἐν Γαλιλαίᾳ διέμεινε ἡ κινωτὴς τῆς Διαθήκης ἕως ἔτου μετηγένη εἰς Σηλίμ καὶ ἐν αὐτοῖς προσεφέρθη αἰχμαλώτως ἐνώπιον τοῦ Σαμουὴλ ὁ τῶν Ἀμικλητικῶν βασιλεὺς Ἀγάγ. Σήμερον οὐδ' ἔχρος Γαλιλαίων σώζεται.

Ἐργασθῆ. Ἡ πόλις αὕτη ἔκειτο κατὰ τὸ μέσον τῆς δυτικῆς ὄχθης τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης καὶ ἀπέχετο τῆς Ἱερουσαλήμ 13 περίπου λεύγας· περὶ τῆς πόλεως ταύτης καὶ περὶ τῶν ἀμπελῶν τῆς γίνεται λόγος εἰς τὸ «Ἄσμα ἀμαμάτων» Α'. 15.

Πρὸς μεσημέρ. τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης ὑπάρχει πεδιάς τις μεταξὺ δύο σειρῶν ὄρεων, εἰς τὴν ὁποῖαν ὑπῆρχεν ἡ πόλις Σηγῶρ, ἡ μόνη περιωθεισα πόλις ἀπὸ τῆς καταστροφῆς ἐκείνης τῆς μεγαλῆς, ἐν ἧ ἠφανίσθησαν αἱ τέσσαρες παρακειμένη πόλεις Σόδομα, Γόμορρα, Ἀδαμὰ καὶ Σεβώειμ. Καὶ αἱ πέντε αὗται πόλεις ὑπῆρχον εἰς τὴν κοιλάδα τὴν ἀλικήν, ὡς γίνεται λόγος εἰς τὸ βιβλίον τῆς Γεν. 1Δ'. 2. Εἰς τὴν Σηγῶρ, ἧτις σημαίνει· ὁ ἥλιος ἐξῆλθεν ἐπὶ τὴν γῆν» Γενεσ. 10'. 23, κατέφυγεν ὁ Λὼτ ἔπως σωθῆ ἀπὸ τῆς καταστροφῆς τῶν λοιπῶν τεσσάρων πόλεων. Ἡ πόλις αὕτη εἶνε ἀρχαιότατη καὶ ἐκαλεῖτο πρὶν Βαλακ «καὶ βασιλεύεις Βαλακ αὕτη ἐστὶ Σηγῶρ» Γεν. 1Δ'. 2—3.

Γαβαά. Αὕτη ἔκειτο πρὸς τὰ βόρεια σύνορα τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα καὶ εἶνε διάφορος τῆς ὁμωνύμου αὐτῆς ἄλλης Γαβαά, πατρίδος τοῦ Σαούλ (Βασίλ. Α'. κεφ. 1ον. 26). Αἱ δύο πόλεις Γαβαά δὲν ἀπέχον πολὺ ἀλλήλων.

Γαβαά. Ὀλίγον πρὸς δυσμὰς τῶν ἀνωτῆ πόλεων δύο λεύγας ΒΔ. τῆς Ἱερὴν ἔκειτο ἡ πόλις Γαβαά, ἧτις μετὰ τῶν πόλεων Κεβρών, Ἱερουσόμ καὶ Λαχίς (Ἰησ. Ναυῆ Γ'. 3) ἀπετέλει ὁμοσπονδίαν τινὰ. Αἱ τέσσαρες αὗται πόλεις ἀπέφυγον τὴν ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων γενομένην ἀπάντων τῶν Χαναναίων καταστροφῆν. Μετὰ τὴν κατακτῆσιν ἡ πόλις Γαβαά παρελήθη εἰς τὰς Λευιτικὰς πόλεις (Ἰησ. Ναυῆ 7) περὶ τὸ τέλος τῆς βασιλείας τοῦ Δαβὶδ καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς βασιλείας Σολομῶντος. Ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου ἢ Κιβωτος τῆς διαθήκης ἦτον εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν.

Ραμὰ. Ὀλίγον μακρὰν τῆς πόλεως Γαβαά 6 μίλια πρὸς βορρᾶν τῆς Ἱερουσαλήμ ἔκειτο ἡ πόλις Ραμὰ. Ἡ Ραμὰ τῆς Νέας Διαθήκης (Ματθ. Β'. 17 18) εἶνε ἡ Ἀρμαθαία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης (Βασίλ. Αη Κεφ. Αον 3), εἰς ἧν ἐγεννήθη ὁ προφήτης Σαμουὴλ καὶ εἰς ἧν παρέμεινε ἕως ἔτου ἀναβάσεως εἰς Σηλίμ «προσήγαγε τὸ παιδάριον τῷ Κυρίῳ Ἄννα ἡ μήτηρ αὐτοῦ (Βασ. Αη Αον 54) καὶ διέμεινε ἐκεῖ «λειτουργῶν τῷ προσώπῳ Κυρίου ἐνώπιον Ἡλὶ τοῦ Ἱερέως (Βασ. Αη Κεφ. Βον 11ον).» Κατὰ τινὰς ἡ Ἀρμαθαία ἢ Ραμὰ εἶνε ἡ παρὰ τοῦ Ἰωάννου ἀναφερομένη Ἀρμαθαία (Ἰων. 10'). Εἰς τὰ περίε τοῦ τόπου ἐν ᾧ ἔκειτο ἡ πόλις αὕτη ὑπάρχει μικρὰ τις κώμη, καλουμένη ὑπὸ τῶν Ἀραβῶν Nebi Samouel· θεικνύουσι δὲ καὶ τὸν τάφον αὐτοῦ ὑπαρχοντα ἐντός ἐνὸς τζαμίου, ὡς αὐτοὶ λεγοῦσιν.

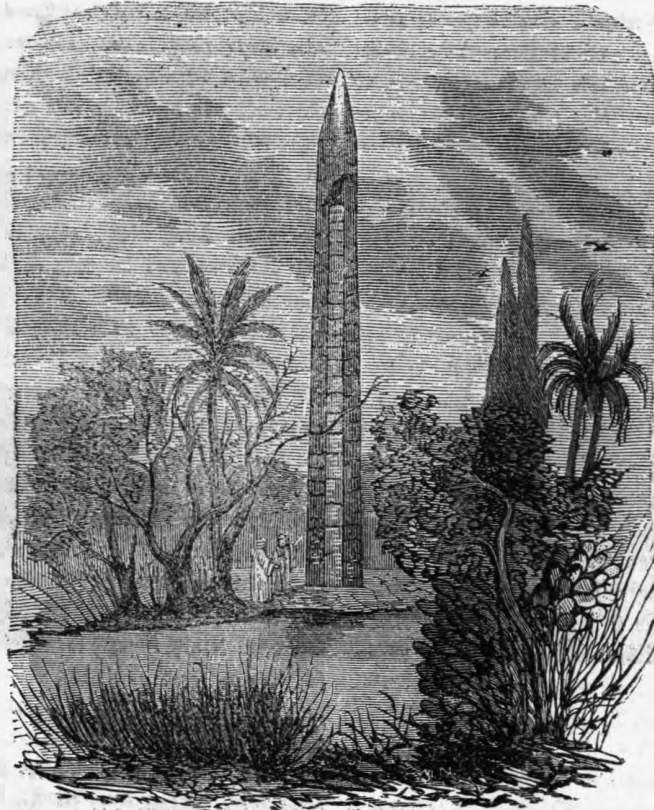
Τὸ ὄνομα Ραμὰ ἔφερον καὶ τρεῖς ἄλλαι πόλεις, ὧν ἡ μὲν ἦτον εἰς τὴν φιλίην τοῦ Ἀσῆρ, ἡ δὲ εἰς τὴν τοῦ Νεβθαλί, ἡ δὲ ἔκειτο εἰς τὴν Περσίαν. Πλησίον τῆς πρώτης Ραμὰ ἔκειτο πιθανῶς ἡ πόλις Μασσηφά, ἐν ἧ συνήρχοντο τὸ πᾶσι τῶν Ἑβραίων αἱ συναλεύσεις Κριταί Β'. 1. καὶ Βασίλ. Αη Κεφ. κ5. 3). Ἐμμαοῦς. Μεταβαίνων ἐκ τῆς Ραμὰ εἰς Ἱερουσαλή

άπαντά την Έμψυχή, ητις διατρέχει της άλλης κόλως Έμψυχή, ητις εἰς τὴν δυτικὴν Ἰουδαίαν κειμένης. Ἡ δευτέρα αὕτη Έμψυχή ἐπὶ τῶν Ρωμίων ὠνομάζετο Νικόπολις. Περὶ δὲ τῆς πρώτης γίνεται λόγος εἰς τοὺς Εὐαγγ. Λουκ. ΚΑ'. 13—14. καὶ Μαρκ. ΙΣΤ'. 12..

Δ. Χαρικλῆς.

ΟΛΟΠΟΡΙΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ.

Περὶ τὰς 4 μ. μ. τῆς 21 Ἰανουαρίου ἀπάραντες ἐξερχόμεθα τοῦ κόλπου τῆς Σμύρνης· περὶ τὴν 12ην τῆς νυκτὸς ἀφίχθημεν εἰς Χίον καὶ περὶ τὴν 8ην τῆς πρωίας (Ἰανουαρίου 22) ἀναβὰς ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ἐθεώμακν τὰς διαφόρους ἀεικήτους καὶ οἰκουμένας μικρὰς καὶ μεγάλας νήσους τοῦ Ἰαρίου καὶ Αἰγαίου πελάγους. Περὶ μεσημβρίαν σχεδὸν διηρχόμεθα τὸ πρὸς τοὺς συμπλεγμένους ἀστερισμοὺς ὁμοίχζον τῶν Σποράδων καὶ Κυκλάδων σύμπλεγμα, ἐξ ὧν ἐπέσυρε μάλλον τῶν ἄλλων τὴν προσοχὴν τῶν ἐπιβιτιῶν ἡ Ξηρα καὶ ἄγονος Πάμπος διὰ τὴν λορῶδη θέσιν τῆς, τὰς ὠραίας λευκὰς οἰκίας τῆς καὶ διὰ τὸ εἶναι ἐν τῷ μέσῳ αὐτῆς φέρεται ἐπὶ τῆς κορυφῆς λόφου τὴν περιλάλητον Μονὴν τοῦ Ἰησοῦ τῆς βροντῆς καὶ ὑψιπέτου Ἰεσοῦ τῆς Θεολογίας Ἰωάννου, ητις κεῖται (ὡς λέγεται) ἐν ᾧ τόπῳ συνέγραψε τὸ εἰσαὶ ἀκατανόητον διαμένον μυστηριώδες βιβλίον τῆς Θείας Ἀποκαλύψεως καὶ ἐξ ἧς ἀφρέθη παρ' Ἀγγέλων τὸ ἐπιστημότερον χρονογράρον αὐτῆς ὑπῆρξε πρὶν τοῦ 21 ἡ Κιβωτός, εἰς τὴν διεσώθησαν καὶ ἐφιλοξενήθησαν τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα, ἅπερ ἐμόρφωσαν τοὺς πατέρας καὶ εὐεργέτας τῆς ἐνεστῶσης γενεᾶς. Περὶ τὰς 5 τὸ ἐσπέρας διέσχισε τὸ ἀτμῆρες τὴν ἠχῆσιαν θάλασσαν τοῦ Κρητικοῦ πελάγους καὶ ἐθεώμακν μετὰ περιεργείας τὸ φαῖγον σύμπλεγμα τῶν νήσων, μακρὰν δ' εἰς τὰ χρυσίζοντα νῆρη τοῦ ὀρίζοντος τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων τῆς πολυπαλοῦς καὶ Διοτρήφου Κρήτης, εἰς ἧς τινος τὰς ἀπὸ τῆς ἔρριψεν ἡ ποιητικὴ γρηκρὶς τοῦ Ἡλιοδώρου γευμαζομένου καὶ κινδυνεύοντος Καλάσιον, Θεαγένην καὶ Χαρίκλειαν· ἡμεῖς δὲ (λέγει ὁ Καλάσιος πρὸς τὸν Ἀθηναῖον Κνήμονα) πνεύμασι βικίαις χρησάμενοι, ζάλης τε ἀπροσμάχου, καὶ πλοῦδωνος ἀπράττου περιλήντες, ἀπολέσθημι τε παρὰ μικρὸν ἐλ-

Ὁ σωζόμενος ὀβελίσκος τῆς Κλεοπάτρας

θῆσαν τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα, ἅπερ ἐμόρφωσαν τοὺς πατέρας καὶ εὐεργέτας τῆς ἐνεστῶσης γενεᾶς. Περὶ τὰς 5 τὸ ἐσπέρας διέσχισε τὸ ἀτμῆρες τὴν ἠχῆσιαν θάλασσαν τοῦ Κρητικοῦ πελάγους καὶ ἐθεώμακν μετὰ περιεργείας τὸ φαῖγον σύμπλεγμα τῶν νήσων, μακρὰν δ' εἰς τὰ χρυσίζοντα νῆρη τοῦ ὀρίζοντος τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων τῆς πολυπαλοῦς καὶ Διοτρήφου Κρήτης, εἰς ἧς τινος τὰς ἀπὸ τῆς ἔρριψεν ἡ ποιητικὴ γρηκρὶς τοῦ Ἡλιοδώρου γευμαζομένου καὶ κινδυνεύοντος Καλάσιον, Θεαγένην καὶ Χαρίκλειαν· ἡμεῖς δὲ (λέγει ὁ Καλάσιος πρὸς τὸν Ἀθηναῖον Κνήμονα) πνεύμασι βικίαις χρησάμενοι, ζάλης τε ἀπροσμάχου, καὶ πλοῦδωνος ἀπράττου περιλήντες, ἀπολέσθημι τε παρὰ μικρὸν ἐλ-

θόντες, εἰς ἄκραν τιὰ Κρητικὴν προσωκεῖλαμεν τῶν τε πηδάλιων θάτερον ἀποβαλόντες καὶ τῆς καρκίας τὸ πλεῖστον συντρίψαντες.» (Ἠλ. Αἰθ. Στλ. 175).

Περὶ τὴν 6 1)2 ἀφίκαμεν ἐπισθεν ἡμῶν τὴν κατέξηρον Κάρπαθον καὶ εἰσῆλθόμεν εἰς τὸ Λιθουκὸν πέλαγος. Σελήνη λαμπρά ἡ Ἄρτεμις μεθ' ἀψοχῆς τῆς χρυσοφαοῦς μεγαλοπρεπείας τῆς λουομένη κατέθελε τοὺς πάντας δι' ὧν ἐσχημάτιζε τὸ φῶς τῆς ἰριδῶν ἐπὶ τῶν ἐπισθεν ἄστρων τοῦ ἀτμῆρους. Νέοι Χιοὶ ὑπὸ τὸ μαγευτικὸν αὐτῆς φῶς πίνοντες τὸ ὕδωρ τῆς ζωῆς (ρακὴν) ἤδον λιγυρῶνως τοὺς σκοποὺς τοῦ συρμοῦ, οὗς ἤρῆσκοντο· ἀπομιμῶνται οἱ ἐπὶ τοῦ κρυμνίου σανιδώμακτο; περιπατοῦντες Ἄγγλοι καὶ Ἀμερικανοί.

Ἰανουαρίου 23 ἠγέρθη περὶ τὴν 6 π. μ. καὶ, ἀναβὰς ἐπὶ τῆς πρῶτης, ἐχαιρέτισα τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἐκ τοῦ πυκνώμακτος τῶν χρυσοῦν νεφῶν ἐξερχομένου ἡλίου· παρέμεινα μέχρι τῆς 9. θαυμάζων τὰς ἀχανεῖς ἐκτάσεις τοῦ Προσειδονεῖου κράτους, ἐν αἷς ἐκτός τῆς Diana οὐδὲν ἄλλο ἀτμῆρες ἡ Ἰστιοφόρον καθ' ὄλον τὸν πλοῦν ἡμῶν ἐφαίνετο ταράσσον τὴν ὡς τὸν κρύσταλλον ἤρεμον θάλασσαν. Μετὰ τὸ πρόγευμα τῆς 10 ἀναβὰς παρέμεινα μέχρι τῆς 4ης ἀναγινώσκων καὶ κατῆλθον ὅτε ἐκάλεσεν ἡμᾶς ὁ κῶδων εἰς τὸν ἐσπέρα, μεθ' ὃν ἀναβὰς παρέμεινα μέχρι τῆς 8.

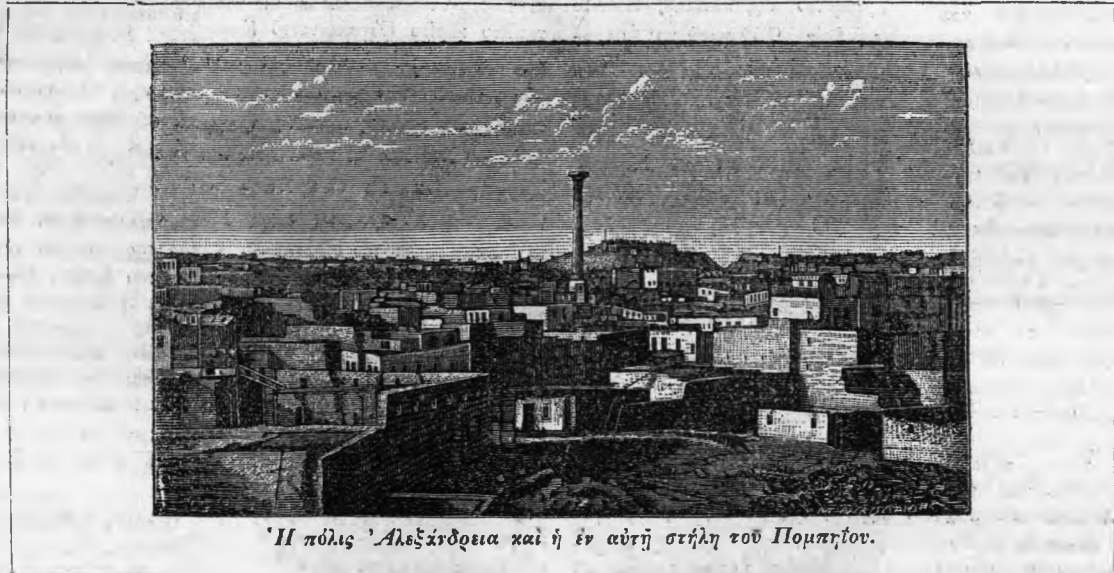
Ὀυρανὸς καθαρῶτατος καὶ ποικιλοσκέντητος δι' ἀπειρων ἀστεροέντων συμπλεγμάτων, ὧν τὸ πλῆθος ἐν ἡδύνατο οὐδὲ τῆς νυκτὸς ἐλίχνοσ, ἡ γλυκεῖα καὶ πρῆγγορος σελήνη, τὰ ὑποσκίαση, θάλασσα ἤρεμοῦσα καὶ

φιλόξενος μέχρις ἀπιστεύτου γαλήνης ὡς τῆς θεᾶς Πανόπης; (ἴσως) ταῦτα διακαστεύτης, ἀθῶα παύνησι τῶν καλοσναταθροαμένων Ἄγγλων καὶ Ἀμερικανῶν συνοδεύομενα κάπου ἀπὸ τὰ ἄσμακτὰ των καὶ τὸ εἰς τὸ κατᾶστρωμα εὐθυμοῦν πικμιγῆς πλῆθος παρῆσαν τὴν Diana ἄλληλν τιὰ Κιβωτόν, ἐν ἧ τσαῦτα γένη ἀνθρωπῶν συνδηγῶντο ὡς ἀδελφοί· οὐδεμίαν ἔχοντες ἀφορμὴν τοῦ νὰ ὑπεβλέπωσιν ἀλλήλους.

Ἰανουαρίου 24 πρῶτὴ λίαν ἠγρυπνοῦσάμεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν· περὶ τὴν 8 ἐξῆλθόμεν καὶ περὶ τὴν 9 διηυθύνθημ εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

Ἡ Ἀλεξάνδρεια κεῖται εἰς θέσιν (ὡς πολλοὶ ἀπερίνοθησαν) ἐπικαιροτάτην καὶ λίαν πρόσφορον διὰ τὸ ἐμπόριον περιβάλλεται πρὸς μεσημβρίαν ὑπὸ τῆς Μικραῖτιδος λίμνης, ἐξ ἧς κατασκευάζονται σωροὶ ἄλατος ὡς εἰς τὰς ἀλικίας τοῦ κόλπου τῆς Σμύρνης, καὶ ἐκ τοῦ σχηματιζομένου λιμένος, πρὸς ἄρκτον δὲ ὑπὸ τῆς νήσου Φάρου. Ὁ μέγας Ἀλεξάνδρος μετὰ τὴν κατάκτησιν τῆς Αἰγύπτου ὑπεκόδησεν αὐτὴν ἐντὸς ἐνὸς ἐνιαυτοῦ διὰ τοῦ ἀρχιτέκτονος Δεινοχάρου καὶ τὴν ἐκάλεσεν ἐκ τοῦ ὀνόμακτος αὐτοῦ Ἀλεξάνδρεια. Οἱ Πτολεμαῖοι περιποιήθησαν πολὺ τὴν πόλιν ταῦτην καὶ ἐκόσμησαν αὐτὴν μετὰ ναοῦσ πολυτελεῖς, μετὰ οἰκίας πολλὰς καὶ λαμπράς, μετὰ ἱκανοὺς θαυμαστῶσ ὀβελίσκους καὶ μετὰ ἄλλας δημοσίας μεγαλοπρεπεῖς οἰκοδομάς. Ἐκ τῶν πολλῶν αὐτῆς ἐνδόξων μνημείων ἀπαντῶνται εἰσέτι τινα μετὰ εἰκοσιν αἰῶνας καὶ ἐπέκεινα, μαρτυροῦντα τὴν κάλιν αὐτῆς· δόξην καὶ λαμπρότητα λέγεται παρὰ τῶν ἱστορικῶν ὅτι ἡ πό-

τοῦ πυλῶνος τῶν μεγάλων θρησκευτικῶν ἡ δημοσίων οἰκοδομῶν, ὅσας ἀνήγειραν οἱ βασιλεῖς ἡ Φαραῶνες τῆς Αἰγύπτου. Οὕτω δύο ὀβελίσκοι ἐκόσμουσ μέχρι τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ὁ ἐλάσσων αὐτῶν μετεκομίσθη εἰς Παρισίους, ἐξῶθεν τὸν πυλῶνα τοῦ Λουξόρ, κατακληκτικῶ ἐρείπιστο τῶν μεγάλων ἀνακτόρων ἐν ταῖς Αἰγυπτιακῆς Θῆβαις. Κατακαλύπτονται δὲ αἱ στήλαι αὐταὶ ἀνωθεν μέχρι κάτω καὶ πολλὰκις ἐπὶ τῶν τεσσάρων πλευρῶν των δι' ἱερογλυφικῶν, ἅτινα ἐξηγοῦσι τὴν ἀφορμὴν τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ οἰκοδομήμακτος, ἀπαριθμοῦσι τὰς γενομένας αὐτῷ ἐπικοδομὰς καὶ ἐπικοσμήσεις, ἀναφέρουσι τοὺς θεοὺς, εἰς οὗς ἀφιέρωται, καὶ τὸν ἀνεγείραντα βασιλεῖα, προσέει δὲ τὰς τιμάς, ἅς ἔλαβεν οὗτος παρὰ τῶν ἱερέων ἕνεκα τῆς ἀφιέρωσεως δώρων κτλ. Οἱ δύο οὗτοι ὀβελίσκοι ἐκαλλῶπιζον ἄλλοτε τὰ πρόθυρα τῶν Πτολεμαϊκῶν ἀνακτόρων καὶ καλοῦνται ὑπὸ τῆς παραδόσεως «ὀβελίσκοι τῆς Κλεοπάτρας». Τὸ ἐπιστημότερον τῶν ἐναπολειφθέντων

Ἡ πόλις Ἀλεξάνδρεια καὶ ἡ ἐν αὐτῇ στήλη τοῦ Πομπηίου.

λις αὕτη τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου περιεῖχε τὸ κάλι 3,000,000 κατοίκ., οἵτινες συνίσταντο ἐξ Αἰγυπτίων, Ἑλλήνων καὶ Ἑβραίων, ὅτι εἶχε πολλὰς εὐρυχώρους καὶ καταρῦτους πλατείας, πλῆθος λουτρῶν καὶ κήπων καὶ δὴ τὸ ἐν τῶν ἐπτὰ θαυμάτων τοῦ τότε κόσμου, ἅπερ ἦτο ὁ ὀμῶνυμος τῆ παρ' αὐτὴν νήσω πολυώροφος Φάρος ἐκ λίθου λευκοῦ ἐξισοείως κατασκευασμένος. Μεταξὺ τῶν περιλαλήτων μνημείων τῆς Ἀλεξάνδρειας διασώζονται δύο μονόλιθοι ἐκ κοκκωτοῦ (Γρανίτου) λίθου ὀβελίσκοι παρὰ τὴν βόρειον ἀκτὴν πλῆρεις ἱερογλυφικῶν, ἐξ ὧν ὁ εἰς μένει εἰς τὴν ἀρχαίην θέσιν του, ὁ δ' ἄλλος κεῖται κεχωρισμένος ὑπὸ τὴν ψάμμον. Ἀμφότεροι καλοῦνται ὀβελίσκοι τῆς Κλεοπάτρας. Οἱ ὀβελίσκοι ἦσαν στήλαι μονόλιθοι, τετράπλευροι, πυραμοειδεῖς, εἰς πυραμίδιον ἀπολήγουσαι, συνήθως ἐκ συνητοῦ πυροποικίλου λίθου (γρανίτου) τετραμήνοι καὶ πάντοτε ἀνὰ δύο ἰσάμενοι πρὸ

μνημείων λέγεται ὅτι εἶνε ὁ ἐκ γρανίτου ἐπίσης ἐρυθροῦ μονόλιθος Κίων τάξεως Κορινθιακῆς, ἔχων ὕψος ποδῶν 70 καὶ περίμετρον π. 25. Ἡ στήλη αὕτη λέγεται τοῦ Πομπηίου, ἀλλ' εἶνε βέβαιον ὅτι ἀνηγέρθη ὑπὸ τοῦ δήμου τῶν Ἀλεξανδρέων πρὸς τιμὴν τοῦ Διοκλητιανοῦ, ὃς ἐψώμισεν αὐτὸν κατὰ τὴν ἐπισυμβῆσαν ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ μεγάλην σιτοδείαν ἐν Αἰγύπτῳ, ἅπερ γεγονόςσ ὑπάρχει μὲν γεγραμμένον εἰς τὴν δυτικὴν πλευρὰν τοῦ στηλοβάτου, μόλις ὅμως ἀναγινώσκεται ὡς ἐκ τῆς φθορᾶς του. Ἡ στήλη αὕτη διέφερε κατὰ τὸ μέγεθος καὶ τὸ κάλλος καὶ ἔκειτο ἐπὶ λόφου, εἰς ὃν ἀνέβαινον διὰ βαθμίδων μὴ σωζομένων σήμερον. Ὁ πάντοσ ἄλλου χώρου μάλλον περιφρονημένος σήμερον οὗτος λόφος εἶνε ἀκαίνας, ἐρ' οὐ ἦτο ἄλλοτε τὸ περιέλεπτον Σερᾶπαιον, ἅπερ ἐστῆρίζετο ἐπὶ ἀψίδων καὶ ἦτο βιηρημένον εἰς πολλὰ ὑπέγεια διαχωρίσματα, κοινωφελῆντα πρὸς ἄλληλα, εἰς ἃ ἐτελοῦντο

τὰ ἀποτρόπαια ἐκείνα ἔργα, ὧν τὴν αἰσχύνην καὶ ὠμότητά ἐκάλυπταν ἡ εἰδωλολατρεία εἰς τὰ βῆθη τῶν κρυπτῶν τούτων, εἰς εὖς μετὰ δυσκολίαν εἰσῆλθον πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς περιεργείας μου καὶ τοὺς ὁποίους μετέβαλον ὅλως καὶ ἐξήγγισαν οἱ ἀσκητικοὶ ἀγῶνες τῶν ἐν αὐτοῖς διαβιωσάντων πολλῶν ὄσιων ἀσκητῶν καὶ λατρευτῶν τοῦ ἐνδὸς καὶ μόνου ἀληθινοῦ Θεοῦ.

Οἱ κρυπτῆρες ἐκείνοι εἰσὶν αἱ μετὰ ταῦτα τῶν Χριστιανῶν κατακόμβαι, αἵτινες ἐκτείνονται εἰς ἅπαντα τὰ περίξ τοῦ λόφου καὶ μέχρι τῶν παραθαλάσσιων ἀκτῶν. Ἐπὶ τοῦ λόφου αὐτοῦ ἀνηγέρθη ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου 389 μ. Χ. ναὸς μεγαλοπρεπῆς ἐπ' ὀνόματι τοῦ Προδρόμου καὶ ἐπληρώθη οὕτω κατὰ Κλήμεντα τὸν Ἀλεξανδρεῖα ὁ τῆς Σιδύλλης χ ρησιός.

» Καὶ Σὺ, Σάραπτι, λίθος ἐπιεικέμενε, πολλὰ μογήσεις.

» Κεῖση πτώμα μέγιστον ἐν Αἴγυπτῳ τριταλαίῃ. Μόνη ἡ περιλάλητος Ἀλεξάνδρεια ἔσχε τὰς τότε πολυκρότους βιβλιοθήκας, ὧν ἡ συγκροτηθεῖσα παρὰ τοῦ ἔραστοῦ τῆς παιδείας Πτολεμαίου τοῦ Φιλadelphου περιεῖχε βιβλία Ἑλληνικὰ καὶ μεταφράσεις ἐξ Αἴγυπτιακῶν Χαλδαϊκῶν καὶ Ἑβραϊκῶν ἕως 700, 000 ἢ βιβλιοθήκη αὐτῆ ἐκάθη ὑπὸ τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος κατὰ τὴν γενομένην μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Πτολεμαίου ἀδελφοῦ τῆς Κλεοπάτρας ἐν τῷ λιμένι ναυμαχίαν. Ἡ δευτέρα, ἣτις ἔκειτο ἐπίσης εἰς τὸ Σεράπειον (ὡς λέγουσι), συνίστη ὑπὸ τῆς Κλεοπάτρας μὲ τὰς 200 χιλιάδας χειρογράφων τῆς Περγάμου, ἅπερ μετέφερε καὶ ἐδώρισεν εἰς αὐτὴν ὁ Μάρκος Ἀντωνίου ὡς δῶρον τιμαλφῆς τῶν πρὸς αὐτὴν ἐρώτων του, ἣτις ὅμως ἔπειτα προσεπληρώθη μέχρι τῶν 500,000 χειρογράφων.

Τὴν βιβλιοθήκην ταύτην τῆς Κλεοπάτρας κατέστρεψε κατὰ τὸ 641. μ. Χ. Ὁ Ἀμέρ-ἐμποῦ-ἐλ-Ἀς στρατηγὸς τοῦ Καλίφου Ὁμέρ-χατάπ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Καλίφου τούτου ἤρξατο ἐρημιουμένη καὶ παρακμάζουσα ἡ Ἀλεξάνδρεια, ὥστε καθήνησεν ἐλαχίστη καὶ μικρὸν λόγου ἀξία. Ἡ δὲ μὴ παντελῆς ἐρήμωσις αὐτῆς οφείλεται εἰς τοὺς δύο λιμένας τῆς καὶ εἰς τὴν πρόσφορον καὶ ἐπικερδῆ εἰς τὸ ἐμπόριον θέσιν τῆς. Ἐπὶ τῆς σατραπείας τοῦ μεγαλοουργοῦ Μακεδόνα Μεχμέτ-Ἀλῆ, ἀκμάσαντος κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ αἰῶνός μας, ἡ ποτὲ μεγάλη πόλις Ἀλεξάνδρεια ἤρχισε ν' ἀναλαμβάνη τὴν προτέραν αὐτῆς ἐπιστημότητα ὡς καλλωπισθεῖσα καὶ μεγαλυνθεῖσα μὲ διαφόρους λαμπρὰς οἰκοδομὰς, μὲ μεγάλα ἐμπορικὰ καταστήματα, μὲ τὴν διανοιχθεῖσαν διώρυγα καὶ κατασταθεῖσαν πλεύσιμον ἀπ' Ἀλεξανδρείας μέχρι τοῦ Νείλου. Ἡ διώρυξ αὕτη ὠνομάσθη Μαχμουδιὲ πρὸς τιμὴν τοῦ τότε σουλτανεύοντος Μαχμουτ καὶ διὰ τῶν τριῶν σιδηρῶν θυρῶν αὐτῆς ἐκβάλλει ὁ Νεῖλος εἰς τὴν θάλασσαν. Ἡ μετὰ 13 ὄλους αἰῶνας ἀρνήσις Ἀλεξάνδρεια ἀνέζησεν ἐπὶ τοῦ Μακεδ. Μεχμέτ-Ἀλῆ καὶ ἠνδρώθη εἰς τὸν πλοῦτον, τὸ ἐμπόριον τὸν καλλωπισμὸν καὶ τὸ μέγεθος ἐπὶ τῶν διαδόχων καὶ ἀπογόνων αὐτοῦ Ἰπραήμ, Σαῖτ καὶ τοῦ νῦν εὐκλεοῦς καὶ μεγαλεπήβολου Ἀντιβασιλείου Ἰψ. Ἰσμαήλ Πασά, οὗτος τὸ μόνον μέλημα εἶνε τὸ καταστήσει ἄπασαν τὴν Αἴγυπτον πρότυπον εὐδαιμονίας.

(σκολουθεῖ.)

Δ. ΧΑΡΙΚΑΗΣ.

Η ΕΟΡΤΗ

τοῦ ἐν Σμύρνῃ Ἑλληνικοῦ Λυκείου.

Συμφώνως πρὸς τὸ 27 ἄρθρον τοῦ κανονισμοῦ τοῦ διέποντος τὸ ἐκπαιδευτήριον τοῦτο αἱ μὲν δημόσιοι ἐξετάσεις ἤρξαντο εἰς τὰς 3 τοῦ Ἰουνίου διαρκέσασαι ἐξ ἡμέρας, ἡ δὲ εορτὴ αὐτοῦ ἐτελέσθη πανηγυρικώτατα τὴν 17ην τοῦ αὐτοῦ μηνός.

Τὴν εορτὴν ταύτην ἐτίμησαν ὁ Σεβ. ἅγιος Σμύρνης Κ. Μελέτιος, ὁ Θεοφιλέστατος ἅγ. Μοσχονοσίω Κ. Παΐσιος, ὁ ὑποπρόξενος τῆς Ἑλλάδος Κ. Α. Ἀργυρόπουλος (τοῦ Γεν. Προξένου ἀποδημούντος εἰς Μιτυλήνην), ὁ ἐντιμότατος ἐθνάρχης καὶ κληλίστος συμπολίτης Χ. Ν. Γιαννάκογλους, οἱ Ἱεροκήρυκες κύριοι Α. Στεφανάκης καὶ Π. Δανιηλίδης, οἱ Γονεῖς καὶ Κηδεμόνες τῶν μαθητῶν καὶ ἕτεροι πλείστοι κύριοι καὶ κυρίαί.

Ἡ εορτὴ ἤρξατο τὴν 4 μ. μ. ἀκριβῶς δι' ὕμνου, τὸν ὁποῖον ἔψαλαν οἱ μαθηταὶ τῆς φωνητικῆς μουσικῆς, τοῦ μουσικοδιδασκάλου κυρίου Ουεσπεσιανῶ Καπογρόσου συνοδεύοντος εἰς τὸ κλειδοκώμαλον. Ἀκολούθως ἴκαν εὐδοκίμως παρεστάθη ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῶν τριῶν ἀνωτάτων τάξεων ἡ εἰς πέντε πράξεις διαιρουμένη συγκινητικωτάτη τραγωδία «ὁ Μεσσίας» τοῦ Παναγιώτου Σούτσου. Ἡ συγκίνησις καὶ τὸ ἐνδιαφέρον ἀληθῶς ἦσαν ἐξωγραφημένα εἰς τὰ πρόσωπα τῶν θεατῶν ἄλλ' ὅτε εἰς τὸ τέλος τῆς Δ'. πράξεως ὁ χορὸς τῶν ἀποστόλων περικυκλώσας τὸ ἄπνον σῶμα τοῦ διδασκάλου ἔψαλε τὸ θλιβερώτατον ἄσμα «Τὸ μάρμαρον τὴν σάρκα σου καλύπτει τὴν ἀγίαν» κτλ. μελιθεῖν ὑπὸ τοῦ κ. Καπογρόσου, τότε πλέον οἱ θεαταὶ ἀνελύθησαν εἰς δάκρυα, ἐπίσημος δὲ νεκρικὴ τῶ ὄντι σιγὴ ἐπεκράτησε. Τὸ τέλος τοῦ ἄσματος ἠκολούθησαν ἐπιτεταμέναι χειροκροτήσεις. Τὴν Δ'. πράξιν διεδέχθη ἡ Ε'. καὶ τελευταία, ἣτις κατέληξεν εἰς τὴν ἀνάληψιν τοῦ Μεσίου.

Μετὰ τὴν τραγωδίαν ἔψαλαν οἱ μαθηταὶ τῆς μουσικῆς δύο ὠραία Γαλλικὰ ἄσματα, ἕτεροι δὲ ἀπήγγειλαν ἴκαν εὐστόχως διάφορα Γαλλικὰ τεμάχια καὶ μετὰ ταῦτα ἤρξατο ἡ κωμωδία «ὁ Πεινασμένος ποιητής» ἴκαν ἀστεία καὶ ἠθικῆ. Διεκρίθησαν δὲ μάλιστα ἐν μὲν τῇ τραγωδίᾳ οἱ ἐξῆς μαθηταὶ: Ν. Δασκαλόπουλος παραστήσας τὸν Μεσσίαν, Ν. Μιχαηλίδης τὸν Πόντιον Πιλάτον καὶ Κ. Λυτζερόπουλος τὸν Ἡρώδη· ἐν δὲ τῇ κωμωδίᾳ ὁ Ν. Μιχαηλίδης παραστήσας τὸν Πεινασμένον ποιητὴν, Εὐστ. Δεληγιαννόπουλος τὸν ὑπρέτην καὶ Κ. Λυτζερόπουλος τὸν ζενδοχόν.

Τὴν κωμωδίαν διεδέχθη σύντομος προσλαλιὰ τῆς Διευθύνσεως ἀποδείξασα ἐν ὀλίγοις τὸν σκοπὸν τῆς τοιαύτης ἐερτῆς καὶ εὐχαριστήσασα πάντας ἐσοὶ ἐτίμησαν αὐτὴν διὰ τῆς παρουσίας των. Ἀκολούθως ἐγένετο ἡ διανομὴ τῶν ἐνδεικτικῶν καὶ ἡ βράβευσις τῶν ἐπιμελῶν καὶ χρηστῶν μαθητῶν ἐνώπιον τῶν δύο Ἀρχιερέων καὶ τοῦ λοιποῦ ἐκλεκτοῦ κόσμου. Οὕτως ἔληξεν ἡ εορτὴ τοῦ περὶ: οὗ ὁ λόγος Λυκείου διαρκέσασα τέσσαρας ὄλας ὥρας μέχρι τῆς 8ης μ. μ., ὅτε ἀπῆλθον οἱ πάντες ὑπερευχαριστημένοι καὶ συγχαίροντες ἐγκαρδίως καὶ μαθητὰς καὶ διδασκάλους.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ ΘΝΗΣΚΩΝ.

Ἐνχοροραγοῦσα λυγρία καὶ
πρὸ τῆς εἰκόνος τοῦ Ἀθανάτου
καὶ τὰς ἀκτῖνας τῆς ἐπιχεί-
μορφῆς κτηρήσας καὶ πελιδνῆς
ἐξηπλωμένους ἐπὶ κραεῖθτον
κοιμάτ' ἤρμα εἰς ἀσθενῆς.

Ἐγὼ τριγύρω αὐτοῦ πλανᾶται
τὸ τοῦ θανάτου γροφῶδες φάσμα,
ἐν ἡρεμίᾳ ἐνφ' κοιμάται,
ἀνοίγει ὄμματα ἐκτενῆ·
«ἄ: τί ὠραῖον—λέγει—τὸ ἄσμα
πόσον βαθύως μὲ συγκινεῖ!

Ἄ! σεῖς ἐπαύθα, καλοὶ μου φίλοι;
ὦ! ἔδωρ δότε μοι νὰ θροσίσω
τὰ φλογερά μου κ' αὐχμῶδη χεῖλη...
ἄ! τώρα πόσον εἶμαι καλά!
πλὴν... ποῖον, φίλοι... θὰ ἐρωτήσω
οὕτω καλοῦσιν ἐκ' ὑψηλά;

Ἐκεῖθεν, φίλοι, προσερχομένη
φωνὴ μὲ κράζει... τὴν ἀκροσθε;
„ Δεῦτε, υἱοὶ μου εὐλογημένοι,
ὡς μελιχίως νὰ μοι λαλή·
Ἄλλὰ τί βλέπω; ἀλλὰ... θεᾶσθε;
ποῖος... ναι... ποῖος μὲ προσκαλεῖ;

« Τίς εἶν' ἐκεῖνος; εἰπέτ' ἐταῖροι·
ἰδέτε, ἰσταται εἰς τὰ νέφη,
αἰγλήεν στέμμα εἰς χεῖρας φέρει
καὶ νὰ μὲ στέψη ὡς νὰ ζῆτῆ...
Ἰδέτ' ἰδᾶτε, ὦ, νά! μὲ στέγει
κ' εἰς τὰς ἀγκάλας του μὲ κρατεῖ!

Ἄ! ἀκροσθήτε! ἀσνήθους
χορδὰς κιθάρας τίς κρούει ἤδων;
Τίς ἡ αἰτία τοῦ περίξ πλήθους
ἐνδεδυμένων στολῆν λευκῆν;
Ποῖον, εἰπέτε, μετὰ λαμπάδων
εἰς πομπὴν ἄγουσι νυμφικῆν;

Ἄ! τί καλλιμορφοὶ εἶνε ὄλοι!
πῶς μὲ θεῶνται οἱ παραστάται!
εἶνε ὡς Φοῖβοι ἀκτινοβόλοι
φέρουν προσεῖτε πτερά λαμπρά.
Ἄ! ποῖον ἀνακτες ἐρευνάτε
ὑπὸ τὰ δώματα τὰ λαμπρά;

Ἄ! τὰ λαμπρὰ τὰ ὡς ἔσονται,
ἡ μὲν τὰς ὡς αὐτὴ ἡ θάλα;
τί βλέπω; ὡς ὡς νὰ χαίρη,
αἰσθῆ: ἡ κρᾶζει καὶ νὰ θρηνηῖ,
καὶ μὲ τὰ ἄσματα τὰ ὠραῖα
τοὺς κοπετοῦς του νὰ συννεοῖ

Ἄ!... ἀποθήσκω! καθεὶς τὸ κρίνει
ἐκ τῆς μορφῆς μου... νῦν ἀνεμνήσθη,
ἤμην κατάκοτος ἐν τῇ κληνῇ,
ναί... δταν εἶπεν ὁ ἱατρός,
—εἶσαι ἀνίατος—κ' ἀπελπίσθη,
καὶ εἶχον κλαῦσαι τότε οἰκτρῶς.

Ἄ! Πλὴν τώρα ὁμως οὐδόλωσ κλαῖω,
οὐδόλωσ τήκομαι εἰς τὰς θλίψεις,
εἶνε οἱ θρηνοὶ ἐπὶ ματαίῳ·
ὦ! χαίρω, θνήσκων θ' ἀναπανθῶ·
Καμμία, φίλοι, καμμία τύψις
δὲν μὲ βιβρώσκει, νὰ λυπηθῶ.

Καὶ διὰ τοῦτο λοιπὸν θρηνεῖτε;
τὸ νὰ ἀφήση τις τὰ δεινὰ του
θάνατον τοῦτον ὅμοις καλεῖτε;
νὰ μακρυνθῆ τις ἐκ τῆς βοῆς
καὶ ν' ἀνταλλάξῃ τις τὰ δεινὰ του
ἀντ' ἐλευθέρου λαμπρῶς ζωῆς;

Σὺ δ' ὦ ψυχὴ μου, σπεῦσον! τοῦ βίου
τὰς βαρυνφόρους θραῦσον ἀλύσσους,
τοῦ ἰλιώδους αὐτοῦ σαρκίου
ἐξέλθε πλέον τῆς φυλακῆς,
Καὶ εἰς χαρίεσσας παραδείσους
ἔπαυε πλέον νὰ κατοικῆς!

Ἄ! ἐπὶ πλείστον διῆξα χρόνον
δούλη κ' αἰχμάλωτος τῆς σαρκός μου,
πληθὴν πολλὰκις ὑπέστης πόνων,
νῦν ἐλευθέρω εἶσαι ψυχῇ!
νῦν θὰ διάγῃς μακρὰν τοῦ κόσμου
ἐν παραδείσῳ τρισεντυχεῖ.

Χαίρετε ὄντα τρισπόθητά μου!...
Ἰδοὺ μὲ κράζον... ὦ τώρα φθάνω!
λάθετε τοῦτο τὸ φιλημᾶ μου,
ὦ προσφιλεῖς μου Χριστιανοί!
Εἶθε ὁ Πλάστης οὕτω καὶ ἄνω
ἡμᾶς καὶ αὐθις νὰ συννεοῖ!

Ἰδοὺ ἡ μόνη εὐχὴ, ἦν δίδω,
ἰδοὺ ὁ μόνος χαριστισμὸς μου,
ὦ εἶθε, πάλιν ἡμᾶς νὰ ἰδοῦ

συνθηροισμένους ἐκεί μαζῆ,
 ὅπου τὸ πνεῦμα μακρὰν τοῦ κόσμου
 εἰς τοὺς αἰῶνας ἀγήρω ξῆ.

“Ἰδοὺ καὶ πάλιν φωνὴ μεγάλη
 μοὶ λέγει “Δεῦρο, ὦ τέκνον πρὸς με,,
 ἰδοὺ καὶ πάλιν πατὴρ ἀγάλη,
 ἐκεῖ ἠνολίθη καὶ με καλεῖ.
 Σ’ ἀρίνω πλέον, ὦ φροῦδε κόσμε,
 οὐδέν σου ἦδη μὲ ὠφελεῖ!

“Ἦδη ποῦ εἶμαι; ποῦ ἀνυψοῦμαι;
 ποῦ μεταφέρωμαι; κ’ ὑπὸ ποίω;
 μοὶ φαίνεται ἔτι ζωογονοῦμαι!!
 ὡς νὰ ἀπέκτησα καὶ περὰ!!
 ὦ ποῦ μὲ ἄγετε; ! . . . εἰς ἀγίον
 ἐμέ! . . . σκηνώματα . . . ἱερά; . . .

Εἰπών, τὰς χεῖρας του ἀνατείνει
 καὶ τὸ γλυνκιδάκρου ὄμμα αἶρει
 πρὸς τὰ ἐπάνω ἐν εὐφροσύνῃ
 καὶ ψιθυρίζει μικρὰν εὐχὴν
 καὶ εἰς τὸν Πλάστη τέλος προσφέρει
 τὴν μακαρίαν αὐτοῦ ψυχὴν.

“Ὅταν δὲ ἔλυσε τὴν ψυχὴν του
 ἐκ τῶν δεσμῶν τῆς, εὐθὺς γαλήνῃ
 ἐχύθη τότε εἰς τὴν μορφὴν του
 καὶ εἰς τὸ δῶμα τὸ ταπεινὸν
 ἀπτήχον μόνον λυγμοὶ καὶ θρηνοὶ
 φίλων καὶ τέκνων του ὄφρα νῶν.

Πένθιμος ἦδη λαμπὰς προκίει
 πενιχροτάτου νεκροκραθβάτου,
 καὶ τὰς ὠχρὰς τῆς ἀντινας χεῖ
 εἰς νεκρὸν πρόσωπον πλὴν γλυκί.
 Κοιμᾷτ’ ἐθδαίμων τὸν τοῦ θανάτου
 νήδυμον ὕπνον καὶ διαρκῆ.

Κων/λις, 30 Μαΐου 1873.

Θ. Χ. ΜΟΣΚΟΠΟΥΛΟΣ.

ἡμετέρω γραφεῖω. Τῆς ἀναλύσεως ταύτης (1) ἐδημοσιεύθη ἡ ἀρχὴ ἐν σελ. 262 καὶ 293 τοῦ ἀνα χεῖρας τόμου τοῦ Μέντορος.

ΑΓΓΕΛΙΑ.

Τὴν ἀνάλυσιν τοῦ Οἰκονομικοῦ τοῦ Ξενοφώντος πραγματευθεὶς ἐν δυοὶ μελέταις, ἀναγνωσθεῖσαις κατὰ τὰς ἐν τῇ Ἐμπορικῇ Λέσχῃ τῆς Μιτυλήνης χειμερινὰς ἀγορεύσεις, οὐδέλωσ διενουόμενῃ καὶ νὰ δημοσιεύσω ταύτην διὰ τοῦ τύπου, εἰ μὴ ἐπειθὸν με πρὸς τοῦτο δύο ἰσχυροὶ λόγοι.

Καὶ πρῶτος μὲν εἶνε ὁ ἐξῆς: ἡ πλημμύρα τῶν ὀθνεῖων καὶ ξανοπρεπῶν ἀναγνωσμάτων μονοῦ παρέτρεψε τὸν νοῦν ἡμῶν ἀπὸ πάσης μελέτης τῶν προγονικῶν θησαυρῶν, ὁ δὲ χεῖμαρρος τῶν ξενοζήλων παραδειγμάτων τοῦ θυτικοῦ πολιτισμοῦ ἀπειλεῖ νὰ κατακλύσῃ καθ’ ὅλοκληρίαν τὸν ἐθνικὸν ἡμῶν βίον. Καὶ ἵνα παραλειψῶ τὰ ἄλλα, ἔπαθε καίρια ὁ οἰκογενειακὸς ἡμῶν βίος, ἰδίως ἐν ταῖς μεγάλας κοινωνίαις, ἔπου ὁ ἀενάως εἰσβάλλον ἐκ θυσμῶν ἀλάστωρ συρμός, πάσας τρεπόμενος τροπὰς, καθάπερ ὁ μυθολογούμενος Πρωτεύς, ἐξηλλοίωσεν ἡρέμα καὶ λεληθότως καὶ οἰκίαν καὶ δίκαιταν καὶ περιθόλην καὶ ἀγωγὴν Ἑλληνικὴν, πῶς δ’ οὐχὶ καὶ γλώσσαν καὶ θρησκείαν παρὰ τισι τῶν κομψουμένων;

Κατὰ τοῦ θολεροῦ τούτου χεῖμαρρου, τοῦ ξένα καὶ ἀλλότριον ἦθη καὶ ἔθιμα εἰσάγοντος παρ’ ἡμῖν, ἀληθὲς ἐτι πολλοὶ κηδέμενοι τῶν πατρῶων καὶ πατριῶν ἀγαθῶν πειρῶνται νὰ ἐγείρωσι πάσας μηχαναῖς πρῶχωμα καὶ φραγμόν. Εἰς ἐνίσχυσιν λοιπὸν τοῦ φραγμοῦ τούτου φρονῶν ὅτι δύναται νὰ συντελέσῃ καὶ ἡ περὶ οἰκονομίας, πολλοῦ λόγου ἀξία πραγματεία τοῦ Ξενοφώντος, συν-επλήρωσα τὰς ἐπ’ αὐτῆς δύο μελέτας μου, καὶ ποῦ μὲν παραοράσας τῆς Ἀττικῆς Μούσης τὸν λόγον, ποῦ δὲ περιληπτικῶς διαλαθῶν τὰ διὰ μακρῶν λεγόμενα, ἀπήρτισα τεύχος πρόχρον εἰς πάντα βουλόμενον νὰ γνωρίσῃ πρότυπον Ἑλληνίδος οἰκοδεσποίνης καὶ οἰκοδεσπότου Ἑλληνοσ, ζώντων μάλιστα ἐν Ἀθῆναις, τῇ μᾶλλον πεπολιτισμένη τῶν ἀρχαίων Ἑλληνίδων πόλειον.

Ἄλλὰ (καὶ οὗτος εἶνε ὁ δευτέρος λόγος) καὶ οὕτω θὰ ἔμενεν ἀδημοσιεῦτον τὸ μικρὸν τοῦτο πόνημα, ἀν’ ἡ ἀξιότιμος Ἐπιτροπὴ τῆς καθ’ ἡμᾶς φιλοπώχου ἀδελφότητος δὲν ἀνεδέχετο φιλοτιμίας τὴν τούτου ἐκτύπωσιν, διπλοῦν ἐπιδιώξασα σκοπόν, καὶ τὴν ἐκ τῆς διαδόσεως τῆς σπουδαίας ταύτης πραγματείας τοῦ Ξενοφώντος ἠθικὴν ὠφέλειαν, καὶ τὴν ἐκ τῆς γενναιότητος τῶν συνδρομητῶν προσδοκωμένην ὑλικὴν ἀρωγὴν τοῦ νεοσυστάτου τούτου σωματείου. Ἐφ’ ὧ καὶ ἡ συνδρομὴ τοῦ βιβλίου, ἐκτυπωθησομένου κομψῶς καὶ ἐπὶ χάριτος καλοῦ, ὠρίσθη εἰς 1)2 ἀργυροῦ εἰκοσάριου πληρωτέον μετὰ τὴν παραλαβὴν.

Ἐν Μιτυλήνῃ, τῇ 13 Ἰουνίου 1873.

Γ. Α. ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ

(1) ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

ἐν τῇ Ἀναλύσει Οἰκονομικοῦ Ξενοφώντος.

Σλ.	263	στήλ. α.	στήλ. β.	ἀντὶ ταῦτα	διόρθου	τοῦτο.
"	"	"	37	τοῦ ἰδανικοῦ τύπου	"	τὸν ἰδανικὸν τύπον,
"	"	6’.	8	περὶ παντοίων	"	περὶ τῶν παντοίων
"	"	"	18	ἀνακαλύπτεται	"	καταναλοκεται.
264	α.	"	11	ἀνάδειξιν	"	ἀνάπτυξιν.
"	6’.	"	9	μεταρρυθμίση	"	μεταρρυθμίξη
264	α.	"	24	πρὸς	"	περὶ
"	6.	"	43	ὀλόκληρα κεφάλαια	"	. . . ρον κεφάλαιον.
295	α.	"	28	στρατιωτικῆν	"	στρατιωτικῶς.
"	"	"	30	ἔλεγε	"	ἔλεγον,
"	"	"	31	προστατεύοντες	"	προστατεύοντες
"	"	"	37	μικροῦ	"	μικρῶς.

Πολλὰκις ἀναγινώσκοντες τὸ ἀπλούτατον καὶ ἐν τῇ ἀπλότητι αὐτοῦ σοφώτατον σύγγραμμα τοῦ Ξενοφώντος, τὸν Οἰκονομικόν, ἠυχθήθημεν νὰ εὐρεθῆ τις τῶν ἡμετέρων λογίων, ὅστις διὰ μεταφράσεως ἢ παραφράσεως νὰ καταστήσῃ αὐτὸ χρησιμώτερον εἰς τοὺς πολλούς.

Τὴν εὐχὴν ταύτην ἐκτελεῖ ὁ εὐπαίδευτος κ. Γ. Ἀριστείδης κατὰ τὴν ἐπομένην ἀγγελίαν, τὴν ὅσῃαν συνιστῶμεν εἰς τὸ κοινόν, δηλοποιούντες συνάμα ὅτι συνδρομητῶν καταγράφονται καὶ ἐν τῷ